

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 56

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

64. évfolyam

2021. február 16.

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

VÉLEMÉNYEK

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 556. plenáris ülése – Interactio, 2020. 12. 2. – 2020. 12. 3.

2021/C 56/01	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Uniós stratégia mindenki zöld készségeinek és kompetenciáinak fejlesztésére (saját kezdeményezésű vélemény)	1
2021/C 56/02	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Ipari átalakulás a zöld és digitális európai gazdaság felé: szabályozási követelmények, valamint a szociális partnerek és a civil társadalom szerepe (feltáró vélemény)	10
2021/C 56/03	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A demokratikus rend stabilitását szolgáló közszolgáltatási elvek (feltáró vélemény a német elnökség felkérésére)	29
2021/C 56/04	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Garantálni kell a fogyatékossgal élő személyek tényleges jogait arra, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon (kiegészítő saját kezdeményezésű vélemény)	36

III Előkészítő jogi aktusok

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 556. plenáris ülése – Interactio, 2020. 12. 2. – 2020. 12. 3.

2021/C 56/05	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Unióban történő határokon átnyúló fizetésekről (kodifikált szöveg) [COM(2020) 323 final – 2020/0145 (COD)]	43
--------------	---	----

2021/C 56/06	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az EU 2021–2025 közötti időszakra szóló kábítószer elleni programja és cselekvési terve [COM(2020) 606 final]	47
2021/C 56/07	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Módosított javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az egységes európai égbolt végrehajtásáról (átdolgozás) [COM(2020) 579] és Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az (EU) 2018/1139 rendeletnek az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének az egységes európai égbolt teljesítmény-felülvizsgálati szerveként való működésre vonatkozó képessége tekintetében [COM(2020) 577]	53
2021/C 56/08	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Amerikaközi Trópusi tonhal-bizottság létrehozásáról szóló egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állománygazdálkodási, -védelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról, valamint az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról [COM(2020) 308 final – 2020/0139 (COD)]	59
2021/C 56/09	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi irányelvre a 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a Covid19-oltóanyagokra és in vitro diagnosztikai orvostechikai eszközökre alkalmazandó hozzáadottérték-adóval kapcsolatos, a Covid19-világjárványra adott válaszként hozott átmeneti intézkedésekre vonatkozó módosításáról [COM(2020) 688 final – 2020/0311 (CNS)]	61
2021/C 56/10	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a Bizottságnak az Európai Beruházási Alap tőkeemelése melletti szavazásra való felhatalmazásáról [COM(2020) 774 final – 2020/0343 (COD)]	62
2021/C 56/11	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról [COM(2020) 0571 – 2020/0262 (COD)]	63
2021/C 56/12	Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Uniót és az Egyesült Királyságot a Csatorna-alagúton áthaladó állandó összeköttetésen keresztül összekapcsoló, határokon átnyúló infrastruktúra tekintetében a vasútbiztonság és a vasúti összeköttetés egyes szempontjairól [COM(2020) 782 final – 2020/0347 (COD)]	64

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG 556. PLENÁRIS ÜLÉSE – INTERACTIO,
2020. 12. 2. – 2020. 12. 3.Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Uniós stratégia mindenki zöld készségeinek
és kompetenciáinak fejlesztésére

(saját kezdeményezésű vélemény)

(2021/C 56/01)

Előadó: Tatjana BABRAUSKIENĖ

Közgyűlési határozat:	2020.2.20.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 32. cikkének (2) bekezdése saját kezdeményezésű vélemény
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.11.11.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.12.2.
Plenáris ülés száma:	556.
A szavazás eredménye:	241/4/8
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy **a környezetvédelmi felelősségvállalás mindnyájunk kötelessége**. A fenntartható környezeti fejlődéshez drasztikus társadalmi változásokra van szükség, gondolva itt mind egyéni, mind kollektív szintű változásokra mentalitásunkban, magatartásunkban, életmódunkban, valamint országaink és társadalmaink társadalmi, politikai és gazdasági szerkezetében.

1.2. Az EGSZB sürgeti a tagállamokat, hogy a szociális partnerek és a kapcsolódó érdekelt felek bevonásával készítsenek hatékony nemzeti stratégiákat, amelyekkel lépéseket lehet tenni az **ENSZ fenntartható fejlődési céljainak** sürgős végrehajtása felé. E célok értelmében az egyes országoknak intézkedéseket kell hozniuk az inkluzív, méltányos és minőségi oktatás érdekében (4. fenntartható fejlődési cél) és az éghajlatváltozás kapcsán (13. fenntartható fejlődési cél). Különösen a 13.3. cél „[a]z éghajlatváltozás mérséklésével és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, hatásainak csökkentésével, valamint a korai előrejelzéssel kapcsolatos oktatás, figyelemfelhívás, illetve humán és intézményi kapacitás javítás[ár]a” irányul. A 4.7. cél hangsúlyozza, hogy szükség van annak „biztosítására, hogy minden tanuló szert tegyen a fenntartható fejlődés előmozdításához szükséges ismeretekre és készségekre”, ami nemcsak a készségfejlesztés és a gazdasági fejlődés eszköze lehet, hanem a **globális polgárság és béke** előmozdítója is. Az oktatás döntő – a környezetvédelmi kérdések tantervbe történő beemelésén túlmutató – szerepet játszik ebben az átállásban.

1.3. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy hajtsák végre a **szociális jogok európai pillérében** foglalt első alapelvet, amely szerint mindenki számára biztosítani kell a minőségi és inkluzív oktatáshoz, képzéshez és az egész életen át tartó tanuláshoz való jogot. Ezt az alapelvet a környezetvédelmet szolgáló zöld készségekre és kompetenciákra, valamint a szakmai készségek jobb egyetemes biztosítására is alkalmazni kell, és végrehajtását a szociális partnerekkel és a civil társadalommal egyeztetve, fenntartható közfinanszírozással kell támogatni.

1.4. Az EGSZB úgy véli, hogy a zöld készségeket, a környezetvédelmi felelősségvállalást és a fenntartható fejlődést transzverzális módon integrálni kell a formális, informális és nem formális oktatás tanulási eredményeibe (ismeretek, készségek, attitűdök és értékek) minden korcsoportban és oktatási ágazatban, gyakorlati képzésben és munkavállalói képzési rendszerben a zöld ágazatokon belül és kívül egyaránt.

1.5. Az EGSZB felhívja az Európai Bizottság és a tagállamok figyelmét arra, hogy jobban össze kellene kapcsolni a környezetvédelmi politikákat a foglalkoztatási és oktatási politikákkal. Ez abban is segíthet, hogy a készségkereslet előrejelzésére és a készségfejlesztésre összpontosítsunk olyan munkanélküli vagy foglalkoztatott személyek vonatkozásában, akiknél a képzés keretében foglalkozni kell a környezetvédelmi felelősségvállalással, és kiemelt figyelmet kell fordítani a zöld készségekre. Ezért mindenképpen gondoskodni kell arról, hogy az éghajlatváltozás témájának a tananyagban és az oktatásban való megjelenése együtt járjon egy demokratikus iskolakultúrával és a „zöld kultúrán” alapuló tanulási környezettel, melynek keretében **zöld iskolák létrehozását** tapasztalhatjuk, amelyeket megfelelően éghajlattudatos és környezetbarát infrastruktúrával látnak el és fenntartható módon működtetnek az iskolában érintett valamennyi szereplővel partnerségben, és amelyek felkészítik a diákokat arra, hogy aktív polgárokként és jövőbeli munkájuk keretében felvegyék a harcot az éghajlatváltozás ellen.

1.6. Az EGSZB szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság végezzen **uniós szintű kutatásokat** a zöld készségek és kompetenciák tagállamokon belüli fejlesztéséről, és ilyen kutatásokra alapozza szakpolitikai stratégiáját. Környezetvédelmi kérdésekben az iskolák kulcsfontosságú információforrást jelentenek a diákok számára, különösen most, a „mindentudó” internet, a közösségi média és az álhírek korában. Több információra van azonban szükség arról, hogy az uniós tagállamok milyen intézkedéseket alkalmaznak arra, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos tudatosságot, a környezetvédelmi felelősségvállalást és a fenntartható fejlődést zöld készségek és kompetenciák formájában beépítsék a kisgyermekkori nevelésre, az általános oktatásra és a felsőoktatásra vonatkozó oktatáspolitikába és tantervekbe. Egy ilyen kutatásnak arra is összpontosítania kell, hogy a társadalmi és szakmai vonatkozású zöld készségek és kompetenciák hogyan jelennek meg a szakképzési (VET) ágazatban, a szakmai alapképzések (IVET) ágazatában és a szakmai továbbképzések (CVET) ágazatában, valamint a munkanélküliek és a munkavállalók továbbképzésében és átképzésében.

1.7. Az EGSZB felhívja a figyelmet, hogy zöld készségekre és kompetenciákra minden polgárnak – fiatalnak és időseknek egyaránt – szüksége van. Ezért több figyelmet kell szentelni annak, hogy megvalósítása összhangban legyen a **Kulcskompetenciák Referenciakeretének** ⁽¹⁾ valamennyi oktatási típusra kiterjedő végrehajtásával. Ezt a referenciakeretet a környezetért való felelősségvállaláshoz szükséges állampolgári kompetencia és a „matematikai kompetenciák, valamint a természet-, műszaki és mérnöki tudományokkal kapcsolatos kompetenciák” javítására kell használni, amely kompetenciák elengedhetetlenek a környezeti fenntarthatóság támogatásához, különösen a tudományos és technológiai fejlődéssel összefüggésben. Emellett a zöld készségekkel és a környezeti felelősségvállalással kapcsolatos kérdéseket minden tantárgyba be kell építeni, különösen a földrajzba, az etikába és a filozófiába.

1.8. Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság európai készségfejlesztési programja ⁽²⁾ (2020) a zöld készségekre összpontosít, de sajnálattal állapítja meg, hogy nem tűz ki elérendő célt az egyes országok számára arra vonatkozóan, hogy a felnőttek milyen arányban vegyenek részt legalább az alapvető zöld készségekkel és kompetenciákkal kapcsolatos minőségi és inkluzív képzésekben, miközben az alapvető digitális készségekkel kapcsolatos felnőttképzésben való részvételhez javasol ilyen célkitűzést.

1.9. Az EGSZB üdvözli, hogy az európai zöld megállapodás ⁽³⁾ (2019) átfogó uniós stratégiát kínál az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez és a környezetvédelemhez az EU klímasemlegességének 2050-ig való megvalósítása érdekében, valamint hogy különböző stratégiákat is beharangoz, amelyeket jövőbeli rendeletek, pénzalapok és nemzeti reformok fognak követni. Az EGSZB sürgeti a tagállamokat, hogy alakítsanak ki olyan nemzeti politikákat, amelyek a környezetvédelmi felelősségvállalás és a zöld készségek oktatására, valamint a proaktív továbbképzésre és átképzésre is

⁽¹⁾ HL C 189., 2018.6.4., 1. o.

⁽²⁾ COM(2020) 274 final.

⁽³⁾ COM(2019) 640 final.

összpontosítanak a zöld gazdaságra való, mindenki – különösen a hanyatló ágazatokban dolgozók – számára méltányos átállás elősegítése érdekében. Az EGSZB felhívja a figyelmet, hogy az ilyen reformokra a tanárokat és munkavállalókat tömörítő szakszervezetekkel és a munkáltatókkal folytatott valódi szociális párbeszéd keretében, az érintett civil társadalmi szervezetekkel egyeztetve kell sort keríteni.

1.10. Az EGSZB üdvözlí az európai zöld megállapodásnak azt a javaslatát, amely szerint **uniós kompetencia keret** kell létrehozni, és ajánlja, hogy az Európai Bizottság ezt a **formális, informális és nem formális** tanuláshoz alkalmazható módon alakítsa ki a nyitott koordinációs módszer keretében, az oktatási minisztériumok képviselői, az oktatási és képzési ágazatok szociális partnerei és egyéb érintett szereplők – például ifjúsági és oktatási nem kormányzati szervezetek – részvételével.

1.11. Az EGSZB üdvözlí, hogy az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el az európai zöld megállapodásról⁽⁴⁾, melyben kiemelte, hogy az **iparstratégiában** megfelelően figyelembe kell venni a munkaerőre gyakorolt hatásokat, valamint a **munkavállalók képzését, átképzését és továbbképzését**⁽⁵⁾. Az EGSZB támogatja e stratégia regionális dimenzióját és a határozott irányítást, melynek a szociális párbeszéd is részét képezi. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a vállalkozásoknak is ki kell dolgozniuk környezetvédelmi stratégiákat, amihez szintén szükség van a munkavállalók készségfejlesztésére.

1.12. Az EGSZB kéri a jövőbeli uniós elnökségeket és az Európai Bizottságot, hogy fokozzák az **oktatási tanács, a foglalkoztatási tanács és a környezetvédelmi tanács** közötti együttműködést annak érdekében, hogy a legmagasabb szintű döntéshozók összekapcsolják az éghajlatváltozás elleni küzdelmet annak jelentőségével, hogy a zöld készségek és kompetenciák életkortól függetlenül, az oktatási és képzési ágazat valamennyi formájában és típusában helyet kapjanak.

1.13. Az EGSZB **átfogó uniós stratégiát**, például tanácsi ajánlást szorgalmaz a zöld készségek és kompetenciák fejlesztésére, zöld iskolai stratégiákra, valamint olyan továbbképzésekre és átképzésekre vonatkozóan, amelyek segítségével felnőttek is megszerezhetik a környezetvédelemhez, a társadalmi részvételhez és a gazdaság zöldítéséhez szükséges készségeket a munkahelyen vagy azon kívül. Úgy véljük, hogy egy ilyen tanácsi ajánlás nyomán követhetné az új európai készségfejlesztési program javaslatait, arra helyezve a hangsúlyt, hogy miként lehet mindenkit környezettudatos magatartásra nevelni. Az ajánlás biztosíthatná, hogy a környezetvédelmi felelősségvállalás transzverzális kompetenciává váljon az európai oktatási térségben belüli oktatásban és képzésben, és arra összpontosíthatna, hogy a zöld készségek fejlesztése minden korcsoport – és különösen a társadalmilag és gazdaságilag hátrányos helyzetű csoportok – számára egyenlően elérhető legyen. A stratégia ilyen módon történő végrehajtásához arra is szükség van, hogy az oktatás és képzés ilyen fejlesztését az állami költségvetésből finanszírozott, fenntartható és megfelelő technikai, pénzügyi és személyzeti erőforrások kísérjék.

1.14. Az EGSZB úgy véli, hogy a tagállamoknak átfogó szakpolitikákat és finanszírozást kell biztosítaniuk **a tanárok és oktatók környezetvédelemből való felkészítésének és folyamatos szakmai továbbképzésének támogatásához**, hogy a környezetvédelem transzverzális témává váljon valamennyi tantárgyban és képzési szinten, illetve az oktatás és képzés minden típusában. Emellett a zöld készségekre és kompetenciákra irányuló specifikus képzéseket is támogatni kell. A tagállamoknak a tanárok és oktatók megfelelő szakmai támogatásáról, valamint releváns, naprakész tananyagokról, eszközökről, módszerekről és oktatási gyakorlatokról is gondoskodniuk kell ebben a témában.

1.15. Az EGSZB felhívja a figyelmet, hogy a zöld készségek elsajátítása a munkahelyen növelné a munkavállalók, a menedzserek és az érdekelt felek ellenálló és alkalmazkodó képességét, egyúttal hozzájárulna a zöld növekedéshez. Az EGSZB a vállalkozások (különösen a kkv-k) közötti együttműködés támogatását és az erőforrások összefogását szorgalmazza a szociális és tudáslapú zöld készségekkel és kompetenciákkal kapcsolatos képzési szükségletek kielégítése érdekében.

1.16. Az EGSZB a **környezetvédelmet szolgáló zöld készségek és kompetenciák uniós finanszírozását** szorgalmazza, más szóval az **Erasmus+**, az **ESZA+**, a helyreállítási csomag és a Méltányos Átállást Támogató Alap hangsúlyt kell, hogy fektessen a zöld készségek fejlesztésének pénzügyi támogatására, minden tanulói korcsoport esetében.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament állásfoglalása az európai zöld megállapodásról, 2020. január 15.

⁽⁵⁾ Kiemelés tőlünk.

1.17. Az EGSZB az **európai szemeszter zöldítését** ⁽⁶⁾ szorgalmazza, és kéri, hogy az Európai Bizottság dolgozzon együtt az oktatási miniszterekkel, a releváns szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel, hogy országspecifikus ajánlásokat fogalmazzanak meg a tagállamok számára arra vonatkozóan, miként lehet erősíteni a zöld készségek és kompetenciák megjelenését az oktatási és képzési ágazat valamennyi szintjén és típusában, **a kisgyermekkori neveléstől kezdve a felsőoktatáson keresztül egészen a felnőttoktatásig**, figyelembe véve a felnőtteknek a munkahelyen és azon túl biztosítandó hatékony támogatást.

2. Általános megjegyzések

2.1. Az éghajlatváltozás kezelése jelentős hatással van a társadalmi feltételekre, az oktatásra, a foglalkoztatásra és a munkaerőpiacra. Európában rendkívül fontos polgári mozgalmaknak lehettünk tanúi 2019-ben, különösen a diákok körében, amely mozgalmak sürgős és ambiciózus fellépést kértek a hatóságoktól az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében. Környezetvédelmi felelősségvállalásra és zöld készségekre mindenkinek, valamennyi fogyasztónak és polgárnak, illetve politikai döntéshozónak, vállalkozásnak és munkavállalónak szüksége van. Ezek a készségek minden ágazat és tevékenység számára nélkülözhetetlenek a munkahelyen (a stratégiai tervezéstől és az innovációtól kezdve egészen a konkrét munkavégzésig a gyárakban és a szolgáltatóknál) és a mindennapi életben egyaránt (például otthon, a közlekedésben és a fogyasztásban), általában minden szakma szerves részeként, bár bizonyos foglalkozások „környezetre szakosodott” foglalkozásnak tekinthetők.

2.2. A Covid19-világjárvány okozta gazdasági zavarok nem vezethetnek oda, hogy a kormányok és az emberek Európa-szerte kevésbé helyezik előtérbe az éghajlat-politikát. Európa politikusai, vállalatai, jogalkotói és aktivistái felszólították vezetőiket, hogy biztosítsanak zöld beruházásokat a koronavírus-világjárványt követően a növekedés újraindítása érdekében. Mindez azon a feltételezésen alapul, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a biológiai sokféleség előmozdítása segít erősebb gazdaságokat építeni. A Covid19-et követő fiskális élénkítő csomagok egy gyökeres változást hozó és zöld helyreállítás kezdeményezésére adnak lehetőséget, zöld munkahelyek teremtésével.

2.3. Ezzel párhuzamosan több országban voltak széles körű tüntetések, amelyek abból eredtek, hogy a lakosság egy része igazságtalannak érezte a költségvetési és szociális reformokat. Ezek az újabb fejlemények rámutatnak arra, hogy mennyire sürgősek és szükségesek olyan ambiciózus és számottevő éghajlat-politikák, amelyek inkluzívak, és támogatják a legkiszolgáltatottabb régiókat, ágazatokat, munkavállalókat és általában véve a polgárokat. Ezek az éghajlat-politikák természetesen **minden tanulói korcsoportban hatással vannak a formális, informális és nem formális tanulásra**, és a zöld készségeket, a környezetvédelmi felelősségvállalást és a fenntartható fejlődést transzverzálisan be kell építeni minden oktatási ágazat, gyakorlati képzés és munkavállalói képzés tanulási eredményeibe (ismeretek, készségek, attitűdök és értékek), a zöld ágazatokon belül és kívül is. Zöld készségeken és kompetenciákon olyan készségeket és kompetenciákat kell érteni, amelyekre a társadalomnak és a gazdaságnak a környezetvédelmi követelményekkel kapcsolatban van szüksége. A környezetvédelmi problémák sok mindent magukban foglalnak, az éghajlatváltozástól és a szennyezéstől kezdve egészen a természetes erőforrásokig és a biológiai sokféleségig.

2.4. Az oktatás elengedhetetlen szerepet játszik a környezetvédelmi kihívásokkal kapcsolatos tudatosság növelésében, valamint olyan attitűdök és magatartási minták formálásában, amelyek változást tudnak hozni. Bár a 15 évesek körében sokan környezetvédelmi szempontból pesszimisták a jövőjükkel kapcsolatban ⁽⁷⁾, az OECD szerint ⁽⁸⁾ számos országban már beépítettek **környezetvédelmi témákat a tantervekbe**, és olyan kérdésekkel foglalkoznak, mint az újrahasznosítás, a napi fogyasztási szokások és a fenntartható magatartási minták. Környezetvédelmi kérdésekben az iskolák kulcsfontosságú információforrást jelentenek a diákok számára, és itt lehet felkészíteni őket arra, hogy felelős és kritikusan gondolkodó polgárok legyenek, akik felismerik és értik a környezeti problémák okait és következményeit, illetve rendelkeznek a fenntarthatóbb megoldások megtalálásához szükséges tudással, készségekkel és hozzáállással. Több információra van azonban szükség arról, hogy az uniós tagállamok milyen intézkedéseket alkalmaznak arra, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos tudatosságot, a környezetvédelmi felelősségvállalást és a fenntartható fejlődést zöld készségek és kompetenciák formájában beépítsék a kisgyermekkori nevelés, az általános oktatás és a felsőoktatás tanterveibe.

⁽⁶⁾ Környezetvédelmi Tanács, 2019. március 5.

⁽⁷⁾ OECD (2019), Avvisati, F., Is there a generational divide in environmental optimism? [Létezik-e generációs különbség a környezettel kapcsolatos optimizmus terén?], PISA in Focus, 95. szám.

⁽⁸⁾ OECD (2014), Trends shaping education 2014, Spotlight 4 [Az oktatást alakító trendek 2014, 4. szám].

2.5. Zöld készségekre és kompetenciákra minden polgárnak – fiatalnak és időseknek egyaránt – szüksége van. A „zöld készségek” terminus transzverzális, és a környezetvédelmi szempontok más készségekkel való egységesítésének képességére utal. Ehhez a környezetvédelmi kérdések megfelelő megértésére és ismeretére van szükség, de elengedhetetlen hozzá egy olyan stabil alap is, amely általános készségekből és a munkával kapcsolatos készségekből épül fel. A Kulcskompetenciák Referenciakerete⁽⁹⁾ említést tesz arról, hogy a *matematikai kompetenciáknak, valamint a természet-, műszaki és mérnöki tudományokkal kapcsolatos kompetenciáknak* támogatniuk kell a környezeti fenntarthatóságot, különösen a tudományos és technológiai fejlődés tekintetében, a környezetért való felelősségvállaláshoz pedig állampolgári kompetenciák szükségesek. A természettudományokkal, a technológiával, a műszaki tudományokkal és a matematikával (STEM) kapcsolatos kompetenciák szintén fontos alapot adnak a környezeti problémák megértéséhez, valamint a problémák megoldásainak kidolgozásához. Az olyan kompetenciák, mint a kritikus gondolkodás, a kreativitás és az együttműködés/csapatmunka szintén fontosak a környezettudatos és aktív polgári szerepvállalás lehetővé tételéhez.

2.6. Az OECD szerint míg a legtöbb országban csak kevés iskolában vannak a környezetvédelemnek szentelt órák, a téma megjelenik a tantervek egyéb központi részeiben, és sok iskola kínál a környezetvédelemre összpontosító iskolán kívüli tevékenységeket⁽¹⁰⁾. Még mindig hiányoznak azonban a célzott **nemzetközi kutatások** a környezettudománnyal kapcsolatos nemzeti stratégiákról és tantervekről, a környezeti kérdésekhez való hozzáállásról, a zöld készségfejlesztésről és az ilyen készségek értékeléséről. Ezért az EGSZB szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság több kutatást végezzen a zöld készségek és kompetenciák tagállamokon belüli fejlesztéséről, és ezekre a kutatásokra alapozza stratégiáját.

2.7. A gazdaság zöldítése olyan termékek és szolgáltatások nyújtását jelenti, amelyek kevesebb energiát és nyersanyagot használnak, valamint szén-dioxid-kibocsátásuk is alacsonyabb. Valamennyi ágazat összes gazdasági tevékenységét befolyásolja, és a munkavállalókra és a fogyasztókra is kiterjed⁽¹¹⁾. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás ágazatokon és foglalkozásokon átívelő strukturális változásokat von maga után, amint megjelennek új, zöld munkahelyek, illetve növekszik az igény irántuk. Azonban főként a meglévő munkahelyek zöldítésére van szükség. Ez olyan **új készségeket** kíván meg, melyekhez a **tantervek felülvizsgálata** vagy akár új szakmai képesítések kialakítása **szükséges** az oktatás és képzés különböző szintjein.

2.8. Minden szakmának megvannak a maga megfontolandó környezetvédelmi szempontjai. A gazdaság zöldítése különösen olyan ágazatokban generál készségigényeket, mint az energia- és erőforrás-hatékonyság, az építőipar és a gyártás, viszont a körforgásos gazdaság felé történő elmozdulás következtében igen sokféle iparágban keletkezik igény a zöld készségek iránt. Az ilyen új készségeknek tükröződniük kell a különböző oktatási ágazatokban is, többek között a szakképzési (VET) tevékenységekben, a szakmai alapképzéstől (IVET) kezdve egészen a szakmai továbbképzésig (CVET), illetve a tanulószereződéses gyakorlati képzés tantervében. Ezek az új zöld készségek magukban foglalhatnak rendkívül technikai jellegű és szakmaspecifikus készségeket, de „humánabb” készségeket is, amelyen például az erőforrások felelős használata, ami foglalkozásokon, hierarchiai szinteken és ágazatokon átívelően fontos lehet⁽¹²⁾.

2.9. Még mindig nincs olyan **átfogó uniós stratégia**, például tanácsi ajánlás, amely a zöld készségek és kompetenciák fejlesztésére, zöld **iskolai** stratégiákra, valamint olyan továbbképzésekre és átképzésekre vonatkozna, amelyek segítségével a munkahelyen vagy azon túl felnőttek is megszerezhetik a környezetvédelemhez, a társadalomhoz és a gazdaság zöldítéséhez szükséges készségeket. Az EGSZB üdvözlí, hogy az Európai Bizottság európai készségfejlesztési programja⁽¹³⁾ (2020) a zöld készségekre összpontosít, de sajnálattal állapítja meg, hogy nem tűz ki elérendő célt az egyes országok számára arra vonatkozóan, hogy a felnőttek milyen arányban rendelkezzenek legalább az alapvető zöld készségekkel és kompetenciákkal, miközben az alapvető digitális készségekkel kapcsolatos felnőttképzésben való részvételhez javasol ilyen célkitűzést. Javasoljuk, hogy a tanácsi ajánlás kövesse nyomon az új európai készségfejlesztési program javaslatait, arra helyezve a hangsúlyt, hogy miként lehet mindenkit környezettudatos magatartásra nevelni. Az ajánlás biztosíthatná, hogy a

⁽⁹⁾ HL C 189., 2018.6.4., 1. o.

⁽¹⁰⁾ OECD (2012), How „green” are today’s 15-year-olds? [Mennyire „zöldek” a mai 15 évesek?] PISA in Focus, 15. szám.

⁽¹¹⁾ Eurofound (2011), Industrial relations and sustainability: the role of social partners in the transition towards a green economy [Munkaügyi kapcsolatok és fenntarthatóság: a szociális partnerek szerepe a zöld gazdaságra való átállásban].

⁽¹²⁾ Cedefop (2019), Skills for green jobs: 2018 update [Zöld munkahelyekhez szükséges készségek: 2018. évi aktualizálás]. Európai összefoglaló jelentés. A Cedefop kutatása Németország, Dánia, Spanyolország, Észtország, Franciaország és az Egyesült Királyság fejleményeit vizsgálja.

⁽¹³⁾ COM(2020) 274 final.

környezetvédelmi felelősségvállalás transzverzális kompetenciává váljon az európai oktatási térségen belüli oktatásban és képzésben, és arra összpontosíthatna, hogy a zöld készségek megszerzése korcsoporttól és nemtől függetlenül és minden társadalmilag és gazdaságilag hátrányos helyzetű csoport számára egyenlően elérhető legyen.

2.10. A körforgásos és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozdulás elkerülhetetlenül meg fogja változtatni az ágazati és foglalkoztatási struktúrákat, és lehetőségek mellett kihívásokat is fog eredményezni: egyes ágazatok hanyatlásnak indulnak, mások munkaerőhiánnyal szembesülnek. E tekintetben a felnőttek kiszolgáltatottabb csoportjaihoz – például az alacsonyan képzettekhez – igazított megközelítések⁽¹⁴⁾ további társadalmi-gazdasági előnyöket biztosítanak.

2.11. Átfogó szakpolitikákat és finanszírozást kell biztosítani a tanárok és oktatók környezetvédelemből való felkészítésének és folyamatos szakmai továbbképzésének támogatásához, hogy a környezetvédelem transzverzális témává váljon valamennyi tantárgyban és képzési szinten, illetve az oktatás és képzés minden típusában. Emellett a zöld készségekre és kompetenciákra irányuló specifikus képzéseket is támogatni kell. Gondoskodni kell a tanárok és oktatók megfelelő szakmai támogatásáról is, valamint releváns, naprakész tananyagokról, eszközökről, módszerekről és oktatási gyakorlatokról ebben a témában.

2.12. Aktuális kutatások szerint⁽¹⁵⁾ a munkanélküliek vagy a munkavállalók készségfejlesztésre irányuló képzési programok ritkán összpontosítanak kifejezetten a zöld készségekre, annak ellenére, hogy az ágazati szervezetek és karitatív/nonprofit szervezetek adott esetben aktívan részt vesznek az ilyen készségek fejlesztésében. Ez arra utalhat, hogy a környezetvédelmi politikákat gyenge szálak fűzik a foglalkoztatási és készségfejlesztési politikákhoz, gondolva itt a készségkereslet előrejelzésére is. A vizsgált országokban a szabályozások, szakpolitikák és stratégiák ritkán szentelnek kizárólagos figyelmet a zöld készségeknek és munkahelyeknek. Ritkák az olyan támogatások és ösztönzők is, amelyeket a zöld készségek fejlesztéséhez nyújtanak a vállalkozásoknak.

3. Részletes megjegyzések

3.1. Az EGSZB rámutat arra, hogy az **ENSZ fenntartható fejlődési céljai** azt kéri, hogy az egyes országok tegyenek intézkedéseket az inkluzív, méltányos és minőségi oktatás érdekében (4. fenntartható fejlődési cél) és az éghajlatváltozás kapcsán (13. fenntartható fejlődési cél). Különösen a 13.3. cél „[a]z éghajlatváltozás mérséklésével és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, hatásainak csökkentésével, valamint a korai előrejelzéssel kapcsolatos oktatás, figyelemfelhívás, illetve humán és intézményi kapacitás javítás[ár]a” irányul. A 4.7. cél hangsúlyozza, hogy szükség van annak „biztosítására, hogy minden tanuló szert tegyen a fenntartható fejlődés előmozdításához szükséges ismeretekre és készségekre”, ami nemcsak a készségfejlesztés és a gazdasági fejlődés eszköze lehet, hanem a **globális és aktív demokratikus polgárság és a béke** előmozdítója is.

3.2. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a zöld készségek és kompetenciák jobb egyetemes biztosításának kontextusában végre kell hajtani a **szociális jogok európai pillérében** foglalt első alapelvet, amely szerint mindenki számára biztosítani kell a minőségi és inkluzív oktatáshoz, képzéshez és az egész életen át tartó tanuláshoz való jogot, és az alapelv végrehajtását a szociális partnerekkel és a civil társadalommal egyeztetve, fenntartható közfinanszírozással kell támogatni.

3.3. Az EGSZB üdvözlí, hogy az európai zöld megállapodás⁽¹⁶⁾, amelyet 2019. december 11-én tettek közzé, átfogó uniós stratégiát kínál az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez és a környezetvédelemhez az EU klímasemlegességének 2050-ig való megvalósítása érdekében, valamint hogy különböző stratégiákat is beharangoz, amelyeket jövőbeli rendeletek, pénzalapok és nemzeti reformok fognak követni. Az EGSZB különösen üdvözlí, hogy az európai zöld megállapodás kiemeli, hogy: „Az iskolák, a képzési intézmények és az egyetemek megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy tájékoztassák a diákokat, szülőket és a szélesebb értelemben vett közösséget a sikeres átaláláshoz szükséges változásokról.” Az európai zöld megállapodás azt is hangsúlyozza, mennyire fontos a proaktív továbbképzés és átképzés a mindenki – különösen a hanyatló ágazatokban dolgozók – számára méltányos átalálás elősegítése érdekében.

⁽¹⁴⁾ Lásd: Cedefop (2020), Empowering adults through upskilling and reskilling pathways [Felnőttek felvértezése továbbképzési és átképzési pályák útján], Volume 1: adult population with potential for upskilling and reskilling, for a comprehensive overview of low-skilled adults in the EU 27 and the UK [1. kötet: A továbbképezhető és átképezhető felnőtt populáció vizsgálata az EU 27 országában és az Egyesült Királyság alacsony képzettségű felnőttjeinek átfogó áttekintéséhez].

⁽¹⁵⁾ Cedefop (2019), Skills for green jobs: 2018 update [Zöld munkahelyekhez szükséges készségek: 2018. évi aktualizálás]. Európai összefoglaló jelentés. A kutatás Németország, Dánia, Spanyolország, Észtország, Franciaország és az Egyesült Királyság fejleményeit vizsgálja.

⁽¹⁶⁾ COM(2019) 640 final.

3.4. Az európai zöld megállapodás beharangozza, hogy az Európai Bizottság „**európai kompetenciakeretet**” dolgoz majd ki, melynek segítségével fejleszthető és értékelhető lesz az éghajlatváltozással és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos tudás, készségek és attitűdök. Háttéranyagokat is biztosít majd, és a tanárképzési programok uniós hálózataiban előmozdítja a bevált gyakorlatok cseréjét.” Az EGSZB üdvözlö ezt a javaslatot, és ajánlja, hogy az Európai Bizottság a **formális, informális és nem formális** tanuláshoz egyaránt alkalmazható uniós kompetenciakeretet hozzon létre a nyitott koordinációs módszer keretében, az oktatási minisztériumok képviselői, az oktatási és képzési ágazatok szociális partnerei és egyéb érintett szereplők – például ifjúsági és oktatási nem kormányzati szervezetek – részvételével.

3.5. A formális tanulás szempontjából a zöld készségeknek és az éghajlatváltozásra helyezett hangsúlynak a tananyagban és az oktatásban való megjelenése együtt jár az iskolák demokratikusabb működtetésével és a „zöld kultúrán” alapuló tanulási környezettel, ami **zöld iskolák létrehozásához** vezet, amelyeket megfelelően éghajlattudatos és környezetbarát infrastruktúrával látnak el és fenntartható módon működtetnek az egész iskolai közösséggel partnerségben, és amelyek felkészítik a diákokat arra, hogy aktív polgárokként és jövőbeli munkájuk keretében felvegyék a harcot az éghajlatváltozás ellen.

3.6. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, erőforrás-hatékony és társadalmilag befogadó gazdaság elősegítése érdekében a zöld készségeket nemzeti szinten kidolgozott, **aktív oktatási/képzési és készségstratégiák** keretében kell fejleszteni, együttműködve az érintett szereplőkkel egy valódi szociális párbeszéd keretében, és egyeztetve az érintett civil társadalmi szervezetekkel, többek között a diákokat, a fiatalokat, a tanárokat és a szülőket tömörítő szervezetekkel. Ezeket a stratégiákat egy olyan, hatékony, készségkeresletet előrejelző, illetve a készségkeresletet a készségkínálattal összehangoló rendszerre⁽¹⁷⁾ építve kell kialakítani és naprakészen tartani, amely az összes szereplőt – különösen a szociális partnereket, valamint az ifjúsági és oktatási NGO-kat – magában foglalja, és egyéb, például az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz, a környezetvédelemhez, a körforgásos gazdasághoz és a migrációhoz kapcsolódó szakpolitikai célokat is figyelembe vesz. Ez lehetővé tenné, hogy időben és célirányos módon megjelenjen a zöld készségekre irányuló, a társadalom és a gazdaság igényeinek megfelelő oktatási és képzési kínálat. Ha a körforgásos gazdaságra való átállást stratégiai célnak tekintjük a tagállamok számára, akkor a zöld készségek kialakításának előmozdítását hozzá kell igazítani a nemzeti növekedési stratégiákhoz, biztosítandó, hogy az oktatási és képzési kezdeményezések megfeleljenek a nemzeti stratégiai céloknak.

3.7. A formális oktatáson kívül a nem formális oktatási módok is hozzájárulnak a környezettudatos polgárságra irányuló oktatáshoz azáltal, hogy lehetőséget és feltételeket teremtenek a fiataloknak olyan ismeretek, készségek, értékek, attitűdök és környezetbarát tevékenységek elsajátítására, amelyek ahhoz szükségesek, hogy környezettudatos polgárokká váljanak. „Továbbá a környezettudatos polgárok rendelkeznek azzal a képességgel és motivációval, hogy a változás előmozdítóiként részt vegyenek a társadalomban napjaink környezeti problémáinak megoldása, az újabb problémák megelőzése, a fenntarthatóság megvalósítása és a természettel való (emberi) kapcsolataink helyreállítása céljából. Az olyan pedagógiák, mint a helyi alapú oktatás, az ökológiai oktatás, az ökológiai igazságszolgáltatás pedagógiája, a cselekvőképesség kompetenciáinak oktatása és a társadalomtudományi kutatáson alapuló tanulás, hozzájárulhatnak azoknak a kompetenciáknak a kialakításához, amelyekre a fiataloknak szükségük van a gazdasági és társadalmi változáshoz nélkülözhetetlen, aktív polgári szerepvállaláshoz⁽¹⁸⁾.” Ezért elengedhetetlen a **nem formális oktatási programok és az ezeket a továbbképzési módszereket alkalmazó szervezetek** támogatása, mivel kiegészítik az iskolákban folyó formális oktatást.

3.8. Az EU pénzügyminiszterei és oktatásügyi miniszterei 2019. évi első **együttes tanácsi ülésének**⁽¹⁹⁾ példáját követve az EGSZB kéri a jövőbeli uniós elnökségeket és az Európai Bizottságot, hogy fokozzák az oktatási, a foglalkoztatási és a környezetvédelmi tanács közötti együttműködést annak érdekében, hogy a legmagasabb szintű döntéshozók összekapcsolják az éghajlatváltozás elleni küzdelmet a zöld készségek és kompetenciák életkortól független biztosításának jelentőségével.

⁽¹⁷⁾ A készségkínálat-irányítási rendszerben a készségek előrejelzésével és összeegyeztetésével kapcsolatos további információkért lásd a Cedefop weboldalát a készségek előrejelzéséről és összeegyeztetéséről. A zöld készségekre irányuló kereslet előrejelzésének fontosságával kapcsolatos információkért lásd: Cedefop (2019), Skills for green jobs: 2018 update [Zöld munkahelyekhez szükséges készségek: 2018. évi aktualizálás].

⁽¹⁸⁾ Paraskeva-Hadjichambi D. és mtsai. (2020) Educating for Environmental Citizenship in Non-formal Frameworks for Secondary Level Youth [A környezettudatos állampolgársággal kapcsolatos oktatás nem formális keretek között, középfokú képzésben részt vevő fiatalokkal]. In: Hadjichambis A. és mtsai. (eds) Conceptualising Environmental Citizenship for 21st Century Education [A környezettudatos állampolgárság konceptualizálása a 21. századi oktatásért]. Environmental Discourses in Science Education, vol. 4. [Környezetvédelmi párbeszéd a természettudományos oktatásban, 4. kötet]. Springer, Cham.

⁽¹⁹⁾ Az oktatási és pénzügyminiszterek együttes ülése.

3.9. Az EGSZB szintén üdvözli, hogy az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el az európai zöld megállapodásról ⁽²⁰⁾, melyben kiemelte, hogy „az **ipari stratégiának** megfelelően figyelembe kell vennie [...] a munkaerőre gyakorolt hatásokat, valamint a **munkavállalók [képzését,] átképzését és továbbképzését** ⁽²¹⁾ is; felszólítja a Bizottságot, hogy alaposan vizsgálja meg e stratégia regionális dimenzióját, hogy senki és egyetlen régió se maradjon le; újfent hangsúlyozza, hogy a stratégiának magában kell foglalnia egy olyan szociális párbeszédet, amelyben a munkavállalók teljes mértékben részt vesznek”. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a vállalkozásoknak is ki kell dolgozniuk környezetvédelmi stratégiákat, amihez szintén szükség van a munkavállalók készségfejlesztésére.

3.10. A környezetvédelmi felelősségvállalás ott kezdődik, hogy az embereket tájékoztatjuk arról, milyen technológiai megoldásokat kezdenek el használni a gazdaság, a magánélet és a háztartások zöldítéséhez. Ehhez mindenképpen intézkedéseket kell hozni, hogy több technológiai jellegű zöld megoldás legyen elérhető a vállalatok, a közigazgatási szervek és a háztartások számára, és használatukhoz gyakorlati tanuláson alapuló képzést is kell biztosítani. Ezért a méltányos átállást szolgáló stratégiának ⁽²²⁾ **életkortól függetlenül támogatnia kell a felnőttek kompetencia- és készségfejlesztését** a munkahelyen és azon kívül is, így segítve őket a karrierrel kapcsolatos döntéshozatalban és irányváltásban, valamint abban, hogy mindennapi életükben is szem előtt tartásák a fenntarthatóságot.

3.11. A szociális jogok európai pillérének első alapelvét meg kell valósítani annak biztosítása érdekében, hogy minden felnőttnek egyenlő hozzáférése legyen a munkahelyen és azon kívül a minőségi és inkluzív képzéshez és az egész életen át tartó tanuláshoz a zöld készségeket, kompetenciákat, a zöld technológiákat, valamint az adott szakmához kapcsolódó, humán zöld készségeket illetően, ami a képzések elismeréséhez vezet a képzettségi szintek javítása érdekében. Hatékony támogatást kell adni a zöld készségekkel és a zöld munkahelyekhez szükséges készségekkel kapcsolatos képzések kínálatának javításához, bármilyen képzettségi szinttel rendelkező munkavállalóról és bármilyen méretű vállalkozásról legyen szó, függetlenül attól, hogy tevékenységük milyen ágazatra és földrajzi területre korlátozódik. Az ilyen támogatást egy nemzeti és ágazati stratégia keretében kell meghatározni az ágazati készségtanácsok és a szociális partnerek részvételével, kiemelt figyelmet fordítva a szolgáltatók képzésének minőségére.

3.12. Az EU-nak fel kell lendítenie az olyan beruházásokat, amelyek minőségi munkahelyeket teremtő projektek segítségével csökkentik az EU szén-dioxid-kibocsátását és ökológiai lábnyomát. **A zöld készségek és a környezetvédelmi kompetencia finanszírozásának az Erasmus+ program részeként alapvető jelentősége van az éghajlatváltozás elleni küzdelemmel kapcsolatos ifjúsági és oktatási együttműködési projektek végrehajtásának, valamint a diákok, a fiatalok és a munkaerő tanulás, zöld iskolafejlesztés és tanárképzés céljából történő mobilitásának és cserekapcsolatainak támogatásához.** Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság már elkezdett dolgozni azon, hogy új pénzügyi forrásokat biztosítson a tagállamoknak az iskolaépületek és az iskolai tevékenységek fenntarthatóbbá tételéhez, azzal a céllal, hogy 2020-ban 3 milliárd EUR összegű beruházást tegyen lehetővé az iskolai infrastruktúra számára. Támogatjuk, hogy más uniós alapok – például az ESZA+, a helyreállítási csomag és a Méltányos Átállást Támogató Alap – helyezzenek hangsúlyt a zöld készségek minden tanulói korcsoportban történő fejlesztésének pénzügyi támogatására. Ezzel párhuzamosan fenntartható közberuházásokat kell biztosítani az oktatás és a képzés számára ⁽²³⁾.

3.13. A felnőttképzésre irányuló támogatás jelentős hasznot hoz az embereknek, a munkáltatóknak és a gazdaság egészének is a **munka világának gyökeres átalakulása** keretében, melynek háttérében elsősorban az éghajlatváltozás áll. A munkaerő **továbbképzésének és átképzésének** az ESZA+, egyéb európai alapok, az állami foglalkoztatási szolgálat támogatásai és a munkáltatói hozzájárulások révén történő **finanszírozását** kiemelt fontosságúnak kell tekinteni, valamint hatékony átképzési és továbbképzési stratégiákkal kell támogatni. Az együttműködés támogatása és az erőforrások vállalkozási összefogása a képzési szükségletek kielégítése érdekében különösen nagy segítséget nyújthat olyan kkv-knak, amelyek nem rendelkeznek elegendő idővel vagy erőforrással ahhoz, hogy önállóan biztosítsanak képzést ⁽²⁴⁾. A zöld készségek elsajátítása a munkahelyen növelné a munkavállalók, a menedzserek és az érdekelt felek ellenálló és alkalmazkodó képességét, egyúttal hozzájárulna a zöld növekedéshez.

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament állásfoglalása az európai zöld megállapodásról, 2020. január 15.

⁽²¹⁾ Kiemelés tőlünk.

⁽²²⁾ A méltányos átállást támogató mechanizmus az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv része, és legalább 100 milliárd EUR összegű beruházást fog mobilizálni, hogy további célzott támogatást nyújthasson azoknak a régióknak, amelyeket a leginkább sújtja a klímasemleges gazdaságra való átállás, és amelyeknek kevesebb a kapacitásuk a kihívások kezelésére.

⁽²³⁾ HL C 262., 2018.7.25., 1. o.

⁽²⁴⁾ Cedefop (2019), Skills for green jobs: 2018 update [Zöld munkahelyekhez szükséges készségek: 2018. évi aktualizálás]. A kutatás Németország, Dánia, Spanyolország, Észtország, Franciaország és az Egyesült Királyság fejleményeit vizsgálja.

3.14. Az EGSZB üdvözlí, hogy 2020. március 5-i ülésén a Környezetvédelmi Tanács a zöld megállapodással és az **európai szemeszter zöldítésével** foglalkozott ⁽²⁵⁾, és kéri, hogy az Európai Bizottság dolgozzon együtt az oktatási miniszterekkel, a releváns szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel, hogy országspecifikus ajánlásokat fogalmazzanak meg a tagállamok számára arra vonatkozóan, miként lehet erősíteni a zöld készségek és kompetenciák megjelenését az oktatási és képzési ágazat valamennyi szintjén és típusában, a kisgyermekkori neveléstől kezdve a felsőoktatáson keresztül egészen a felnőttoktatásig, figyelembe véve a felnőtteknek a munkahelyen és azon túl biztosítandó hatékony támogatást.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽²⁵⁾ Környezetvédelmi Tanács, 2019. március 5.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Ipari átalakulás a zöld és digitális európai gazdaság felé: szabályozási követelmények, valamint a szociális partnerek és a civil társadalom szerepe

(feltáró vélemény)

(2021/C 56/02)

Előadó: **Lucie STUDNIČNÁ**

Felkérés: Európai Parlament, 2020.9.15.
Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció: „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció
Elfogadás a plenáris ülésen: 2020.12.2.
Plenáris ülés száma: 556.
A szavazás eredménye: 148/89/19
(mellette/ellene/tartózkodott)

1. Következtetések és ajánlások

1.1. A zöld és digitális európai gazdaság felé történő ipari átalakulásnak több előfeltételt is teljesítenie kell ahhoz, hogy Európában fenntartható, tisztességes és társadalmilag elfogadható jövőt építhessünk. A Covid19-világjárvány miatt még sürgetőbbé vált a szociális partnerek és a civil társadalom szélesebb körű és erőteljesebb részvétele a politikai döntéshozatal minden szintjén, valamint egy erős európai szintű szabályozási keret és normarendszer bevezetése, különösen a szociális menetrend kapcsán. A szociális jogok európai pillérének végrehajtása céljából bejelentett cselekvési terv várhatóan fontos szerepet kap e törekvésekben.

1.2. Az EGSZB úgy véli, hogy el kell ismerni az éghajlatváltozás, a körforgásos gazdaságra irányuló szakpolitikák és a vállalati társadalmi felelősségvállalás egymást kiegészítő jellegét, emellett hangsúlyozni kell a megújuló energia körforgásos jellemzőit.

1.3. A munkáltatók, vállalkozók és a magánszektor strukturális változást előmozdító szerepvállalása az ipari átalakulás kulcseleme. Mivel Európában az innováció jellemzően kisméretű struktúrákból indul ki, kiemelt figyelmet kell fordítani a kedvező üzleti környezet megteremtésére és a magas szintű tudásalapú szolgáltatásokat nyújtó kkv-k lehetőségeinek növelésére. Ezek gyakran úttörő szerepet töltenek be a kapcsolódó iparágak piaci pozicionálásában, valamint megbízható és a válsággal szemben ellenálló munkáltatók. A szociális vállalkozások és szervezetek tapasztalatait is fel kell használni: olyan területeken tevékenykednek, amelyekre hatással van a zöld és digitális átállás. Ennélfogva elő kell mozdítani üzleti tevékenységüket és szociális innovációs folyamataikat.

1.4. Olyan mechanizmust kell létrehozni, amely koherens módon irányítja a magánszektor pénzügyi forrásait a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG-)szempontoknak megfelelő beruházások felé. A bankunióval, a tőkepiaci unióval, a fenntartható finanszírozással, a digitális finanszírozással és a kkv-kkal kapcsolatos stratégiák ezért kölcsönösen erősítik egymást, és szavatolják a források produktívabb projektekbe történő irányítását egy olyan gazdaságban, amely finanszírozási igényeit tekintve akár 80 %-ban a bankszektorról függ.

1.5. A reziliens, fenntartható, tisztességes és virágzó Európa olyan szabályozási keretet igényel, amely képes előmozdítani a méltányos átállás folyamatát, ugyanakkor figyelembe veszi annak etikai hatásait és az olyan közös érdekeket is, mint a fogyasztóvédelem, az egészség, a biztonság és a minőség. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az európai és a nemzeti hatóságok vezessenek be olyan új irányítási struktúrákat, amelyekkel biztosítható a helyi gazdaság, a szociális partnerek és a civil társadalom tevékeny részvétele a társadalmilag igazságos átállást biztosító, tisztességes intézkedések megtervezésében és végrehajtásában. A társadalmilag méltányos átállási folyamatok végrehajtását és figyelemmel kísérését szolgáló alapvető irányítási rendszerek egyike az európai szemeszter. Az EGSZB javasolja olyan új, továbbfejlesztett, mérhető és kiegészítő jellegű társadalmi, gazdasági és környezeti mutatók beillesztését az európai szemeszterbe, amelyek alapján a szociális jogok európai pillérének elvei ellenőrizhetők és nyomon követhetők.

1.6. Meg kell erősíteni régiók szerepét az európai átállási menetrendben. Kiemelt szempont a hosszú távú tervezés, a hangsúlyosan helyalapú megközelítés, az intelligens szakosodás és a humán tőkére épülő menetrend, továbbá a hosszú távú átállási törekvések és a rövid távú prioritások összeegyeztetése.

1.7. Az EGSZB úgy véli, hogy az átállásra irányuló tevékenységekhez kapcsolódó uniós szintű finanszírozási és támogatási eszközöket nemzeti erőforrásokkal kell kiegészíteni, a különböző irányítási szintek megfelelő koordinációja mellett. Emellett az elégséges finanszírozás érdekében az EGSZB javasolja a saját források szélesebb körének bevonását.

1.8. A humán tőkére épülő menetrend a sikeres átállás egyik előfeltétele. A készségfejlesztés és a jövőbeli, új és régi készségigények egész sorának előrejelzése terén számos szereplő, köztük oktatási intézmények, munkáltatók, szakszervezetek, állami foglalkoztatási szolgálatok, civil szervezetek és szakmai szervezetek együttműködésére van szükség.

1.9. Az EGSZB üdvözlöi a szociális jogok európai pillérének végrehajtása céljából bejelentett cselekvési tervet. Az Unió releváns munkajogi vívmányait meg kell erősíteni annak érdekében, hogy jobban támogassák a munkavállalók számára méltányos átállást. A cselekvési tervnek európai szintű jogi minimumot kell meghatároznia, amely magában foglalja többek között az egészséghez és a biztonsághoz való jogot minden munkavállalóra és a munkavégzés új típusaira is kiterjedően; a tájékoztatáshoz, a konzultációhoz, a döntéshozatalban való részvételhez és a szerepvállaláshoz való jogot az átállási helyzetek körén kívül is; a készségfejlesztéshez való jogot; a munkanélküliségi biztosításra vonatkozó minimális követelményeket; a minimálbért, valamint a kollektív tárgyalásokat.

2. Általános megjegyzések és előretekinő megközelítés

2.1. Az Európai Parlament Foglalkoztatási és Szociális Bizottsága felkérésére készült jelen feltáró véleményével az EGSZB a szociális jogok európai pillérének végrehajtása céljából készülő cselekvési tervhez, valamint a 2021 májusában Portóban tartandó következő uniós szociális csúcstalálkozóhoz kíván hozzájárulni.

2.2. Az európai vállalkozások és munkavállalók a Covid19-világjárvány súlyos társadalmi és gazdasági következményeivel szembesülnek. Sok vállalat omlik össze, munkahelyek szűnnek meg, és háztartások veszítik el megélhetésüket. A lezárások munkahelyekre és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítését célzó, példa nélküli gazdasági mentőcsomagok ellenére a gazdasági előrejelzések igen aggasztó képet vetítenek előre. Az előrejelzések szerint az uniós gazdaság 2020-ban 8,3 %-os csökkenést, 2021-ben pedig 5,8 %-os növekedést mutat. A 2021. évi növekedés üteme ugyancsak elmarad kissé a tavaszi előrejelzésektől⁽¹⁾. A tagállamokban rekord magas az adósságszint, és az EU-nak is először van közös adóssága. Továbbá nem ismerjük a brexit következményeit sem.

2.3. Meg kell határozni és támogatni kell a kulcsfontosságú iparágakat és ágazatokat – az emberi erőforrásoktól a kutatásig –, olyan európai iparpolitikát kialakítva, amely védi ezeket a stratégiai ágazatokat a piacon, és biztosítja a kulcsfontosságú erőforrások ellátásának biztonságát. Európa iparpolitikájának olyan keretként kell működnie, amely koherens és átfogó módon koordinálja a különböző európai politikákat a szinergiák megteremtése érdekében. Ehhez az átalakuláshoz az Európai Bizottságnak kell kijelölnie az irányt, a tagállami szakpolitikáknak pedig igazodniuk kell az Unió intézkedéseivel. Ez nem feltételez mikromenedzselést, azt viszont igen, hogy a tagállamok összehangolt, koherens szakpolitikai intézkedésekkel segítik a gyökeres változást. A folyamat csak a civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek tevékeny részvételével lehetséges. Az uniós polgárok demokratikus, eredményes részvételén alapuló „szociális megállapodás” nélkül a mindenki számára előnyös zöld megállapodás sem valósulhat meg.

2.4. Olyan mechanizmust kell létrehozni, amely koherens módon irányítja a magánszektor pénzügyi forrásait a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG-)szempontoknak megfelelő beruházások felé. A bankunióval, a tőkepiaci unióval, a fenntartható finanszírozással, a digitális finanszírozással és a kvk-kkal kapcsolatos stratégiák ezért kölcsönösen erősítik egymást, és szavatolják a források produktívabb projektekbe történő irányítását egy olyan gazdaságban, amely finanszírozási igényeit tekintve akár 80 %-ban a bankszektorról függ.

2.5. A környezetvédelmi és technológiai változások kapcsán ezzel összefüggésben jelent meg a „méltányos átállás” fogalma. Az EGSZB a költségvetés és a helyreállítási terv olyan alapvető elemeként tekint a méltányos átállásra, amely a zöldebb európai gazdaság létrejöttére irányul. Ezért szélesebb körű (a karbonalapú gazdaságokon túlmutató) értelmezést kell kidolgozni a méltányos átállásra vonatkozóan, amely a szociális jogok európai pillérének⁽²⁾ új társadalmi szerződésen alapuló, teljeskörű végrehajtása mellett reformokat ösztönöz az újraelosztó rendszerek, a munka és a magánélet közötti egyensúly, valamint a nemek közötti egyenlőség kapcsán. A szociális jogok európai pillérének végrehajtása szempontjából

⁽¹⁾ EC Summer 2020 Economic Forecast: A deeper recession with wider divergences.

⁽²⁾ HL C 364., 2020.10.28., 1. o.

különösen fontos a színvonalas munkahelyek biztosítása mindenki számára, a színvonalas oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés, többek között az egész életen át tartó tanuláshoz való jog biztosítása különösen a veszélyeztetett csoportok számára, az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása mindenki számára, a szociális védelem, valamint a veszélyeztetett csoportok, köztük a tartósan munkanélküliek, a nők, a fiatalok, a migránsok és a fogyatékkal élők társadalmi befogadása. Mindezek a fontos célok a virágzó gazdaság, a munkáltatók által kínált új, magas képzettséget igénylő munkahelyek és az új technológiákba való szükséges beruházás révén érhetők el.

2.6. Az ipari átalakulás által érintett országok és régiók jellemzően iparuk modernizációja, a munkavállalói készségek korszerűsítése, a kulcságazatokban megszűnő munkahelyek kompenzálása, valamint a jövedelemnövekedést korlátozó alacsony termelékenység növelése kapcsán szembesülnek kihívásokkal. Ezek az országok és régiók összességében előnyre tennének szert az ökologizálás, a technológiai fejlődés és a kapcsolódó fejlemények révén, ugyanakkor egyes területek és népességcsoportok esetében, különösen az olyan veszélyeztetett csoportoknál, mint a fogyatékkal élők, az idősek, a romák és a migránsok, számolni kell a lemaradás kockázatával. A hosszú távú átalakulási folyamatokkal összefüggő kihívások kezeléséhez a politikai döntéshozóknak, a szociális partnereknek, a civil társadalmi szervezeteknek, valamint az érintett országok és régiók fő érdekeltjeinek fel kell készülniük a változásra, és aktívan kezelniük kell az átállást. A szociális párbeszéd, a munkavállalók és képviselői szervezeteik tájékoztatása, a velük folytatott egyeztetés, valamint többek között a döntéshozó szervek (igazgatótanácsok, felügyelőbizottságok) tevékenységében való részvételük kulcsfontosságú a vállalati döntéshozatalnak az átállás előrettekintő kezelését célzó befolyásolásában. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a jövőben korszerűsítendő iparpolitikájában erősítse meg és fejlessze tovább a szociális dimenziót.

2.7. A világválság nyomán kialakult válsághelyzet kezelése és a sikeres ipari átalakulás elősegítése minden érdekképviselői csoport érdekében áll, egyúttal a közös erőfeszítések és a közös célok (többek között a vállalkozások hosszú távú fejlesztése) mellett feltételezi a bizalomra és a pozitív hozzáállásra épülő érdemi szociális párbeszédet is. Az EGSZB úgy véli, hogy a vállalkozások megfelelő – vagyis fenntartható – irányításának a változásokra való közös felkészültség mellett a belső piacra vonatkozó bevált jogi minimumkövetelményeken kell alapulnia, amelyek révén érvényesül a munkavállalók tájékoztatáshoz és konzultációhoz való joga, emellett a vállalkozások vezető testületeiben is biztosított a képviselők.

2.8. A digitalizáció és az automatizálás egyformán tartogat pozitív és negatív hatásokat a gazdaság és a társadalom számára. Az átálláshoz olyan szabályozás szükséges, amely lépést tart a technológiai átalakulás ütemével, emellett – például a közreműködő szociális partnerek révén – számol a változásokkal. Az európai üzemi tanácsok, valamint az európai részvénytársaságok üzemi tanácsai pozitív példát mutathatnak arra, amikor a munkavállalókat kötelező nemzetközi léptékben bevonni az érdekegyeztetésbe és a szociális partnerség szellemében végzett megoldáskeresésbe. Az ilyen erőfeszítések kiterjednek a munkavállalók garantált szakképzésére, továbbá az autonóm munkavégzést támogató, valamint a munka és a magánélet megfelelő egyensúlyát biztosító kollektív szerződésekre irányuló tárgyalásokra. A digitalizáció és az online gazdaság emellett új munkavégzési formák megjelenéséhez is vezetett; ezek egyike a platformalapú munkavégzés, ahol a munkavállalók társadalombiztosítás és állásbiztonság nélkül, gyakran bizonytalan körülmények között, tisztázatlan jogállásban dolgoznak. Munkafeltételeik és jogállásuk uniós szintű harmonizálásával elő kell segíteni e munkavállalók tisztességes mobilitását és belső piaci integrációját⁽³⁾. Ennek érdekében az EGSZB szükségesnek tartja a munkavállalói jogbiztonság megerősítését a platformgazdaságban foglalkoztatottak jogállásának meghatározása révén. A szociális védelemhez való hozzáférés nem vagy csak korlátozottan biztosított, az költséggel jár a munkavállalók és a szociális ellátórendszerek számára egyaránt.

2.9. A digitális transzformáció olyan területeken is potenciális kockázatokat hordoz, mint a pénzügyi stabilitás, a gazdasági bűnözés és a fogyasztóvédelem. E kockázatokat erősítheti, hogy az Unió szabályozási környezete széttagolt, az ágazat szabályozása pedig globálisan nem egységesen alakul. Az EGSZB ezért szükségesnek tartja, hogy az Unió átfogó és stabil szabályozási keretet hozzon létre a területen. Azt ajánlja továbbá, hogy az Unió folytassa a digitális nagyvállalatok megadóztatására irányuló kezdeményezésének megvalósítását⁽⁴⁾.

2.10. A munkavállalók számára lehetővé kell tenni, hogy megfelelően felkészüljenek a munkaerőpiacon való részvételre, a jelenleg is zajló gazdasági változások pedig az ipar növekedése és Európa általánosabban vett gazdasági sikere szempontjából egyaránt alapvető fontosságúak. Az új és fejlettebb készségek elsajátítása – a fizikai dolgozók esetében is – kihívás elé állítja a tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszereket. A fejlettebb készségek elsajátításához a felsőoktatási intézményekben nyújtott szakképzés bővítése szükséges. A legjobb kialakítású kezdő tanulószerveződéses gyakorlati képzési

⁽³⁾ HL C 429., 2020.12.11., 173. o.

⁽⁴⁾ HL C 429., 2020.12.11., 6. o.

rendszerekkel ellentétben problémát jelent a nemzeti keretrendszerek és minőség-ellenőrzés hiánya, valamint a kezdő tanulószerveződések jogviszonyból a felsőoktatásba történő továbblépés is. A jövőben a civil társadalom és a kormányzat valamennyi szintje részéről együttműködésre lesz szükség az EGSZB-ben képviselt szervezetek által szorgalmazott egyenlő feltételek megteremtéséhez ⁽⁵⁾.

2.11. Az EGSZB megállapítja, hogy a digitális technológia és a mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásainak emberközpontúaknak kell lenniük, és a társadalom egészének javát kell szolgálniuk; emellett támogatja a mesterséges intelligencia szabályozási keretének kialakítását. A zöld és digitális átállási folyamatok fékezése helyett az Uniónak elő kell mozdítania azoknak az egyedi alkalmazásokra irányuló MI-rendszereknek a kidolgozását, amelyek gyorsítják az ökológiai és éghajlatvédelmi átállást ⁽⁶⁾.

3. Innováció

3.1. Jelentős innovációs igények is felmerülnek: egyrészt ki kell alakítani és fel kell gyorsítani új karbonszegény gyártási folyamatokat, amelyek közül sok az új alapanyagok és/vagy ipari alapfolyamatok mellett alapvetően eltérő tervezési és gyártási módot is feltételez, másrészt nemcsak az alapanyag-ágazatok körforgásosabb értékláncában, hanem az azokat ellátó energiarendszerekben is szükség van az innovációra. Ezenkívül a legígéretesebb karbonszegény technológiáknak ipari léptékben is használhatónak kell bizonyulniuk. Ennek érdekében gyors szakpolitikai támogatással legkésőbb 2030-ig új, karbonszegény gyártási folyamatokat és anyagfelhasználási módokat kell bevezetni és széles körben alkalmazni.

3.2. Az Unió egészére kiterjedő méltányos átálláshoz szükséges átalakulási folyamatok közös keretrendszer meglétét feltételezik, amelyben célzott problémamegoldási feladatok mentén mozgósíthatók a kormányok, a vállalkozások és a civil társadalmi szereplők. A szociális innovációnak jelentős szerepe van ebben a folyamatban. E tekintetben fontos lépés lehet a szociális innovációra vonatkozó ágazatközi uniós stratégia kidolgozása, a szociális gazdasági szereplők nagyobb elismerése, valamint üzleti modelljeik tesztelése és esetleges felhasználása. Ez elősegítheti az uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten támogatott kísérletek ökoszisztémájának kialakítását.

4. A vállalkozói készség és a magánszféra részvételének előmozdítása

4.1. A vállalkozói készség és a magánszektor strukturális változást előmozdító szerepvállalása az ipari átalakulás kulcseleme. Jelentős ipari örökség esetén az innovatív vállalkozást gyakran nehezítik tartós akadályok, többek között az induló és növekvő vállalkozások csekély aktivitása, a vállalkozói kultúra gyengesége, valamint az innováció és a megfelelően összekapcsolt tudáshálózatok hiánya.

4.2. Mivel Európában az innováció jellemzően kisméretű struktúrákból indul ki, kiemelt figyelmet kell fordítani a magas szintű tudásalapú szolgáltatásokat nyújtó kkv-k lehetőségeinek növelésére, köztük a szabadfoglalkozásukára, a finanszírozás szempontjából is. Gyakran úttörő szerepet töltenek be a kapcsolódó iparágak piaci pozicionálásában, valamint megbízható és a válsággal szemben ellenálló munkáltatók.

4.3. Olyan ágazat szereplőiként, amely bizonyította nagyfokú ellenálló képességét a Covid19-válsággal szemben és hozzájárult a válság hatásainak enyhítéséhez, a szociális vállalkozások és szervezetek döntően a digitális és zöld átállás által érintett területeken folytatnak tevékenységet. Ennélfogva biztosítani kell üzleti tevékenységük és szociális innovációs folyamataik előmozdítását.

5. A szociális partnerek és a civil társadalom szerepe

5.1. Az EGSZB hangsúlyozta, hogy „[a]z új technológiák, a mesterséges intelligencia és a nagy adathalmazok következtében a termelési folyamatokat és általánosságban a gazdaságot érintő átalakulások gyökeresen meg fogják változtatni a munkaerőpiacot is”, továbbá kiemelte annak fontosságát, hogy „ezek a változási folyamatok egy gyümölcsöző társadalmi párbeszéd keretében, valamint a munkavállalók jogainak és életminőségének tiszteletben tartása mellett menjenek végbe” ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ EGSZB-tanulmány: Új konszenzus kialakítása az európai civil társadalmi értékekre vonatkozóan és azok értékeléséről.

⁽⁶⁾ HL C 47., 2020.2.11., 64. o.

⁽⁷⁾ HL C 353., 2019.10.18., 6. o.

5.2. A kulcsfontosságú helyi és regionális érdekelték szoros együttműködése elengedhetetlen a leginkább fenntartható alkalmazások azonosításához és a lehető legnagyobb mértékű társadalmi-gazdasági fejlődéshez. A szociális partnerek egy adott ágazat vagy régió gazdasági szereplői számára egyenlő versenyfeltételeket teremtő kollektív szerződéseken alapuló, bevált módszerei viszonyítási alapot nyújtanak a méltányos átállásra irányuló stratégia elősegítéséhez a dekarbonizációval és más éghajlat-politikai célkitűzésekkel kapcsolatban ⁽⁸⁾.

6. A méltányos átállás biztosítása – irányítási és szabályozási követelmények

6.1. A klímasemleges gazdaságra való átállás egy sor összetett irányítási kihívás elé állítja a szakpolitikai döntéshozókat. Ezek egyike az egyensúlyteremtés az átállás hosszú távú, stratégiai dimenziója és a rövid távon szükséges intézkedések között. Az átállás távlati, stratégiai gondolkodást igényel, ugyanakkor feltételezi a választási ciklusokkal való összeegyeztetés képességét is, valamint a kormányzatok és más érdekelt felek ezzel összefüggő igényét arra, hogy a végrehajtott projektek eredményt hozhassanak.

6.2. A társadalmilag méltányos átállási folyamatok végrehajtását és figyelemmel kísérését szolgáló alapvető irányítási rendszerek egyike az európai szemeszter. Kiemelt szerepet tölt be az európai és nemzeti szintű szociális, gazdasági és környezetvédelmi politikák folyamatos értékelésében. Bár az európai szemeszter fokozatosan szert tett egy szociálisabb dimenzióra is, makrogazdasági és költségvetési dimenziója továbbra is meghatározó. Az EGSZB ezért javasolja olyan új, továbbfejlesztett, mérhető és kiegészítő jellegű társadalmi, gazdasági és környezeti mutatók beillesztését az európai szemeszterbe, amelyek alapján ellenőrizhető és nyomon követhető a szociális jogok európai pillérének minden vonatkozása és elve a 17 fenntartható fejlődési céllal együtt ⁽⁹⁾, továbbá javasolja szinergiák kialakítását a szociális eredménytáblával a mindenki számára fenntartható jóléti gazdaság koncepciójának bevezetésével ⁽¹⁰⁾, valamint az egyes országokra vonatkozó célzott társadalmi és környezetvédelmi ajánlásokkal ⁽¹¹⁾. A szemesztert most úgy alakították át, hogy több intézkedést biztosítson a helyreállítás támogatására, ami az EGSZB reményei szerint segíthet a teljes uniós irányítási mechanizmus megújításában, amely ezáltal irányadó erővé válhat a demokrácia túlélésében, valamint az EU-n belüli felfelé irányuló konvergenciában.

6.3. Az EU által a szemeszter különböző szakpolitikai területein javasolt célkitűzések, kezdeményezések és ajánlások közötti szinergiák és kompromisszumok átfogó elemzéséhez nagyfokú szakpolitikai integráció, a gazdasági, szociális és környezetvédelmi politikákért felelős különböző intézményi szereplők koherenciája és koordinációja, valamint elemzési kapacitásuk javítása szükséges.

6.4. Ezen túlmenően a gazdasági és szociális kormányzás intézményi egyensúlyhiányának ellensúlyozása érdekében az EGSZB azt ajánlja, hogy az uniós költségvetési szabályok alkalmazásakor „arany szabály” ⁽¹²⁾ alapján mentesítsék az állami beruházásokat a hiányszámítás alól, és vegyék figyelembe a meglévő adósság szintek fenntarthatóságát a korszerű egészségügyi, ökológiai, oktatási és technológiai infrastruktúra biztosítása, valamint a példátlan recesszió elkerülése érdekében ⁽¹³⁾.

6.5. Az EGSZB üdvözlöi továbbá, hogy az Európai Bizottság felfüggesztette a Stabilitási és Növekedési Paktumot, és annak olyan módosítását ⁽¹⁴⁾ kéri, amely egyaránt biztosítja az uniós ipar helyreállítását támogató stabilitást és növekedést, valamint az éghajlatsemleges körforgásos és digitális gazdaságra való áttérést.

7. Az ipari átalakulás regionális előfeltételei

7.1. Az ipari átalakulás számos formában jelentkezik, ami az iparfejlesztés új pályáinak kijelölésében megnehezíti az univerzális szakpolitikára épülő megközelítést. Míg egyes gazdasági ágazatok a gazdasági termelés és a foglalkoztatás „visszafordíthatatlan” csökkenésével járó hanyatlást élnek meg, másoknak gyökeres szerkezetátalakításon kell átesniük. Ez átfogó politikai megközelítést és jelentős állami és magánberuházást tesz szükségessé, jól működő helyi és regionális munkaerőpiacok kíséretében.

⁽⁸⁾ Együttműködési keretmegállapodás a szénbányászat méltányos átállásáról és a bányász közösségek fenntartható fejlődéséről, 2019–2027 (Spanyolország); Éghajlat-politikai munkahelyteremtés (Portugália); A szociális partnerek megállapodása a méltányos átállásról és az éghajlatváltozásról (Görögország); Thyssenkrupp Steel Europe: Acélágazati paktum, 20–30 (Németország, 2020. március).

⁽⁹⁾ HL C 120., 2020.4.14., 1. o.

⁽¹⁰⁾ Charveriat, C. és Bodin, E. (2020): Delivering the Green Deal: the role of a reformed European Semester within a new sustainable economy strategy.

⁽¹¹⁾ HL C 14., 2020.1.15., 1. o.

⁽¹²⁾ HL C 311., 2020.9.18., 1. o.

⁽¹³⁾ HL C 311., 2020.9.18., 1. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 311., 2020.9.18., 1. o.

7.2. A hosszú távú átállási törekvések és a rövid távú prioritások összeegyeztetése kihívást jelenthet, mivel nem feltétlenül könnyű olyan szakpolitikai intézkedéseket elfogadtatni a nyilvánossággal, amelyek csak korlátozottan fejtenek ki közvetlen hatásokat. Ez nehéz helyzetbe hozza az ipari átalakulással érintett régiókat. Egyrészt meg kell birkózniuk a hagyományos iparágak hanyatlása miatt szükséges azonnali intézkedésekkel, amelyek keretében olyan kérdésekkel kell foglalkozniuk, mint a nagyobb munkanélküliség, a jövedelemkiesés, valamint a lakosság egyes szegmenseinek romló életkörülményei, különösen a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett csoportokban, például a fogyatékkal élőknél vagy az időseknél. Másrészt meg kell ragadniuk azokat az ipar korszerűsítésével kapcsolatos lehetőségeket, amelyeket például a magasabb hozzáadott értékű ipar vonzása, az új vállalatok és üzleti modellek létrehozása, illetve vonzása, valamint az alaptermő technológiák jobb kihasználása kínál. A lehetőségek elmulasztásának olyan politikai következményei vannak, amelyek ugyancsak befolyásolhatják az éghajlat-politikai intézkedések támogatását. A szélsőjobb oldali mozgalmak Európában és máshol megfigyelhető térnyerése részben az ipar leépülésére és egész régiók lemaradására vezethető vissza ⁽¹⁵⁾.

8. Egyeztetések az ipari átalakulás által érintett régiókkal: főbb eredmények

8.1. Meg kell erősíteni az ipari átalakulás által érintett régiók szerepét az európai menetrendben. A regionális közigazgatási szervek bevonása hozzájárulhat a sikeres átálláshoz szükséges ökoszisztémák létrehozásához. E folyamat előfeltételeként a hosszú távú tervezés, a hangsúlyosan helyalapú megközelítés, az intelligens szakosodás és a humán tőkére épülő menetrend kapott említést.

8.2. Európa számos régiójában – különösen a szén- és acélipari régiókban – már megtörtént az átállás valamely gazdaság- vagy éghajlat-politikai menetrend keretében. A sikeres átállás alapvető előfeltétele egy társadalmi befogadón és felkészültségen alapuló megközelítés, amely biztosítja az emberek tisztességes jövőjét. Ez magában foglalja egy reális ütemterv kidolgozását, a szükséges kutatási infrastruktúra létrehozását, valamint a technológiai, innovációs, tudományos és oktatási létesítmények biztosítását azok szükséges finanszírozásával együtt. A megfelelő finanszírozás érdekében az e régiók támogatására kialakított európai eszközöknek (pl. a Múltányos Átállást Támogató Alapnak) nem szabad helyettesíteniük a nemzeti erőfeszítéseket.

9. Az átállásra irányuló tevékenységekhez kapcsolódó uniós szintű finanszírozás és támogatás

9.1. Az ipari átalakulás folyamata hatalmas lehetőségeket kínálhat, ám ezek kiaknázása jelentős beruházásokat igényel a korszerű gyártási eljárások, a hozzáférhető infrastruktúra, valamint a kutatás és az innováció terén. Mindez kezdeti költségekkel is jár, amelyek többek között jövedelem-helyettesítő ellátásokkal és a munkavállalók átképzésével összefüggésben merülnek fel.

9.2. Nemzeti és uniós szinten egyaránt sor került számos olyan eszköz bevezetésére, amely átálláshoz kapcsolódó tevékenységeket és projekteket támogat. A méltányos átállás megvalósításának célkitűzését az uniós helyreállítási terv is tartalmazza. A szakpolitikai támogató intézkedéseket azonban igen sok esetben különböző kormányzati szinteken, egymástól függetlenül, minimális koordinációval vagy anélkül, minimális nyomon követés és értékelés mellett alakítják ki és hajtják végre.

9.3. Az EGSZB arra kéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben megnövelt, elégséges mértékű forrást különítsenek el azokra a beruházási igényekre, amelyekkel valódi és radikális zöld és digitális átállás valósítható meg. A megfelelő finanszírozás biztosítása érdekében az EGSZB támogatja a saját források körének bővítését is, adott esetben a digitális szolgáltatási adóra, a közös összevont társaságiadó-alapra, valamint a pénzügyi tranzakciós adóra kiterjedően ⁽¹⁶⁾.

9.4. A jelenlegi programozási időszakban az európai strukturális és beruházási alapokból támogatásban részesült nagyvállalatokra vonatkozó szabályok előírják, hogy vissza kell fizetniük a hozzájárulást, ha a kapott támogatás egyenlegkifizetésétől számított tíz éven belül az Unión kívülre telepítik a termelő tevékenységet (1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁷⁾ 71. cikk (2) bekezdés). Az EGSZB úgy véli, hogy a visszatelepítés előmozdítása és a kohézió biztosítása, a termelési szerkezet és kapacitás megőrzése, a foglalkoztatás fellendítése és a fenntarthatóbb „területfejlesztés” előmozdítása érdekében a soron következő programozási időszakra vonatkozó rendelkezéseket meg kell erősíteni.

⁽¹⁵⁾ Rodríguez-Pose, A. (2017): The revenge of the places that don't matter (and what to do about it), *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 11(1), 189. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 440., 2018.12.6., 106. o.

⁽¹⁷⁾ HL L 347., 2013.12.20., 320. o.

9.5. Az EGSZB támogatja, hogy a zöld költségvetési gyakorlatok és pénzügyi tervek átvilágításából származó tapasztalatokból tanulva, a fenntarthatósági kockázatokat illetően javítsanak az uniós költségvetési irányításon. Emellett adózási ösztönzőkre van szükség, amelyekkel a vállalkozások és az egyének rávehetők a társadalmi hatású zöld kezdeményezésekre irányuló befektetésekre ⁽¹⁸⁾.

9.6. A zöld és digitális gazdaságra való átállás során Európa előtt álló kihívások hatalmas beruházásokat igényelnek, amelyekhez a közpénzek és a banki hitelezés révén történő hagyományos finanszírozás önmagában nem elégséges. A magánszektor részéről jelentős összegű beruházásra lesz szükség. Olyan mechanizmust kell létrehozni, amely koherens módon irányítja a magánszektor pénzügyi forrásait a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG-) szempontoknak megfelelő beruházások felé. A bankunióval, a tőkepiaci unióval, a fenntartható finanszírozással, a digitális finanszírozással és a kkv-kkal kapcsolatos stratégiák ezért kölcsönösen erősítik egymást, és szavatolják a források produktívabb projektekbe történő irányítását. Az EGSZB üdvözli a fenntartható finanszírozással foglalkozó platform létrehozását, és a szociális taxonómia fejlesztésének felgyorsítását várja.

10. Foglalkoztatáspolitikai vonatkozások

10.1. Mivel az ipari átalakulás gyakran követeli meg a régi és a hagyományos feldolgozóipari ágazatok jövőorientált tevékenységekre való áttérését, az átlagosnál magasabb munkanélküliséghez vezethet – legalábbis ideiglenesen – a helyben koncentrálódó iparlépítés és amiatt, hogy a készségbázis a hanyatló ágazatokban található. Alapvető fontosságú a felkészülés, továbbá a döntések meghozatala előtt a munkavállalók képviselőinek telephelyi és vállalati szintű bevonása. Elengedhetetlen, hogy az ipari átalakulás kezelésére irányuló politikák segítsék a munkavállalókat és a helyi közösségeket, különösen a fogyatékkal élőket és a veszélyeztetett csoportokból származó más munkavállalókat, továbbá, hogy minél kevesebb zavar előidézésével, a lehetséges előnyök maximalizálásával kezeljék az átállást.

10.2. Készségek

10.2.1. A jövő munkavégzési formáira való sikeres átálláshoz a foglalkoztatási és készségfejlesztési politikáknak igazodniuk kell a helyi munkaerőpiaci feltételekhez. Ugyanakkor a készségek kínálatát össze kell egyeztetni a készségigényekkel. A munkavállalók átképzése és továbbképzése révén – többek között az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés révén – jobban fel kell készülni a jövőbeli készségigényekre és a megfelelő kínálatra, és ezt olyan szakpolitikákkal kell összekapcsolni, amelyek elősegítik a foglalkoztatás új forrásaiba történő beruházást és a termelékenység növekedését. Az ipari kutatásnak és fejlesztésnek céltartozan keresnie kell a technológiai vezető szerep kialakítására kínálkozó lehetőségeket, amelyek viszont továbbképzési lehetőségeket teremtenek. A műszaki intézmények, a szakmai szervezetek és a nem kormányzati szervezetek, valamint az állami munkaközvetítő ügynökségek szintén kulcs-szerepet fognak játszani az átképzési programok formájában nyújtott támogatásban.

10.2.2. Az EGSZB megállapítja, hogy az emberek méltányos digitális és zöld átállással kapcsolatos képzéssel történő támogatása a nem formális és informális tanulás érvényesítésével, valamint a képzések elismerésének és tanúsításának biztosításával kezdődik, hogy azok maradéktalanul megjelenhessenek a képesítésben ⁽¹⁹⁾.

10.3. A készségfejlesztési programnak nagyobb figyelmet kellene fordítania a kulcskompetenciák fejlesztésére a kötelező oktatási ciklusokban/tantervekben, illetve a fiatalok és a felnőttek képzése során.

10.4. Az Európai Bizottság digitális oktatási cselekvési tervet tett közzé a 2021–2027 közötti időszakra ⁽²⁰⁾. Ennek olyan több területet átfogó stratégiának kell lennie, amely európai szinten az oktatás és képzés stratégiai jelentőségét is növelheti szakpolitikai területek között.

⁽¹⁸⁾ HL C 311., 2020.9.18., 63. o.

⁽¹⁹⁾ HL C 10., 2021.1.11., 40. o.

⁽²⁰⁾ https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/deap-factsheet-sept2020_en.pdf

10.5. Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének végrehajtására

A méltányos átállási folyamatok megfelelő szociálpolitikai intézkedéseket igényelnek, amelyek támogatják a jó munkafeltételeket, a jól működő kollektív tárgyalásokat és munkaügyi kapcsolatrendszereket, továbbá megfelelő szociális védelem biztosításával segítik az átállás által érintett munkavállalókat. Az EGSZB javaslatokat kíván megfogalmazni a szociális jogok európai pillérének végrehajtására készülő cselekvési terv kapcsán.

10.5.1. Az EGSZB javasolja, hogy az Európai Bizottság értékelje újra Unió releváns munkajogi vívmányait, és erősítse meg azokat annak érdekében, hogy jobban támogassák a munkavállalók számára méltányos átállást.

10.5.2. A munkahelyi biztonsághoz és egészségvédelemhez való jog munkaviszonytól és a foglalkoztatás üzleti modelljétől függetlenül minden munkavállaló alapvető munkahelyi joga. Az EGSZB mélyszéles aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az éghajlat-politikai és digitális átállás révén létrejött új típusú munkavégzési formák közül egyesek kívül eshetnek a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági rendelkezések hatályán. Emellett a digitalizált munkahelyeken már most is jelentős kockázatok mutatkoztak, többek között a megnövekedett munkaintenzitás, a stressz és a pszichoszociális ⁽²¹⁾ erőszak, a jövőben pedig számítani lehet a mesterséges intelligencia által okozott balesetekre is ⁽²²⁾, amelyeket meg kell előzni. Az EGSZB ezért arra szólít fel, hogy a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági jogszabályok hatálya az Unióban foglalkoztatott valamennyi munkavállalóra terjedjen ki ⁽²³⁾.

10.5.3. Az EGSZB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a technológiai fejlődés fényében rendszeresen vizsgálja felül az általános adatvédelmi rendeletet (GDPR) és a kapcsolódó jogszabályokat ⁽²⁴⁾.

10.5.4. A nemzeti és uniós szintű szociális párbeszéd kulcsszerepet játszik a gazdasági, munkaügyi és szociális szakpolitikák alakításában. Az EGSZB támogatja, hogy – nemzeti, regionális és európai szinteken zajló érdemi szociális párbeszéd keretében – dolgozzanak ki megfelelő intézkedéseket a „méltányos átállásra” vonatkozóan, amelyek kezelik, megváltoztatják és biztosítják a minimális védelmet a (technológiai, demográfiai, globalizációs, valamint éghajlatváltozással vagy körforgásos gazdasággal kapcsolatos) átalakulásokból fakadó munkahelyi átszervezések vagy csoportos létszámcsökkentések esetére, ideértve a kollektív tárgyalás folytatásához való jogot, hogy fel lehessen készülni a változásokra és támogatást lehessen nyújtani az érintett munkavállalók részére (a csoportos létszámcsökkentésről szóló irányelv megfelelő alkalmazásával) ⁽²⁵⁾.

10.5.5. Az EGSZB ismételten hangsúlyozza, hogy konzultációra és tájékoztatásra van szükség a munkavállalókkal és képviselőikkel olyan változások, új technológiák és MI-rendszerek bevezetése során, amelyek változásokat eredményezhetnek a munkaszervezésben, a munkafelügyeletben és -ellenőrzésben, valamint a munkavállalók értékelésére és toborzására szolgáló rendszerekben. Minden vállalkozás esetében biztosítani kell a tájékoztatáshoz és a konzultációhoz való jogot az Európai Üzemi Tanácsról szóló irányelvvel összhangban, és uniós szintű harmonizált keretet kell bevezetni az igazgatótanácsi szintű részvételre vonatkozóan. Az EGSZB ezért a munkavállalói tájékoztatásra, konzultációra és részvételre vonatkozó erőteljes és szilárd európai keret létrehozását szorgalmazza ⁽²⁶⁾, amely fontos elem az újjáépítés, valamint a környezeti és digitális átállás tisztességes és méltányos pályáinak kijelölésében. Az Európai Bizottságnak elő kell mozdítania a szociális párbeszédet annak érdekében, hogy a munkavállalók valamennyi tagállamban bekapcsolódhassanak az éghajlat-politikai és digitális átállásba, továbbá az európai szemeszter keretében figyelemmel kell kísérnie ennek eredményeit.

10.5.6. A társadalmilag felelős szerkezetátalakításra és a vállalati változásokra való felkészülésre vonatkozó keretre van szükség, amely kiegészíti a munkavállalók meglévő tájékoztatási, konzultációs és részvételi jogait, és illeszkedik az európai szociális modell kulcselemeihez ⁽²⁷⁾. Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak felül kell vizsgálnia a változásra való felkészülésre és a szerkezetátalakításra vonatkozó uniós minőségi keretet, és jogalapot kell javasolnia a munkavállalók részvételével kapcsolatos specifikus keretfeltételekhez annak érdekében, hogy javuljon a munkavállalók részvétele a zöld megállapodás és a digitális transzformáció kihívásainak kezelésében ⁽²⁸⁾.

⁽²¹⁾ ILO (2019), *The Threat of Physical and Psychosocial Violence and Harassment in Digitalized Work*.

⁽²²⁾ HL C 47., 2020.2.11., 64. o.

⁽²³⁾ HL C 14., 2020.1.15., 52. o.

⁽²⁴⁾ HL C 47., 2020.2.11., 64. o.

⁽²⁵⁾ HL C 14., 2020.1.15., 1. o.

⁽²⁶⁾ HL C 10., 2021.1.11., 14. o.

⁽²⁷⁾ HL C 161., 2013.6.6., 35. o.

⁽²⁸⁾ HL C 364., 2020.10.28., 1. o.

10.5.7. A cselekvési tervnek európai szintű jogi minimumot kell meghatároznia: az EGSZB a minimáljövedelem védelmét célzó fellépést szorgalmazott ⁽²⁹⁾ a szegénység megszüntetése és a befogadó munkaerőpiac előmozdítása érdekében, ezért üdvözli az Európai Bizottság és a Tanács német elnökségének a minimáljövedelem-rendszerek európai keretének létrehozására irányuló terveit ⁽³⁰⁾. Az EGSZB javasolta annak feltárását, hogy milyen lehetőség van közös minimumszabályok megállapítására az uniós tagállamokban a munkanélküliségi biztosítás területén ⁽³¹⁾. Az EGSZB szintén sürgetett egy a minimálbérre és a kollektív tárgyalásokra vonatkozó európai kezdeményezést ⁽³²⁾, ezért örömmel fogadja ⁽³³⁾ az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérékről szóló európai bizottsági kezdeményezést ⁽³⁴⁾.

10.6. Új társadalmi szerződés

A munkahelyteremtési beruházásokra épülő, a jogok és a létminimum védelmét biztosító helyreállítási pályák kijelölése, a korábbi kötelezettségvállalásokkal összhangban az erős, minden munkavállalóra kiterjedő munkaerőpiaci intézmények újjáépítése, valamint a szociális védelem biztosítása érdekében az EGSZB kéri, hogy a szociális párbeszéd révén a méltányos átállás kapjon központi szerepet a helyreállításban, amelynek során a civil társadalom aktív szerepvállalása segíti a szociális, méltányos és inkluzív ipari átalakulást.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽²⁹⁾ HL C 190., 2019.6.5., 1. o.

⁽³⁰⁾ A Tanács következtetései a minimumjövedelem védelmének a szegénység és a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem céljából a Covid19-világjárvány összefüggésében és azon túl történő megerősítéséről.

⁽³¹⁾ HL C 97., 2020.3.24., 32. o.

⁽³²⁾ HL C 429., 2020.12.11., 159. o.

⁽³³⁾ HL C 364., 2020.10.28., 1. o.

⁽³⁴⁾ COM(2020) 682 final.

MELLÉKLET

A következő módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a vita során elutasították (eljárási szabályzat 59. cikk (3) bekezdés):

a) **2.1. pont (9. módosító indítvány)**

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.1. Az Európai Parlament Foglalkoztatási és Szociális Bizottsága felkérésére készült jelen feltáró véleményével az EGSZB a szociális jogok európai pillérének végrehajtása céljából készülő cselekvési tervhez, valamint a 2021 májusában Portóban tartandó következő uniós szociális csúcstalálkozóhoz kíván hozzájárulni. Ez a feltáró vélemény az Európai Parlament Foglalkoztatási és Szociális Bizottságának felkérésére készült. Az Európai Parlament levele szerint a véleménynek különösen a következő témákra kell kiterjednie: méltányos átállás, zöld megállapodás, digitális átállás, iparstratégia, valamint foglalkoztatási és társadalmi befogadási politikák, amelyek a zöld és digitális átálláshoz kapcsolódó, már megvitatás alatt álló és jövőbeli jogalkotási és nem jogalkotási dossziék középpontjában állnak.

A szavazás eredménye:

Mellette: 99

Ellene: 129

Tartózkodott: 20

b) **2.2. pont (10. módosító indítvány)**

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.2. Az európai vállalkozások és munkavállalók a Covid19-világjárvány súlyos társadalmi és gazdasági következményeivel szembesülnek. Sok vállalat omlik össze, ~~munkahelyek szűnnek meg, és az emberek elveszítik munkahelyüket~~, háztartások veszítik el megélhetésüket. A lezárások munkahelyekre és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítését célzó, példa nélküli gazdasági mentőcsomagok ellenére a gazdasági előrejelzések igen aggasztó képet vetítenek előre. Az előrejelzések szerint az uniós gazdaság 2020-ban 8,3 %-os csökkenést, 2021-ben pedig 5,8 %-os növekedést mutat. A 2021. évi növekedés üteme ugyancsak elmarad kissé a tavaszi előrejelzésektől ⁽¹⁾. A Covid19-világjárvány keményen sújtja az európai gazdaságot: sok vállalkozás összeomlik, munkahelyek szűnnek meg, háztartások veszítik el megélhetésüket, az egészségügyi szolgáltatás hatékonysága csökken. A tagállamokban rekord magas az adósságszint, túllépve a megállapított kiadási szabályokat, és az EU-nak is először van közös adóssága. Továbbá nem ismerjük a brexit következményeit sem, és nem tudjuk, mikor ér véget a világjárvány.

A szavazás eredménye:

Mellette: 95

Ellene: 140

Tartózkodott: 22

c) **2.3. pont (11. módosító indítvány)**

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.3. Meg kell határozni és támogatni kell a kulcsfontosságú iparágakat és ágazatokat – az emberi erőforrásoktól a kutatásig –, olyan európai iparpolitikát kialakítva, amely védi ezeket a stratégiai ágazatokat a piacon, és biztosítja a kulcsfontosságú erőforrások ellátásának biztonságát. Európa iparpolitikájának olyan keretként kell működnie, amely koherens és átfogó módon koordinálja a különböző európai politikákat a szinergiák megteremtése érdekében. Ehhez az átalakuláshoz az Európai Bizottságnak kell kijelölnie az irányt, a tagállami szakpolitikáknak pedig igazodniuk kell az Unió intézkedéseivel. Ez nem feltételez mikromenedzselést, azt viszont

⁽¹⁾ EC Summer 2020 Economic Forecast: A deeper recession with wider divergences.

igen, hogy a tagállamok összehangolt, koherens szakpolitikai intézkedésekkel segítik a gyökeres változást. A folyamat csak a civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek tevékeny részvételével lehetséges. ~~Az uniós polgárok demokratikus, eredményes részvételén alapuló „szociális megállapodás” nélkül a mindenki számára előnyös zöld megállapodás sem valósulhat meg.~~

A szavazás eredménye:

Mellette: 91

Ellene: 137

Tartózkodott: 18

d) 2.5. pont ÚJ (13. módosító indítvány)

Új pont illesztendő a szövegbe:

2.5. A legjobb szakpolitikai válasz a Next Generation EU-val kapcsolatos elvárások teljesítése, amely egyedülálló lehetőséget kínál a gyors és átalakító erejű helyreállításra. Ennek beindítását és a magánszektorral való együttműködést az első számú prioritásként kell kezelni.

A szavazás eredménye:

Mellette: 97

Ellene: 136

Tartózkodott: 22

e) 2.6. pont ÚJ (14. módosító indítvány)

Új pont illesztendő a szövegbe:

2.6. A brexitből következő kihívásokra úgy kell válaszolnunk, hogy komoly lendületet adunk az egységes piac megerősítésének, ami szilárdabb és versenyképesebb környezetet teremt a vállalkozások számára.

A szavazás eredménye:

Mellette: 93

Ellene: 141

Tartózkodott: 20

f) 2.4. pont (15. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.4. A környezetvédelmi és technológiai változások kapcsán ezzel összefüggésben jelent meg a „méltányos átállás” fogalma. Az EGSZB a költségvetés és a helyreállítási terv olyan alapvető elemeként tekint a méltányos átállásra, amely a zöldebb európai gazdaság létrejöttére irányul. Ezért szélesebb körű (a karbonalapú gazdaságokon túlmutató) értelmezést kell kidolgozni a méltányos átállására vonatkozóan, ~~amely a szociális jogok európai pillérének (2) új társadalmi szerződésen alapuló, teljeskörű végrehajtása mellett reformokat ösztönöz az újraosztó rendszerek, a következők alapján: a munka és a magánélet közötti egyensúly, valamint a nemek közötti egyenlőség kapcsán.~~ A szociális jogok európai pillérének végrehajtása szempontjából különösen fontos a színvonalas munkahelyek biztosítása mindenki számára, a színvonalas oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés, többek között az egész életen át tartó tanuláshoz való jog hozzáférés biztosítása különösen a veszélyeztetett csoportok számára, az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása mindenki számára, a szociális védelem, valamint a veszélyeztetett csoportok, köztük a tartósan munkanélküliek, a nők, a fiatalok, a legális migránsok és a fogyatékkal élők társadalmi befogadása. Mindezek a fontos célok a virágzó gazdaság, a munkáltatók által kínált új, magas képzettséget igénylő munkahelyek és az új technológiákba való szükséges beruházás révén érhetők el.

(2) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság hozzájárulása az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramjához.

A szavazás eredménye:

Mellette: 82

Ellene: 152

Tartózkodott: 20

g) 2.5. pont (16. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.5. Az ipari átalakulás által érintett országok és régiók jellemzően iparuk modernizációja, a munkavállalói készségek korszerűsítése, a kulcságazatokban megszűnő munkahelyek kompenzálása, valamint a jövedelemnövekedést korlátozó alacsony termelékenység növelése, a felfelé irányuló konvergencia és a kedvezőtlen demográfiai tendenciák kompenzálása kapcsán szembesülnek kihívásokkal. Ezek az országok és régiók összességében előnyre tennének szert az ökológizálás, a technológiai fejlődés és a kapcsolódó fejlemények révén, ugyanakkor egyes területek és népességcsoportok esetében, különösen az olyan veszélyeztetett csoportoknál, mint a fogyatékkal élő, az idősek, a romák és a legális migránsok, számolni kell a lemaradás kockázatával. A hosszú távú átalakulási folyamatokkal összefüggő kihívások kezeléséhez a politikai döntéshozóknak, a szociális partnereknek, a civil társadalmi szervezeteknek, valamint az érintett országok és régiók fő érdekeltjeinek fel kell készülniük a változásra, és aktívan kezelniük kell az átállást. A szociális párbeszéd, a munkavállalók és ~~képviselői szervezeteik~~ tájékoztatása, a velük folytatott egyeztetés, valamint többek között a ~~döntéshozó szervek (igazgatótanácsok, felügyelőbizottságok) tevékenységében~~ döntéshozatali folyamatokban való részvételük kulcsfontosságú a vállalati döntéshozatalnak az átállás előrettekintő kezelését célzó befolyásolásában. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a jövőben korszerűsítendő iparpolitikájában erősítse meg és fejlessze tovább a szociális dimenziót.

A szavazás eredménye:

Mellette: 92

Ellene: 152

Tartózkodott: 17

h) 2.6. pont (17. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.6. A világjárvány nyomán kialakult válsághelyzet kezelése és a sikeres ipari átalakulás elősegítése minden érdekképviselői csoport érdekében áll, egyúttal a közös erőfeszítések és a közös célok (többek között a vállalkozások hosszú távú fejlesztése) mellett feltételezi a bizalomra és a pozitív hozzáállásra épülő érdemi szociális párbeszédet is. Az EGSZB úgy véli, hogy a siker kulcsa a vállalkozások megfelelő – vagyis fenntartható – irányításának és a változásokra való közös felkészültség mellett a belső piacra vonatkozó bevált jogi minimumkövetelményeken kell alapulnia, amelyek révén érvényesül a munkavállalók tájékoztatáshoz és konzultációhoz való joga, emellett a vállalkozások vezető testületeiben is biztosított a képviselőik.

A szavazás eredménye:

Mellette: 90

Ellene: 151

Tartózkodott: 18

i) 2.7. pont (18. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.7. A digitalizáció és az automatizálás egyformán tartogat pozitív és negatív hatásokat a gazdaság és a társadalom számára. Az átálláshoz olyan szabályozás megközelítések szükségesek, amelyek lépést tartanak a technológiai átalakulás ütemével, és emellett – például a közreműködő szociális partnerek révén – számolnak a változásokkal. Az európai üzemi tanácsok, valamint az európai részvénytársaságok üzemi tanácsai pozitív példát mutathatnak arra, amikor a munkavállalókat kötelező nemzetközi léptékben bevonni az érdekegyeztetésbe és a szociális partnerség szellemében végzett megoldáskeresésbe. Az ilyen erőfeszítések kiterjednek a munkavállalók

garantált szakképzésére, továbbá az autonóm munkavégzést támogató, valamint a munka és a magánélet megfelelő egyensúlyát biztosító kollektív szerződésekre és egyéb szociális megállapodásokra irányuló tárgyalásokra. A digitalizáció és az online gazdaság mellett új munkavégzési formák megjelenéséhez is vezetett; ezek egyike a platformalapú munkavégzés, ahol a munkavállalók társadalombiztosítás és állásbiztonság nélkül, gyakran bizonytalan körülmények között, tisztázatlan jogállásban dolgoznak. ~~Munkafeltételeik és jogállásuk uniós szintű harmonizálásával elő kell segíteni a munkavállalók tisztességes mobilitását és belső piaci integrációját⁽²⁾. Ennek érdekében az EGSZB szükségesnek tartja a munkavállalói jogbiztonság megteremtését a platformgazdaságban foglalkoztatottak jogállásának meghatározása révén. A szociális védelemhez való hozzáférés nem vagy csak korlátozottan biztosított, az költséggel jár a munkavállalók és a szociális ellátórendszerek számára egyaránt.~~

A szavazás eredménye:

Mellette: 88

Ellene: 149

Tartózkodott: 24

j) 2.8. pont (19. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

2.8. A digitális transzformáció olyan területeken is potenciális kockázatokat hordoz, mint a pénzügyi stabilitás, a gazdasági bűnözés és a fogyasztóvédelem. E kockázatokat erősítheti, hogy az Unió szabályozási környezete széttagolt, az ágazat szabályozása pedig globálisan nem egységesen alakul. Az EGSZB ezért szükségesnek tartja, hogy az Unió átfogó és stabil szabályozási keretet hozzon létre a területen. Azt ajánlja továbbá, hogy 2021 folyamán az OECD szintjén érjenek el globális megoldást az adózás területén ~~az Unió folytassa a digitális nagyvállalatok megadóztatására irányuló kezdeményezését~~ ⁽⁴⁾.

A szavazás eredménye:

Mellette: 89

Ellene: 149

Tartózkodott: 22

k) 5.2. pont (21. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

5.2. A kulcsfontosságú helyi és regionális érdekeltnek szoros együttműködése elengedhetetlen a leginkább fenntartható alkalmazások azonosításához és a lehető legnagyobb mértékű társadalmi-gazdasági fejlődéshez. A szociális partnerek egy adott ágazat vagy régió gazdasági szereplői számára egyenlő versenyfeltételeket teremtő kollektív szerződéseken ~~vagy a szociális párbeszéd más formáin~~ alapuló, bevált módszerei viszonyítási alapot nyújtanak a méltányos átállásra irányuló stratégia elősegítéséhez a dekarbonizációval és más éghajlat-politikai célkitűzésekkel kapcsolatban⁽⁵⁾.

A szavazás eredménye:

Mellette: 93

Ellene: 146

Tartózkodott: 19

⁽²⁾ Az EGSZB véleménye (SOC/645) – Tisztességes munka a platformgazdaságban.

⁽⁴⁾ Az EGSZB véleménye – Az adócsalás, az adókerülés és a pénzmosás elleni küzdelem.

⁽⁵⁾ Együttműködési keretmegállapodás a szénbányászat méltányos átállásáról és a bányász közösségek fenntartható fejlődéséről, 2019–2027 (Spanyolország); Éghajlat-politikai munkahelyteremtés (Portugália); A szociális partnerek megállapodása a méltányos átállásról és az éghajlatváltozásról (Görögország); Thyssenkrupp Steel Europe: Acélágazati paktum, 20–30 (Németország, 2020. március).

l) **6.2. pont (22. módosító indítvány)**

Az alábbiak szerint módosítandó:

6.2. A társadalmilag méltányos átállási folyamatok végrehajtását és figyelemmel kísérését szolgáló alapvető irányítási rendszerek egyike az európai szemeszter. Kiemelt szerepet tölt be az európai és nemzeti szintű szociális, gazdasági és környezetvédelmi politikák folyamatos ciklikus értékelésében. Bár az európai szemeszter fokozatosan szert tett egy szociálisabb dimenzióra is, makrogazdasági és költségvetési dimenziója továbbra is meghatározó. Az EGSZB ezért javasolja olyan új, továbbfejlesztett, mérhető és kiegészítő jellegű társadalmi, gazdasági és környezeti mutatók beillesztését az európai szemeszterbe, amelyek alapján ellenőrizhető és nyomon követhető a szociális jogok európai pillérének minden vonatkozása és elve a 17 fenntartható fejlődési céllal együtt ⁽⁶⁾, továbbá javasolja szinergiák kialakítását a szociális eredménytáblával a mindenki számára fenntartható jóléti gazdaság koncepciójának bevezetésével ⁽⁷⁾, valamint az egyes országokra vonatkozó célzott társadalmi és környezetvédelmi ajánlásokkal ⁽⁸⁾. A szemesztert most úgy alakították át, hogy több intézkedést biztosítson a helyreállítás támogatására, ami az EGSZB reményei szerint segíthet a teljes uniós irányítási mechanizmus megerősítésében megújításában, amely ezáltal irányadó erővé válhat a demokrácia táplálásában ~~területén~~, valamint az EU-n belüli felfelé irányuló konvergenciában.

A szavazás eredménye:

Mellette: 87.

Ellene: 148

Tartózkodott: 21

m) **6.4. pont (23. módosító indítvány)**

Az alábbiak szerint módosítandó:

6.4. Ezen túlmenően a gazdasági és szociális kormányzás intézményi egyensúlyhiányának ellensúlyozása érdekében az EGSZB azt ajánlja, hogy az uniós költségvetési szabályok alkalmazásakor egy kiegyensúlyozott „arany szabály” ⁽⁹⁾ alapján – amely nem veszélyezteti a középtávú pénzügyi stabilitást – mentesítsék az indokolt állami beruházásokat a hiányszámítás alól, és vegyék figyelembe a meglévő és jövőbeli adósságszintek fenntarthatóságát a korszerű egészségügyi, ökológiai, oktatási és technológiai infrastruktúra biztosítása, valamint a példátlan recesszió elkerülése érdekében ⁽¹⁰⁾.

A szavazás eredménye:

Mellette: 87

Ellene: 159

Tartózkodott: 16

n) **9.3. pont (24. módosító indítvány)**

Az alábbiak szerint módosítandó:

9.3. Az EGSZB arra kéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy erősítsék meg az üzleti környezetet és a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben megnövelt, elégséges mértékű forrást különítsenek el azokra a beruházási igényekre, amelyekkel valódi és radikális zöld és digitális átállás valósítható meg. A megfelelő finanszírozás biztosítása érdekében az EGSZB támogatja a azt is szorgalmazza, hogy elemezzék, hogy milyen hatásokkal jár a saját források körének bővítése bővítését is, amelyek adott esetben az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer, az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus és a digitális adó bevételeiből származó adó a digitális szolgáltatási adóra, a közös összevont társasági adóra, valamint a pénzügyi tranzakciós adóra kiterjedően ⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ Az EGSZB véleménye – 2020. évi éves fenntartható növekedési stratégia, HL C 120, 2020.4.14., 1. o.

⁽⁷⁾ Charveriat, C. és Bodin, E. (2020): Delivering the Green Deal: the role of a reformed European Semester within a new sustainable economy strategy.

⁽⁸⁾ Az EGSZB véleménye – A szociális jogok európai pillére – a kezdeti végrehajtás értékelése és ajánlások a jövőre, HL C 14., 2020.1.15., 1. o.

⁽⁹⁾ HL C 311., 2020.9.18., 1. o.

⁽¹⁰⁾ Ugyanott.

⁽¹¹⁾ HL C 440., 2018.12.6., 106. o.

A szavazás eredménye:

Mellette: 91

Ellene: 157

Tartózkodott: 13

o) 9.4. pont (25. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

9.4. A jelenlegi programozási időszakban az európai strukturális és beruházási alapokból támogatásban részesült nagyvállalatokra vonatkozó szabályok előírják, hogy vissza kell fizetniük a hozzájárulást, ha a kapott támogatás egyenlegkifizetésétől számított tíz éven belül az Unión kívülre telepítik a termelő tevékenységet (1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 71. cikk (2) bekezdés). Az EGSZB úgy véli, hogy a vissztelepítés előmozdítása és a kohézió stratégiai autonómia szellemében való biztosítása, a termelési szerkezet és kapacitás megőrzése, a foglalkoztatás fellendítése és a fenntarthatóbb „területfejlesztés” előmozdítása érdekében a soron következő programozási időszakra vonatkozó rendelkezéseket meg kell erősíteni.

A szavazás eredménye:

Mellette: 89

Ellene: 149

Tartózkodott: 19

p) 9.5. pont (26. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

9.5. Az EGSZB támogatja, hogy a zöld költségvetési gyakorlatok és pénzügyi tervek átvilágításából származó tapasztalatokból tanulva, a fenntarthatósági kockázatokat illetően javítsanak az uniós költségvetési irányításon. Emellett adózási ösztönzőkre ~~van lehet~~ szükség, amelyekkel a vállalkozások és az egyének ~~ösztönözhetővé válnak~~ a társadalmi hatású zöld kezdeményezésekre irányuló befektetésekre ⁽¹²⁾. Az ilyen támogatásokat költség-haszon elemzés keretében részletesen értékelni kell.

A szavazás eredménye:

Mellette: 93

Ellene: 154

Tartózkodott: 16

q) 9.6. pont (27. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

9.6. A zöld és digitális gazdaságra való átállás során Európa előtt álló kihívások hatalmas beruházásokat igényelnek, amelyekhez a közpénzek és a banki hitelezés révén történő hagyományos finanszírozás önmagában nem elegendő. ~~Évente a nagy összegekre lesz szükség a magánszférától a különféle magánforrást fektetnek káros gazdasági tevékenységekbe az ipari ágazatok széles körében, kockáztatva az eszközök esetleges elértéktelenedését („sunked assets”).~~ Olyan mechanizmust kell létrehozni, amely koherens módon irányítja a magánszektor pénzügyi forrásait a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG-) szempontoknak megfelelő beruházások felé. A bankunióval, a tőkepiaci unióval, a fenntartható finanszírozással, a digitális finanszírozással és a kvv-kkal kapcsolatos stratégiák ezért kölcsönösen erősítik egymást, és szavatolják a források produktívabb projektekbe történő irányítását. Az EGSZB üdvözlöi a fenntartható finanszírozással foglalkozó platform létrehozását, és a szociális taxonómia fejlesztésének felgyorsítását várja.

⁽¹²⁾ HL C 311., 2020.9.18., 63. o.

A szavazás eredménye:

Mellette: 74

Ellene: 154

Tartózkodott: 31

r) 10.1. pont (28. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

10.1. Mivel az ipari átalakulás gyakran követeli meg a régi és a hagyományos feldolgozóipari ágazatok jövőorientált tevékenységekre való áttérését, az átlagosnál magasabb munkanélküliséghez vezethet – legalábbis ideiglenesen – a helyben koncentrálódó iparleépítés és amiatt, hogy a készségbázis a hanyatló ágazatokban található. ~~Alapvető fontosságú a felkészülés, továbbá a döntések meghozatala előtt a munkavállalók képviselőinek telephelyi és vállalati szintű bevonása.~~ Elengedhetetlen, hogy az ipari átalakulás kezelésére irányuló politikák segítsék a munkavállalókat és a helyi közösségeket, különösen a fogvatékkal élőket és a veszélyeztetett csoportokból származó más munkavállalókat, továbbá, hogy minél kevesebb zavar előidézésével, a lehetséges előnyök maximalizálásával kezeljék az átállást.

A szavazás eredménye:

Mellette: 88

Ellene: 149

Tartózkodott: 17

s) 10.5., 10.5.1., 10.5.2., 10.5.3., 10.5.4., 10.5.5., 10.5.6., 10.5.7. pont (30. módosítás)

A pont törlendő:

~~10.5. Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének végrehajtására~~

~~A méltányos átállási folyamatok megfelelő szociálpolitikai intézkedéseket igényelnek, amelyek támogatják a jó munkafeltételeket, a jól működő kollektív tárgyalásokat és munkaügyi kapcsolatrendszereket, továbbá megfelelő szociális védelem biztosításával segítik az átállás által érintett munkavállalókat. Az EGSZB javaslatokat kíván megfogalmazni a szociális jogok európai pillérének végrehajtására készülő cselekvési terv kapcsán.~~

~~10.5.1. Az EGSZB javasolja, hogy az Európai Bizottság értékelje újra Unió releváns munkajogi vívmányait, és erősítse meg azokat annak érdekében, hogy jobban támogassák a munkavállalók számára méltányos átállást.~~

~~10.5.2. A munkahelyi biztonsághoz és egészségvédelemhez való jog munkaviszonytól és a foglalkoztatás üzleti modelljétől függetlenül minden munkavállaló alapvető munkahelyi joga. Az EGSZB mélyszéles aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az éghajlati politikai és digitális átállás révén létrejött új típusú munkavégzési formák közül egyesek kívül eshetnek a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági rendelkezések hatályán. Emellett a digitalizált munkahelyeken már most is jelentős kockázatok mutatkoznak, többek között a megnövekedett munkaintenzitás, a stressz és a pszichoszociális ⁽¹³⁾ erőszak, a jövőben pedig számítani lehet a mesterséges intelligencia által okozott balesetekre is ⁽¹⁴⁾, amelyeket meg kell előzni. Az EGSZB ezért arra szólít fel, hogy a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági jogszabályok hatálya az Unióban foglalkoztatott valamennyi munkavállalóra terjedjen ki ⁽¹⁵⁾.~~

⁽¹³⁾ ILO (2019), The Threat of Physical and Psychosocial Violence and Harassment in Digitalized Work.

⁽¹⁴⁾ HL C 47., 2020.2.11., 64. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 14., 2020.1.15., 52. o.

10.5.3. Az EGSZB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a technológiai fejlődés fényében rendszeresen vizsgálja felül az általános adatvédelmi rendeletet (GDPR) és a kapcsolódó jogszabályokat ⁽¹⁶⁾.

10.5.4. A nemzeti és uniós szintű szociális párbeszéd kulcsszerepet játszik a gazdasági, munkaügyi és szociális szakpolitikák alakításában. Az EGSZB támogatja, hogy — nemzeti, regionális és európai szinteken zajló érdemi szociális párbeszéd keretében — dolgozzanak ki megfelelő intézkedéseket a „méltányos átállásra” vonatkozóan, amelyek kezelik, megváltoztatják és biztosítják a minimális védelmet a (technológiai, demográfiai, globalizációs, valamint éghajlatváltozással vagy körforgásos gazdasággal kapcsolatos) átalakulásokból fakadó munkahelyi átszervezések vagy csoportos létszámcsoökkentések esetére, ideértve a kollektív tárgyalás folytatásához való jogot, hogy fel lehessen készülni a változásokra és támogatást lehessen nyújtani az érintett munkavállalók részére (a csoportos létszámcsoökkentésről szóló irányelv megfelelő alkalmazásával) ⁽¹⁷⁾.

10.5.5. Az EGSZB ismételten hangsúlyozza, hogy konzultációra és tájékoztatásra van szükség a munkavállalókkal és képviselőikkel olyan változások, új technológiák és MI-rendszerek bevezetése során, amelyek változásokat eredményezhetnek a munkaszervezésben, a munkafelügyeletben és ellenőrzésben, valamint a munkavállalók értékelésére és toborzására szolgáló rendszerekben. Minden vállalkozás esetében biztosítani kell a tájékoztatáshoz és a konzultációhoz való jogot az Európai Üzemi Tanácsról szóló irányelvvel összhangban, és uniós szintű harmonizált keretet kell bevezetni az igazgatótanácsi szintű részvételre vonatkozóan. Az EGSZB ezért a munkavállalói tájékoztatásra, konzultációra és részvételre vonatkozó erőteljes és szilárd európai keret létrehozását szorgalmazza ⁽¹⁸⁾, amely fontos elem az újjáépítés, valamint a környezeti és digitális átállás tisztességes és méltányos pályáinak kijelölésében. Az Európai Bizottságnak elő kell mozdítania a szociális párbeszédet annak érdekében, hogy a munkavállalók valamennyi tagállamban bekapcsolódhassanak az éghajlat politikai és digitális átállásba, továbbá az európai szemeszter keretében figyelemmel kell kísérnie ennek eredményeit.

10.5.6. A társadalmilag felelős szervezetátalakításra és a vállalati változásokra való felkészülésre vonatkozó keretre van szükség, amely kiegészíti a munkavállalók meglévő tájékoztatási, konzultációs és részvételi jogait, és illeszkedik az európai szociális modell kulcselemeihez. ⁽¹⁹⁾ Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak felül kell vizsgálnia a változásra való felkészülésre és a szervezetátalakításra vonatkozó uniós minőségi keretet, és javasolni a munkavállalók részvételével kapcsolatos specifikus keretfeltételekhez annak érdekében, hogy javuljon a munkavállalók részvétele a zöld megállapodás és a digitális transzformáció kihívásainak kezelésében ⁽²⁰⁾.

10.5.7. A cselekvési tervnek európai szintű jogi minimumot kell meghatároznia: az EGSZB a minimáljövedelem védelmét célzó fellépést szorgalmazott ⁽²¹⁾ a szegénység megszüntetése és a befogadó munkacélcsoport előmozdítása érdekében, ezért üdvözlö az Európai Bizottság és a Tanács német elnökségének a minimáljövedelem-rendszerek európai keretének létrehozására irányuló tervei ⁽²²⁾. Az EGSZB javasolta annak feltárását, hogy milyen lehetőség van közös minimumszabályok megállapítására az uniós tagállamokban a munkanélküliségi biztosítás területén ⁽²³⁾. Az EGSZB szintén sürgetett egy a minimálbérre és a kollektív tárgyalásokra vonatkozó európai kezdeményezést ⁽²⁴⁾, ezért örömmel fogadja ⁽²⁵⁾ az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló európai bizottsági kezdeményezést ⁽²⁶⁾.

A szavazás eredménye:

Mellette: 93

Ellene: 149

Tartózkodott: 17

⁽¹⁶⁾ HL C 47., 2020.2.11., 64. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 14., 2020.1.15., 1. o.

⁽¹⁸⁾ Az EGSZB véleménye (SOC/644) — Szociális párbeszéd a gazdasági fenntarthatóság és ellenálló képesség érdekében (2020.10.29.-én elfogadva, még nem tették közzé).

⁽¹⁹⁾ HL C 161., 2013.6.6., 35. o.

⁽²⁰⁾ Az EGSZB állásfoglalása — Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság hozzájárulása az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramjához.

⁽²¹⁾ HL C 190., 2019.6.5., 1. o.

⁽²²⁾ A Tanács következtetései a minimumjövedelem védelmének a szegénység és a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem céljából a Covid19-világjárvány összefüggésében és azon túl történő megerősítéséről.

⁽²³⁾ HL C 97., 2020.3.24., 32. o.

⁽²⁴⁾ Az EGSZB véleménye — Tisztességes minimálberek Európában.

⁽²⁵⁾ Az EGSZB állásfoglalása — Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság hozzájárulása az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramjához.

⁽²⁶⁾ COM(2020) 682 final.

t) 10.6. pont (31. módosító indítvány)

A pont törölendő:

~~10.6. Új társadalmi szerződés~~

~~A munkahelyteremtési beruházásokra épülő, a jogok és a létminimum védelmét biztosító helyreállítási pályák kijelölése, a korábbi kötelezettségvállalásokkal összhangban az erős, minden munkavállalóra kiterjedő munkaerőpiaci intézmények újjáépítése, valamint a szociális védelem biztosítása érdekében az EGSZB kéri, hogy a szociális párbeszéd révén a méltányos átállás kapjon központi szerepet a helyreállításban, amelynek során a civil társadalom aktív szerepvállalása segíti a szociális, méltányos és inkluzív ipari átalakulást.~~

A szavazás eredménye:

Mellette: 85

Ellene: 146

Tartózkodott: 19

u) 1.1. pont (1. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

1.1. A zöld és digitális európai gazdaság felé történő ipai átalakulásnak több előfeltételt is teljesítenie kell ahhoz, hogy Európában fenntartható, tisztességes és társadalmilag elfogadható jövőt építhessünk. Egy új helyzetet azonban figyelembe kell venni. A Covid19-világjárvány súlyosan érintette az európai gazdaságot, sok vállalkozás összeomlik, munkahelyek szűnnek meg, háztartások veszítik el megélhetésüket, az egészségügyi szolgáltatás hatékonysága csökken. Emiatt még sürgetőbbé vált a szociális partnerek és a civil társadalom szélesebb körű és erőteljesebb részvétele a politikai döntéshozatal minden szintjén, valamint egy realizisztikus erős európai szintű szabályozási keret és normarendszer bevezetése, figyelembe véve a tagállamok sajátosságait, az EU és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást, valamint a szubszidiaritás elvét, különösen a szociális menetrend kapcsán. A szociális jogok európai pillérének végrehajtása céljából bejelentett cselekvési terv várhatóan fontos szerepet kap a törekvésekben.

A szavazás eredménye:

Mellette: 90

Ellene: 146

Tartózkodott: 18

v) 1.5. pont Új (4. módosító indítvány)

Új pont illesztendő a szövegbe:

1.5. A legjobb szakpolitikai válasz a Next Generation EU-val kapcsolatos elvárások teljesítése, amely egyedülálló lehetőséget kínál a gyors és átalakító erejű helyreállításra. Ennek beindítását és a magánszektorral való együttműködést az első számú prioritásként kell kezelni.

A szavazás eredménye:

Mellette: 97

Ellene: 136

Tartózkodott: 22

w) 1.6. pont ÚJ (5. módosító indítvány)

Új pont illesztendő a szövegbe:

1.6. A brexitből következő kihívásokra úgy kell válaszolnunk, hogy komoly lendületet adunk az egységes piac megerősítésének, ami szilárdabb és versenyképesebb környezetet teremt a vállalkozások számára.

A szavazás eredménye:

Mellette: 93

Ellene: 141

Tartózkodott: 20

x) 1.4. pont (6. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

1.4. A reziliens, fenntartható, tisztességes és virágzó Európa olyan szabályozási koherens keretet igényel, amely képes előmozdítani a méltányos átállás folyamatát, ugyanakkor figyelembe veszi annak etikai hatásait és az olyan a közös érdekeket is, mint a fogyasztóvédelem, az egészség, a biztonság és a minőség. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az európai és a nemzeti hatóságok vezessenek be olyan új irányítási struktúrákat, amelyekkel biztosítható a helyi gazdaság, a szociális partnerek és a civil társadalom tevékeny részvétele a társadalmilag igazságos átállást biztosító, tisztességes intézkedések megtervezésében és végrehajtásában. A társadalmilag méltányos átállási folyamatok végrehajtását és figyelemmel kísérését szolgáló alapvető irányítási rendszerek egyike az európai szemeszter. Az EGSZB javasolja olyan új, továbbfejlesztett, mérhető és kiegészítő jellegű társadalmi, gazdasági és környezeti mutatók beillesztését az európai szemeszterbe, amelyek alapján a szociális jogok európai pillérének elvei ellenőrizhetők és nyomon követhetők.

A szavazás eredménye:

Mellette: 80

Ellene: 145

Tartózkodott: 16

y) 1.8. pont (8. módosító indítvány)

Az alábbiak szerint módosítandó:

1.8. Az EGSZB üdvözli a szociális jogok európai pillérének végrehajtása céljából bejelentett cselekvési tervet. Az Unió releváns munkajogi vármányait szakpolitikáit meg kell erősíteni annak érdekében, hogy jobban támogassák a munkavállalók számára méltányos átállást, és tartalmazzák A cselekvési tervnek európai szintű jogi minimumot kell meghatároznia, amely magában foglalja többek között az egészségethöz és a biztonsághoz való jogot minden munkavállalóra és a munkavégzés új típusaira is kiterjedően; a tájékoztatáshoz, a konzultációhoz, a döntéshozatalban való részvételhez és a szerepvállaláshoz való jogot az átállási helyzetekben körén kívül is; a készségfejlesztéshöz való jogot; a munkanélküliségi biztosításra vonatkozó minimális követelményeket; a minimálbért, valamint a kollektív tárgyalásokat vagy a megállapodás egyéb formáit a tagállamok hatásköreivel összhangban.

A szavazás eredménye:

Mellette: 98

Ellene: 148

Tartózkodott: 17

**Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A demokratikus rend stabilitását szolgáló
közzolgáltatási elvek**

(feltáró vélemény a német elnökség felkérésére)

(2021/C 56/03)

Előadó: **Christian MOOS (DE/III)**

Társelőadó: **Philip VON BROCKDORFF (MT/II)**

A Tanács német elnökségének felkérése: 2020.2.18-án kelt levél

Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke

Elnökségi határozat: 2020.3.17.

Illetékes szekció: „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció

Elfogadás a szekcióülésen: 2020.11.11.

Elfogadás a plenáris ülésen: 2020.12.2.

Plenáris ülés száma: 556.

A szavazás eredménye: 220/0/15

(mellette/ellene/tartózkodott)

1. Összefoglalás

1.1. Az EU Tanácsának német elnöksége felkérte az EGSZB-t, hogy alkosson véleményt arról a kérdésről, hogy mely elveket kell alkalmazni az EU-tagállamok közzolgáltatásaira a demokrácia és a jogállamiság szempontjából kulcsfontosságú alapvető értékek garantálása érdekében, továbbá arról, hogy ezen elvek milyen körülmények között töltik be válsághelyzetben a demokrácia és a jogállamiság automatikus stabilizátorainak szerepét.

1.2. Az EU több mint egy évtizede súlyos válságokkal néz szembe, ideértve a terrorizmus elleni küzdelmet, a globális pénzügyiadósság- és gazdasági válságot, a közös európai menekültügyi rendszer válságát, a környezeti és éghajlati válságot, valamint a Covid19-világjárványt. A hatékony közzolgáltatások kulcsfontosságú szerepet játszanak a válságkezelésben azáltal, hogy garantálják a közbiztonságot és az ellátás biztonságát, és hozzáférést biztosítanak szolgáltatásaikhoz az egyenlő hozzáférés és a garantált egyetemesség elve alapján.

1.3. A szükségállapot miatt e kivételes válsághelyzetek némelyikében átmenetileg korlátozni kellett az alapvető jogokat. Annak érdekében, hogy az ilyen intézkedések indokoltak és arányosak legyenek, a közzolgáltatásoknak azzal a kihívással kell szembenéznük, hogy egyensúlyt teremtsenek az alapvető jogok megsértése és a jogállamiság érvényesítése között, valamint biztosítsák az összes közigazgatási intézkedés jogszerűségét.

1.4. Ami a demokráciát és a jogállamiságot világszerte és az EU-ban is fenyegető veszélyeket illeti, a közzolgáltatások védelmi funkciót is betöltenek, mivel megtagadhatják a jogellenes utasítások betartását, és ezáltal védelmezhetik az európai értékeket és a jogállamiságot. Az objektivitás, az integritás és az átláthatóság alapelvének tiszteletben tartásával, a másokkal szembeni tisztelettel, valamint az Európai Unió és polgárai iránti elkötelezettséggel a közzolgáltatások a demokrácia oszlopait és a populizmus elleni küzdelem védőbástyáit képezik.

1.5. Annak érdekében, hogy az európai közzolgáltatások minden válsághelyzetben automatikus stabilizátorként működjenek, az EU-szerződésekben rögzített európai értékek, az Európai Unió Alapjogi Chartája, az emberi jogok védelméről szóló európai egyezmény, az alapvető és emberi jogoknak a nemzeti alkotmányokban biztosított tagállami garanciái, valamint az Unió közös értékei az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 14. cikke értelmében vett általános gazdasági érdekű szolgáltatások tekintetében, az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) általános érdekű szolgáltatásokról szóló (26.) jegyzőkönyvével összhangban meghatározottak szerint iránymutatásként kell, hogy szolgáljanak az európai szint és a vonatkozó alkotmányoknak megfelelően az összes EU-tagállam közigazgatási tevékenységéhez.

1.6. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy a jól működő közszolgáltatásokat az EU minden szintjén el kell látni a szükséges készségekkel, valamint emberi, technikai, anyagi és pénzügyi erőforrásokkal, és hogy a köztisztviselőknek tisztességes munkakörülményekkel és megfelelő jövedelemmel, valamint szociális párbeszéddel kell rendelkezniük a rájuk bízott feladatok ellátásához, illetve ahhoz, hogy automatikus stabilizátorként tudjanak működni.

1.7. A tagállamok kizárólagos felelősséggel tartoznak a közszolgáltatásaikért, ezeket hagyományos elveik szerint és alkotmányjogukkal összhangban szervezik. Ennek sérelme nélkül az EGSZB egy olyan hatékony (szankciókat is magában foglaló) európai jogi keret mellett száll síkra, amely garantálja, hogy valamennyi tagállam teljes mértékben tiszteletben tartsa a demokráciát és a jogállamiságot a „koppenhágai kritériumoknak” megfelelően, amelyek az uniós és tagállami közigazgatások helyes magatartásának szükséges alapját képezik.

2. Problémák, fogalom meghatározások és a vélemény célja

2.1. A „közszolgáltatás” kifejezésnek nincs uniós szintű egységes meghatározása. E vélemény alkalmazásában az EGSZB közszolgáltatásnak a különböző közigazgatási, kincstári közszolgáltatásokat, köztük az ipari és kereskedelmi jellegű, a közérdeket szolgáló nemzeti, regionális és települési szintű közszolgáltatásokat tekinti.

2.2. A közszolgáltatások biztosítják az alapvető demokratikus értékek tiszteletben tartását, ideértve az alapvető és emberi jogokat, a nép alkotmányos hatalmát, a hatalmi ágak szétválasztását, az igazságszolgáltatás függetlenségét, a kormány elszámoltathatóságát, a politikai pártok pluralizmusát, a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot és a tiltakozás jogát, a média szabadságát, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, a kisebbségi jogokat és a közigazgatási eljárás jogszerűségét. Az EU szempontjából ezeket az alapértékeket európai értéknek határozzák meg, különösen az EUSZ 2. cikkében (és az Alapjogi Chartában).

2.3. Az „automatikus stabilizátorok” fogalma a gazdaságelméletből ered. Gazdasági meghatározásuk analógiájára a közszolgáltatási elveket automatikus stabilizátoroknak tekintik, amelyek – különösen válság idején – védelmezik a demokrácia alapvető értékeit.

2.4. E vélemény célja, hogy kritériumokat határozzon meg és európai ajánlásokat fogalmazzon meg annak érdekében, hogy a nemzeti jogszabályok hatálya alá tartozó közszolgáltatások a demokrácia és a jogállamiság stabilizáló elemeiként működhessenek. A vélemény elismeri a hatékony közszolgáltatások alapvető értékét az európai demokrácia és jogállamiság kulcsfontosságú alapértékeinek védelme szempontjából.

2.5. Mind a természetes, mind a jogi személyek zökkenőmentesen működő közszolgáltatásokra támaszkodnak, amelyek jelentősen hozzájárulnak az aktív társadalomhoz, a termelékeny gazdasághoz és a szociális partnerek közötti, bizalommal alapuló együttműködéshez. A közszolgáltatásnak ebben a folyamatban egyenlő, megkülönböztetésmentes módon kell kezelnie az embereket, biztosítva, hogy nemtől, etnikai származástól, vallástól, világnézettől, fogyatéktól, kortól vagy szexuális irányultságtól függetlenül mindenki akadálytalanul hozzáférjen például a minőségi oktatáshoz, a szociális szolgáltatásokhoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz, a víz- és energiaellátáshoz, valamint a postai kézbesítéshez mindenki akadálytalan hozzáféréssel rendelkezzen.

2.6. A közszolgáltatások kulcsszerepet játszanak a demokratikus rend fenntartásában, de ezt nem tudják megtenni a politikai pluralizmus, a véleménynyilvánítás szabadsága, a demokrácia, a civil társadalom és a közvetítő szervezetek, például a szakszervezetek jogai nélkül. A közszolgáltatás a demokrácia szerves része. Más demokratikus szereplőkkel együtt a társadalmi haladás biztosítója.

3. Válsághelyzetek: kihívás a demokrácia és a jogállamiság számára

3.1. Demokrácia és válságpolitika

3.1.1. Különösen válságidőszakban elengedhetetlen a kiszolgáltatottá vált természetes vagy jogi személyek segítése egyértelmű, a törvény előtti egyenlőséget célul kitűző feltételek szerint, és hogy ez a segítség a hátrányos helyzetű személyek és csoportok számára is elérhető legyen.

3.1.2. Az alapvető jogoknak egy válsághelyzetből következő szükséghelyzetben alapuló bármilyen lehetséges korlátozása indokolt, időben korlátozott és arányos kell hogy legyen, egy demokratikusan megválasztott parlament meghatározott keretek között történő jóváhagyása mellett. Kétségteljesen a független igazságszolgáltatás védelmet nyújt a jogszerűtlen közigazgatási intézkedésekkel szemben, azonban a demokrácia nem tud hosszú távon működőképes maradni anélkül, hogy a polgárok teljes mértékben gyakorolhatnák jogaikat. A jogalkotóknak, a kormányoknak és a közszolgáltatásoknak nem csupán az alapvető jogoknak megfelelően, hanem azokat biztosítva kell működniük.

3.1.3. A közszolgálatot ellátók elfogulatlansági kötelezettsége a minden felhasználót megillető egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés megelőzésének egyik feltétele. Minden tagállamban garantálni kell a köztisztviselők populizmussal szembeni védelmét.

3.2. *Terrorizmus és terrorizmusellenes kormányzati intézkedések*

3.2.1. Legalább 2001. szeptember 11-e óta feladatunk a szabadságjogok védelme és a hatékony kockázatmegelőzés közötti összetett egyensúly kialakítása. Ez a közszolgáltatások számára is kihívást jelent az alapvető szabadságjogok és a jogállamiság védelme, valamint az új végrehajtási hatáskörök összeegyeztetésének nehézsége miatt.

3.2.2. Pontosan az állam erőszak alkalmazásához való kizárólagos jogának hatékony végrehajtásában nyilvánul meg az alapvető jogok veszélyeztetése és a kockázatmegelőzés közötti egyensúly gyakorlása, nem csupán elvi síkon, hanem a mindennapos közvetlen végrehajtás keretében is. Ehhez megfelelően képzett személyzettel és a működésük folytatásához szükséges erőforrásokkal rendelkező közszolgáltatásra van szükség, a szabadsághoz való jog tiszteletben tartása mellett. Biztosítékokat kell életbe léptetni a közhatalommal való visszaélés megakadályozására, és biztosítani kell a jogorvoslathoz való jogot az olyan cselekményekkel szemben, amelyek túlmutatnak a közszolgálat hatáskörén, legyen szó akár jogszabályról, akár magánszemélyekről.

3.2.3. A közszolgáltatások biztosítják a közrend fenntartását. Ezzel összefüggésben egyensúlyt kell teremteniük a kockázatmegelőzés és az alapvető jogok védelme között a mérlegelési jogkör megfelelő gyakorlásának elvével összhangban számukra biztosított kereten belül.

3.2.4. A civil társadalmi szervezetek és a sokszínű és független szociális szolgáltatások mellett a közszolgáltatások kulcsfontosságú pillért jelentenek a szélsőséges radikalizálódás, az erőszak és az intolerancia megelőzésében, a demokrácia és a társadalmi kohézió előmozdításában és az európai értékek védelmében. Ez különösen igaz a közoktatásra.

3.3. *Pénzügyi világválság és adósságválság*

3.3.1. A pénzügyi világválságot és az adósságválságot követő éveken át meghozott megszorító intézkedések hatással voltak a közszolgáltatásokra, és negatív következményekkel jártak a tevékenységeik hatékonyságát tekintve is.

3.3.2. Ez az időszak megmutatta, hogy az adósság rövid távú csökkentését nem feltétlenül az általános érdekű szolgáltatások privatizációjával kell elérni.

3.3.3. EU-szinten garantálni kell minőségi általános érdekű szolgáltatásokhoz való szabad hozzáférés folyamatos és megbízható biztosítását; különösen válságidőszakban nyilvánul meg – ennek a folyamatosságnak köszönhetően – ezen elvek erőteljes szociális védőhálóként betöltött szerepe.

3.3.4. A hatékony és eredményes közszolgáltatások jelentősen hozzájárulnak a közkiadások megfelelő szintjének fenntartásához. Az eredményesség nem jelenti „az állam szerepének csökkentését”, mivel a rossz működés a szociális és gazdasági költségek globális növekedéséhez vezet.

3.3.5. A képzett személyzettel és a szükséges erőforrásokkal rendelkező közszolgáltatások hozzájárulnak a jövőbeli válságok megelőzéséhez a szabályok hatékony alkalmazásának köszönhetően. Ez érvényes például azokra az esetekre, ahol a közigazgatás sikeresen veszi fel a harcot az adókikerülés és az adócsalás ellen és garantálja az állami bevételek beszedését, vagy ahol biztosított a pénzügyi szektor hatékony felügyelete.

3.4. *A közös európai menekültügyi rendszer válsága*

3.4.1. 2015 óta Európában meredeken nőtt a menekültek száma. Mind a hatékony közszolgáltatások, mind a civil társadalom részvétele döntő fontosságú a kihívás kezelésében. Az EGSZB kitart amellett, hogy a menedékjogot és a kapcsolódó nemzetközi jogot valamennyi uniós tagállamban garantálni kell, és hogy ki kell egészíteni a közös európai menekültügyi rendszert.

3.4.2. Amennyiben egy vagy több tagállam közszolgáltatásainak kapacitása nem elegendő a menekültek alapvető és emberi jogainak megfelelő védelméhez, például az EU-ba vezető belépési pontoknál, páneurópai megoldásra van szükség. Törekedni kell arra, hogy a közszolgáltatások Uniós-zerte képesek legyenek az európai értékek tiszteletben tartására a feladataik teljesítése során.

3.4.3. Ha egy tagállam közszolgálatai az összes tagállam nevében szuverén feladatokat látnak el, az ebből eredő terheket igazságosan kell megosztani. Ugyanakkor garantálni kell az alapvető és emberi jogok lehető legmagasabb szintű védelmét és az európai értékek betartását.

3.4.4. A határellenőrzési rendszerek digitális átjárhatóságának összhangban kell lennie az adatvédelmi szabályokkal. Az EU-nak garantálnia kell, hogy valamennyi tagállam valamennyi közigazgatási szerve tiszteletben tartsa a személyes adatok védelmét.

3.5. Környezeti és éghajlati válság

3.5.1. A közszolgáltatások fontosak a fenntartható fejlődési célok megvalósításához és az európai zöld megállapodás végrehajtásához. A közszolgáltatások a közbeszerzéssel és a munkagyakorlatokkal kapcsolatos környezetbarát kezdeményezések és politikák révén katalizátorként szolgálhatnak a változáshoz.

3.5.2. Az ökológiai átalakulás a társadalmi igazságosság kérdésévé is válik. Annak érdekében, hogy a terhek megosztása elfogadható legyen, elengedhetetlen, hogy méltányosan történjen az elosztás, és hogy a követelményeket hátrányos megkülönböztetéstől mentesen alkalmazzák.

3.5.3. A közszolgáltatások ösztönző rendszereket alkalmazhatnak, és új szolgáltatásokat javasolhatnak, különösen a mobilitás, valamint az energiaellátás és az energiabiztonság területén. A fenntarthatóság és a karbonsemlegesség szintén azon alapvető elvek közé tartoznak, amelyeknek tiszteletét az EU-nak Európa valamennyi közszolgáltatását illetően biztosítani kell.

3.6. A Covid19-világjárvány

3.6.1. A szabadság és a biztonság közötti, valamint a jogok és a szükséghelyzet közötti konfliktus ismét előtérbe került a Covid19-válság alatt. Mindenkit egyformán érintenek az alapvető jogokkal kapcsolatos kockázatok és korlátozások.

3.6.2. A közszolgáltatások és dolgozóik élen járnak a vírus elleni küzdelemben. Minden körülmény között biztosítaniuk kell a közegészségügyet, a kockázatok megelőzését és az ellátás biztonságát.

3.6.3. A Covid19-válság rámutat arra, hogy a tagállamoknak és polgáraiknak mennyire szükségük van a reaktív, eredményes, megfelelően finanszírozott és modern közszolgáltatásokra. Egy akut válsághelyzet gyors döntéshozatalt tehet szükségessé. Ezeket a döntéseket kellően meg kell indokolni, és nem szabad őket kivonni a demokratikus ellenőrzés alól. Ennek hiányában fennáll a demokrácia sérelmének kockázata. Nem megfelelő legitimitás esetén gyengül a szabályok követésére irányuló hajlandóság. A kormányoknak szükségük van a társadalom bizalmára, hogy gyorsan tudjanak cselekedni válsághelyzetben, és hogy támaszkodhassanak a közszolgáltatások hatékonyságára. A végrehajtó hatalom közigazgatási ágaként a közszolgáltatásoknak maguknak szükségük van a bizalomra, hogy hatékonyan végrehajthassák a döntéseket.

3.6.4. A világjárvány bebizonyította, hogy a közszolgáltatásoknak elegendő képzett és felkészült személyzettel, erőforrásokkal és tartalékokkal kell rendelkezniük. A közszolgálati feladatok alapvető jellegének elismerése indokolja a köztisztviselők megfelelő fizetését, valamint azt, hogy a szociális minimumkövetelményeket Európa-szerte alkalmazzák rájuk. Több tagállamban tapasztalható demográfiai probléma, amelyet figyelembe kell venni, ha – a versenyben való helytállás és a legjobb tehetségek vonzása érdekében – azt szeretnénk, hogy a közszolgáltatások pénzügyileg is vonzóak maradjanak vagy azzá váljanak.

3.6.5. A közszolgáltatási elvek minősége és a köztisztviselők megfelelő munkakörülményei – többek között a megfelelő szociális párbeszéd és a demokratikus légkör – növelik a polgárok kormányukba vetett bizalmát.

3.6.6. Az elmúlt időszakban valamennyi tagállam – az élethez és a testi épséghez való jog biztosítására irányuló képességtől függően – a demokráciákban eddig példátlan mértékben korlátozta az egyéb alapvető jogokat. Ezek a példátlan intézkedések kizárólag ideiglenesek lehetnek, és a megválasztott parlamentnek rendszeresen felül kell vizsgálnia őket.

3.6.7. A közszolgáltatásoknak egyértelmű kormányzati döntésekre, valamint jogi egyértelműsége és jogbiztonságra van szükségük. Az átláthatóság és a jó közigazgatás elvének tiszteletét – mely elvek magára az EU-ra is érvényesek – az EU-nak Európa valamennyi közszolgáltatását illetően biztosítani kell.

3.6.8. Számos közszolgáltatás feladata a válság gazdasági és társadalmi következményeivel szembeni küzdelem. Közös ténylegesen bizonyítják a hatékony irányítás alapvető értékét válságidőszakban.

4. A közszolgáltatások mint automatikus stabilizátorok

4.1. Ahhoz, hogy egy kormányzat automatikus stabilizátor szerepét játszassa, hatékonyak kell lennie, európai, nemzeti, regionális és közösségi szinten jelen kell lennie az egész Unióban, valamint rendelkeznie kell a ráosztott feladatok teljesítéséhez szükséges kompetenciákkal és humán-, technikai, anyagi és pénzügyi erőforrásokkal.

4.2. Az európai szinttől eltekintve nem szükséges a feladatok különböző szintek közötti újraosztását az egész Unióra érvényes összehangolt szabályozásnak alávetni, hanem inkább figyelembe kell venni valamennyi tagállam sajátos körülményeit a hatékony közigazgatási gyakorlatok biztosítása érdekében.

4.3. A tagállamok feladata, hogy eldöntsék, különböző szolgáltatásaikat a köz- vagy a magánszektor működtesse-e. Ehhez meg kell győződniük arról, hogy a magán- vagy közszolgáltatók forráshiánya válságidőszakban nem jelent-e fenyegetést a közbiztonságra vagy az ellátás biztonságára.

4.4. Ha minden közszolgáltatás szigorúan tiszteletben tartja a közigazgatási eljárás jogszerűségének, az arányosságnak és az egyenlő bánásmódnak az elvét, és érvényesíti a jó közigazgatáshoz való jogot, akkor elősegíti a jogállamiságba és a demokráciába vetett bizalmat, valamint megerősíti a populista ígéretekkel szembeni fenntartásokat.

4.5. Az átlátható közszolgáltatások alapvető módon járulnak hozzá a korrupció elleni küzdelemhez, valamint ezáltal a szolgáltatások megbízhatóságához és megfizethetőségéhez. A bizalmat erősíti Európában a közszolgáltatási alapelvek tiszteletben tartása, a közszolgáltatások rendelkezésre állása és szakértelme, valamint a független felügyeleti szervekhez való egyszerű hozzáférés.

4.6. A közszolgáltatások, ha megfelelően alkalmazzák az elveket, újraelosztási és védelmi funkciót is betöltenek, különösen az alapvető és emberi jogoknak a kormányok és jogalkotó hatóságok általi, minden szinten való tiszteletben tartásának szempontjából, mivel visszautasíthatják a jogellenes utasításokat, és ezáltal védelmezhetik a demokráciát és a jogállamiságot.

4.7. A közoktatásnak nagymértékben közre kell működnie ebben az európai értékek átadásával és a demokratikus polgári kultúra fenntartásával. A formális oktatás önmagában is kulcsfontosságú közszolgáltatás, különösen a jövő polgárainak felkészítése terén.

4.8. A jelenlegi világjárvány rámutat arra, hogy az egészségügyi rendszer túlterhelése hogyan okozhatja az emberi méltóság csorbulását, és hogy mennyire fontos megfelelő létszámú személyzettel és elegendő egészségügyi forrásokkal rendelkezni.

4.9. Az olyan hatékony szociális igazgatás, amely szabad és megkülönböztetésmentes hozzáférést biztosít a társadalombiztosítási szolgáltatásokhoz, megerősíti a jogállamiságba vetett bizalmat. A közszolgáltatások e tekintetben a társadalmi szolidaritás megtestesítői.

5. Közszolgáltatási elvek az Európai Unióban

5.1. A tagállamok kizárólagos felelősséggel tartoznak most és a jövőben is a közszolgáltatásaikért, ezeket hagyományos elveik szerint és alkotmányjogukkal összhangban szervezik. Ennek sérelme nélkül, tekintettel a demokráciát és a jogállamiságot világszerte, és sajnos Európában is fenyegető veszélyekre, közös európai elvekre és garanciákra van szükség annak érdekében, hogy a közszolgáltatás és a közszolgáltatások továbbra is a demokrácia és a jogállamiság zálogai maradjanak.

5.2. Az EGSZB olyan hatékony európai jogi keret mellett foglal állást, amely garantálja a „koppenhágai kritériumok” teljeskörű tiszteletben tartását, amelyek 1993 óta minden tagállam számára az EU-hoz való csatlakozás kritériumait jelentik. Ennek a keretnek tartalmaznia kell a szankciók lehetőségét.

5.3. Az Unió és a tagállamok valamennyi közszolgáltatása számára az EU-szerződésekben rögzített európai értékek, az Alapjogi Charta, az emberi jogok európai egyezményében és a tagállamoknak a nemzeti alkotmányokban megfogalmazott, az alapvető és emberi jogokkal kapcsolatos garanciái képeznek iránymutatást a közigazgatási gyakorlatokhoz.

5.4. Az EUMSZ 14. cikke értelmében vett általános gazdasági érdekű szolgáltatások tekintetében az Uniónak az EUSZ általános érdekű szolgáltatásokról szóló (26.) jegyzőkönyvében meghatározott közös értékei képezik a közszolgáltatási elvek alkalmazására vonatkozó iránymutatásokat valamennyi tagállamban.

5.5. Az uniós tagállamok közszolgáltatásainak – sokszínűségük mellett – három alapelvnek kell elköteleződniük: ezek a semlegesség, a közrend fenntartása és az átláthatóság. Az igazságszolgáltatás függetlenségének hiányát és azokat az alkotmánymódosításokat, amelyek aláássák a közszolgáltatás fent említett elveit, és ezáltal aláássák a közszolgáltatás hagyományos elveit, hatékony szankciókkal kell büntetni.

5.6. A semlegesség elvével összhangban a közszolgáltatásoknak az egyenlő hozzáférés és a garantált egyetemesség elve alapján biztosítaniuk kell a szolgáltatásaikhoz való hozzáférést. Elengedhetetlen, hogy a hozzáférés e szabadsága az olyan társadalmi kategóriák számára is maradéktalanul biztosítva legyen, amelyek a hozzáférés terén akadályokba ütköznek, például a fogyatékkal élő, a kisebbségek és a vidéki területen élők.

5.7. Alapvető, hogy az összes közigazgatási gyakorlat jogszerű legyen. A jogszabályoknak és az irányelveknek nem szabad az alkotmányos renddel vagy az európai értékekkel szembemenniük. Tiszteletben kell tartaniuk továbbá az arányosság, az egyenlő bánásmód és a mérlegelési jogkör megfelelő gyakorlásának elvét.

5.8. A hatóságok megvalósítják a gyakorlatban a jó közigazgatáshoz való jogot, és átlátható módon tevékenykednek a végrehajtó hatalom nyilvános ellenőrzésének lehetővé tétele érdekében. Biztosítják az közigazgatási információkhoz való szabad hozzáférést, és fenntartások nélkül válaszolnak az információkérésekre. A kivételeket megszorítóan kell értelmezni.

5.9. A közszolgáltatásokra nézve kötelező a korrupció elleni ENSZ-egyezmény, és minden szükséges intézkedést megtesznek a korrupció elleni küzdelem érdekében. Ugyanakkor az Unió korrupcióellenes jelentéseinek ajánlásait is végrehajtják.

5.10. A közszolgáltatásokat teljes mértékben áthatja a demokratikus polgári elv. A hatékony és strukturált civil társadalom és politikai ellenzék alapvető szerepet játszik ennek az elvnek a fenntartásában.

5.11. A közalkalmazottaknak jogi védelmet kell élvezniük, illetve szakmai státuszuknak biztosítania kell számukra azt a lehetőséget, hogy visszautasítsanak jogellenes utasításokat, és hogy megfelelő módon panaszt telessenek. Ez a közszolgáltatások megfelelő működésének részét képezi, és garanciát jelent a demokráciára, valamint az általános érdek korrupcióval, csalással és visszaéléssel szembeni védelmére.

5.12. A visszaélést bejelentő személyek fokozott védelméről szóló uniós irányelv a közalkalmazottakra vonatkozik. Amint azt „A visszaélést bejelentő személyek védelmének uniós szintű megerősítése” című, SOC/593 jelű véleményében ⁽¹⁾ az EGSZB kifejtette, az érintett alkalmazott szabadon dönthet arról, hogy bejelentést tesz-e az illetékes belső vagy külső hatóságoknak (amelyek nem a média vagy a nyilvánosság).

5.13. A szolgáltatások digitalizálása ellenére a jövőben is garantálni kell az adminisztrációval való személyes kapcsolattartás lehetőségét. Ez minden helyi, regionális és nemzeti szintű közszolgáltatásra vonatkozik, hogy a védelemre szoruló embereket (időseket, szegényeket, migránsokat stb.) személyesen segítsék, és hogy a digitalizáció ne jelentse e társadalmi szegmens számára a kirekesztés egy újabb formáját.

5.14. A közszolgáltatásoknak meg kell felelniük a digitalizálás jelenlegi állapotának, anélkül, hogy az alapvető jogokat (ideértve a munkavállalók jogait) gyengítenék. A digitális ügyintézés tekintetében ez különösen az adatvédelemre és az információs önrendelkezési jogra vonatkozik.

5.15. A közszolgáltatásoknak rendelkezniük kell a rájuk osztott feladatok teljesítéséhez szükséges kompetenciákkal és humán-, technikai, anyagi és pénzügyi erőforrásokkal. Annak érdekében, hogy megfelelő működésük rendkívüli válsághelyzetekben is biztosítva legyen, elengedhetetlen, hogy megfelelő tartalékokkal rendelkezzenek mindezen a területeken.

5.16. A nemzeti közszolgáltatások szervezése a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozik, mivel e szolgáltatások nemzeti identitásuk alapvető részei. Mindazonáltal interoperábilisnak kell lenniük az európai többszintű kormányzati rendszerben.

5.17. Az európai együttműködésnek és a közszolgáltatási elvek gyakorlati alkalmazásának az EU-ban a közfeladatot ellátó személyzet valamennyi tagja számára nyújtott képzés részét kell képeznie.

5.18. Az adminisztratív szinteknek az EU többszintű rendszerébe való jobb integrálása érdekében növelni kell az EU és tagállamai, valamint a tagállamok között a személyzetet érintő cserék számát. A közszolgáltatások tisztviselői számára lehetővé kell tenni a tagállamokon belül az álláshely hátrányok nélküli megváltoztatását.

⁽¹⁾ HL C 62., 2019.2.15., 155. o.

5.19. A továbbképzéseket és szakképzéseket nyújtó európai intézményeknek továbbra is eszközöket kell biztosítaniuk a közszolgáltatások személyzete valamennyi szinten dolgozó tagjainak arra, hogy végrehajtsák a közszolgáltatási elveket, és biztosítsák a közszolgáltatások automatikus stabilizátorként betöltött szerepét.

5.20. Elengedhetetlen, hogy az uniós források elosztásában részt vevő valamennyi közszolgáltatás tiszteletben tartsa és végrehajtsa a közszolgáltatási elveket.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Garantálni kell a fogyatékossgal élő személyek tényleges jogait arra, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon

(kiegészítő saját kezdeményezésű vélemény)

(2021/C 56/04)

Előadó: **Krzysztof PATER**

Közyűlési határozat:	2020.2.20.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 32. cikkének (2) bekezdése kiegészítő saját kezdeményezésű vélemény
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság”
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.11.11.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.12.2.
Plenáris ülés száma:	556.
A szavazás eredménye:	246/0/0
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Bevezetés

1.1. Ez a vélemény az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) munkájának második szakaszát foglalja össze, amelynek célja annak garantálása, hogy a fogyatékossgal élő valamennyi európai uniós polgárnak ténylegesen joga legyen az európai parlamenti választásokon történő szavazáshoz.

1.2. A 2019 márciusában lezárult első szakaszban az EGSZB kidolgozta „A fogyatékossgal élők tényleges jogai arra, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon”⁽¹⁾ című tájékoztató jelentését. A jelentés átfogóan ismerteti azokat a jogi és technikai akadályokat, amelyek gátolják e jogok valamennyi uniós tagállamban történő érvényesülését. Ez a vélemény a jelentésnek csak néhány megállapítását és következtetését idézi; a helyzet teljes megértéséhez az egész jelentést el kell olvasni.

2. Következtetések és ajánlások

2.1. Mind a 27 uniós országban léteznek olyan jogszabályok vagy szervezési intézkedések, amelyek egyes fogyatékossgal élő szavazókat megfosztanak az európai parlamenti választásokon való részvétel lehetőségétől.

2.2. Jelentős jogszabályi módosítások hiányában, továbbá a népesség előregedéséből adódóan meredeken emelkedni fog azon személyek száma, akik fogyatékossgal miatt nem rendelkeznek tényleges szavazati joggal – ez az otthon élő és a tartós ápolást-gondozást biztosító intézményekben lakó személyekre egyaránt vonatkozik. A szavazás lehetőségének e hiánya sok más embert is érint, ideértve például azokat, akik rövid ideig tartó kórházi ápolás, illetve otthoni kezelés vagy rehabilitáció alatt állnak, valamint a járványügyi kockázatok miatt elkülönített vagy karanténba vonult személyeket.

2.3. Az EGSZB ezt elfogadhatatlannak és az Unió alapvető értékeivel, valamint az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) rendelkezéseivel ellentétesnek ítéli. Ez a helyzet szembemegy továbbá számos nemzetközi jogi aktussal és politikai nyilatkozattal is, ideértve a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát, valamint az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának ajánlásait.

2.4. Az EGSZB kéri az Európai Parlamentet, az Európai Tanácsot és a tagállamokat, hogy sürgősen módosítsák az 1976-os választási okmányt⁽²⁾ azáltal, hogy egyértelművé teszik a választások egyetemességének, közvetlenségének és titkosságának elvét. Ez Unió-szerte lehetővé tenné olyan előírások végrehajtását, amelyek a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény 29. cikkével összhangban tényleges szavazati jogokat garantálnának a fogyatékossgal élő személyek számára. Az előírásoknak legalább az alábbiakat kell magukban foglalniuk:

⁽¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/hu/node/68473>

⁽²⁾ HL L 278., 1976.10.8., HL C 340., 1997.11.10., HL L 283., 2002.10.21.

- fogyatékosagra vagy egészségügyi állapotra hivatkozva az európai parlamenti választásokon való szavazás jogától való megfosztás tilalma,
- arra vonatkozó kötelezettség előírása, hogy a szavazási szabályokkal kapcsolatos tájékoztatást a fogyatékoság típusából adódó egyéni szükségleteknek megfelelő formában kell biztosítani,
- a fogyatékoságukból adódóan a szavazóhelyiséghez hozzáférni képtelen személyek számára a szavazóhelyiségen kívüli, önállóan történő szavazás lehetővé tétele,
- olyan megoldások megvalósítása, amelyek lehetővé teszik a jelentős segítséget igénylő, fogyatékosággal élő személyek – például a siketvak, vak, látássérült, vagy korlátozott kézügyességgel rendelkező személyek – számára az önálló, más emberek segítségére való támaszkodás nélküli szavazást,
- annak lehetővé tétele, hogy a kijelölt szavazóhelyiség helyett egy olyan helyiségben tartsák meg a szavazást, amely jobban megfelel a fogyatékosággal élők igényeinek,
- a fogyatékosággal élő személyek azon jogának garantálása, hogy szabadon választhatnak egy személyes segítőt, aki segítséget nyújt számukra a szavazati joguk gyakorlásában.

2.5. E szabályok végrehajtása továbbra is széles körű mérlegelési jogkört biztosít a tagállamok számára, ám ugyanakkor garantálja, hogy 2024-től kezdődően minden uniós polgár állampolgárságától vagy a lakóhelye szerinti országtól függetlenül tényleges joggal rendelkezzen európai parlamenti képviselői megválasztására.

3. A jelenlegi helyzet

3.1. A fogyatékosággal élő személyek számára a szavazati jogaik gyakorlását gátló akadályok

3.1.1. A politikusok Európa-szerte tisztában vannak azzal, hogy számos fogyatékosággal élő személy nem tudja gyakorolni szavazáshoz való jogait, mivel a fogyatékosággal élő személyekkel és az emberi jogokkal foglalkozó szervezetek képviselői, valamint a fogyatékosággal élők és családjaik évek óta követelik a tényleges, korlátozások nélküli szavazati jogot. Az Európai Parlament elnöke, Antonio Tajani a tagállamok miniszterelnökeinek 2017-ben küldött levelében szintén jelezte ezt a problémát, és arra kérte őket, hogy tegyék meg a megfelelő intézkedéseket annak biztosítására, hogy a fogyatékosággal élő személyek a 2019-es választások során gyakorolni tudják szavazati jogaikat. A várt eredményt azonban nem sikerült elérni.

3.1.2. 2019. március 20-án az EGSZB elküldte az uniós intézmények és a tagállamok számára „A fogyatékosággal élők tényleges jogai arra, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon” című tájékoztató jelentését.

3.1.2.1. A jelentés átfogóan ismerteti azokat a jogi és technikai akadályokat, amelyekkel a fogyatékosággal élő személyek szavazati jogaik gyakorlása során valamennyi uniós tagállamban szembesülnek. Ezenkívül több mint 200 példát hoz fel a bevált gyakorlatokra, nevezetesen olyan megoldásokra, amelyek megkönnyítik a fogyatékosággal élők választásokon való részvételét.

3.1.2.2. A jelentés elemzi a fogyatékosággal élő személyek politikai életben történő teljes értékű részvételéhez való, a legfontosabb nemzetközi jogi aktusokból és politikai nyilatkozatokból eredő jogait, beleértve a szavazáshoz való jogot.

3.1.2.3. A jelentés ezenfelül részletesen ismerteti az európai parlamenti választások lebonyolítására vonatkozóan az Unióban hatályos szabályokat és e szabályok módosításának menetét.

3.1.3. A jelentésben ismertetett korlátozásokat a legutóbbi, 2019. május 23. és 26. között megtartott európai parlamenti választásokról az európai média és civil társadalmi szervezetek által készített jelentések is megerősítették.

3.1.4. A jelentés márciusi közzététele és a májusi európai parlamenti választások között eltelt két hónap alatt Németországban ⁽³⁾ és Franciaországban ⁽⁴⁾ jogszabályi módosítások bevezetéséről döntöttek, amelyek olyan személyek számára teszik lehetővé a szavazást, akiket korábban megfosztottak ettől a jogtól. Ennek ellenére 14 tagállam nemzeti törvényei szellemi fogyatékoság vagy mentális egészségügyi problémák miatt továbbra is összesen mintegy 400 000 uniós állampolgárt zárnak ki az európai parlamenti választásokon történő szavazásból, általában a teljes vagy részleges gyámság alá helyezésükről szóló határozat meghozatalát követően.

⁽³⁾ https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/EN/2019/04/qs20190415_2bvq002219en.html.

⁽⁴⁾ <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000038261631&categorieLien=id>.

3.1.5. A tagállamokban alkalmazott szabályokból, illetve gyakorlatokból eredő szervezési intézkedések (technikai akadályok) miatt több millió uniós állampolgár nem tud szavazni az európai parlamenti választásokon. Például:

- nyolc tagállamban azok, akik fogyatékoságukból vagy betegségükből adódóan nem tudnak eljutni a szavazóhelyiségbe – ideértve a 24 órás ápolásra szoruló személyeket – nem szavazhatnak, mivel nincs lehetőség a szavazás más formájára,
- a vak szavazók 18 országban nem tudnak önállóan szavazni,
- 12 országban a fogyatékosággal élők nem választhatják meg, hogy melyik szavazóhelyiségben szeretnének szavazni,
- kilenc országban a szavazóknak a szavazólapra fel kell írniuk a választott jelölt regisztrációs számát vagy nevét, illetve annak a pártnak a nevét, amelyre szavaznak, ez pedig nem csak a vakok számára jelenthet komoly akadályt,
- csak egyetlen uniós ország rendelkezik a szavazóhelyiségek oly módon történő berendezésére és működtetésére vonatkozó szabályokkal, amely alkalmassá teszi azokat a különböző fogyatékosággal élő személyek igényeinek kielégítésére (ezek a szabályok az ország szavazóhelyiségeinek felére érvényesek).

3.1.6. Mind a 27 uniós országban léteznek olyan jogszabályok vagy szervezési intézkedések, amelyek egyes fogyatékosággal élő szavazókat megfosztanak az európai parlamenti választásokon való részvétel lehetőségétől. Ha azonban sor kerülne az összes tagállam bevált gyakorlatainak megvalósítására, egy olyan ideális rendszer jöhetne létre, amely valamennyi fogyatékosággal élő uniós állampolgár számára korlátozás nélkül biztosítaná a szavazás lehetőségét, ezenkívül pedig azt is lehetővé tenné számukra, hogy több opció közül kiválaszthassák a számukra legkényelmesebb szavazási módszert.

3.1.7. A Covid19-világjárvány arra készítette a 2020-as évben választásokra készülő országokat, hogy új, sokszor innovatívnak számító megoldásokkal álljanak elő, hogy lehetővé tegyék a szavazóhelyiségben való megjelenés nélküli szavazást, kibővítve ezáltal a tagállamokban alkalmazott pozitív megoldások körét, amelyek nem csak a fogyatékosággal élők számára hasznosak.

3.1.8. 2020. november 26-án az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el az európai választások értékeléséről⁽⁵⁾, amelyben az EGSZB fent említett jelentésére hivatkozva rámutatott arra, hogy komoly korlátokba ütközik a fogyatékosággal élő személyek választójogának gyakorlása.

3.2. Demográfiai és egészségügyi tényezők

3.2.1. Az Eurostat előrejelzései szerint⁽⁶⁾ a 65 éves vagy idősebb korosztály részaránya az EU teljes népességéhez viszonyítva a 2018-ban mért 19,8 %-ról 2100-ig 31,3 %-ra fog emelkedni.

3.2.2. Az Eurostat szerint „egy 2015-ben született lánygyermek várhatóan átlagosan 63,3 évig él egészségesen, a fogyatékoság bármilyen formája nélkül, míg egy újszülött fiúgyermek esetében ugyanez 62,6 évre tehető”⁽⁷⁾. A lány várható átlagos élettartama 83,3 év, a fiúé pedig 77,9 év: a 2015-ben született átlagos nők tehát 20 évet, míg az ugyanebben az évben született férfiak 15 évet élnek le valamilyen fogyatékosággal.

3.2.3. Az Eurostat becslései szerint⁽⁸⁾ a fogyatékosággal élők aránya a 15–64 éves korosztályban az elfogadott fogalommeghatározástól függően 11–14 %. A fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 1. cikkében szereplő fogalommeghatározás hivatkozási alapként történő alkalmazása esetén ez az arány meghaladja a 15 %-ot.

3.2.4. Ennek alapján megbecsülhető, hogy jelenleg a felnőtt uniós polgárok közel 20 %-a, azaz körülbelül 80 millió ember él valamilyen fogyatékosággal, amely megnehezíti számukra a mindennapi életet, és ez az arány hatévente átlagosan 1 %-kal fog emelkedni.

⁽⁵⁾ P9_TA(2020)0327.

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Population_structure_and_ageing#The_share_of_elderly_people_continues_to_increase.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=People_in_the_EU_-_statistics_on_an_ageing_society&oldid=458862.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/34409.pdf>.

3.2.5. A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény a „hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással élő” személyekre vonatkozik. Az EGSZB azonban hangsúlyozza, hogy azok az emberek, akik hivatalosan nem minősülnek fogyatékossgal élőknek, mivel károsodásuk ideiglenes, ugyanazokkal a korlátokkal szembesülnek a szavazáson való részvétel tekintetében.

3.2.5.1. Ide tartoznak például a rövid távú kórházi ellátásra szoruló betegek és az otthoni kezelés vagy rehabilitáció alatt álló személyek, akik az aktuális egészségi állapotuk által okozott ideiglenes akadályok miatt nem tudnak szavazóhelyiségben szavazni. Ez az EU-ban több százezer pácienset érinthet.

3.2.5.2. Ez azok szempontjából is fontos lehet, akikre járványügyi kockázat miatt a szabad mozgásra vonatkozó korlátozások vonatkoznak, ideértve a zárt intézményben elkülönített személyeket, vagy azokat, akik nem hagyhatják el otthonaikat. A Covid19-világjárvánnyal kapcsolatos tapasztalatok azt mutatják, hogy ez egy időben akár több millió uniós állampolgárt is érinthet.

4. A fogyatékossgal élő személyek szavazati jogaira vonatkozó legfontosabb nemzetközi jogi és szakpolitikai keret

4.1. Az ENSZ által 1948. december 10-én elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 21. cikke kimondja, hogy „minden személynek joga van a hazája közügyeinek igazgatásában akár közvetlenül, akár szabadon választott képviselői útján való részvételhez.”

4.2. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, amelyet az ENSZ Közgyűlése 1966. december 16-án fogadott el, 25. cikkében a következőket mondja ki: „Minden állampolgárnak a 2. cikkben említett megkülönböztetések, illetőleg észszerűtlen korlátozások nélkül joga és lehetősége van arra, hogy [...] szavazzon [...]”.

4.3. A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2008. május 3-án hatályba lépett ENSZ-egyezmény:

- előírja a részes államok számára annak biztosítását, hogy „a fogyatékossgal élő személyek másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a politikai életben és a közéletben, [...] beleértve a [fogyatékossgal élő személyek] jogát és lehetőségét a szavazásra”, és ennek megvalósítása érdekében több intézkedést is meghatároz, előírva annak biztosítását, hogy „a szavazási eljárások, létesítmények és anyagok megfelelőek, hozzáférhetőek és könnyen érthetőek [legyenek]” (29. cikk),
- hangsúlyozza, hogy „a fogyatékossgal élő személyeknek joguk van ahhoz, hogy a törvény előtt mindenhol személyként ismerjék el őket”, és „az élet minden területén másokkal azonos alapon megilleti [őket] a jog-, illetőleg cselekvőképesség” (12. cikk),
- előírja, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára akadálymentessé kell tenni az általánosan használt „épületek, utak, közlekedés és más bel- és kültéri létesítmények” használatát (9. cikk).

4.4. A Fogyatékkal Élő Személyek Jogainak Bizottsága 2015-ben megjegyezte, hogy „a fogyatékossgal élő személyek és különösen a jog- és cselekvőképességüktől megfosztott, vagy intézményekben lakó személyek szerte az Unióban nem gyakorolhatják a választásokon történő szavazáshoz való jogukat, és a választásokon való részvétel nem teljes mértékben akadálymentes”, és javasolta, hogy „tegyék meg a szükséges intézkedéseket ... annak érdekében, hogy a fogyatékossgal bármely formájával élő személyek ... gyakorolhassák szavazati jogukat”⁽⁹⁾.

4.5. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 20. cikke (2) bekezdésének b) pontja egyértelműen kimondja, hogy „az uniós polgárok [...] többek között: [...] választásra jogosultak [...] a lakóhelyük szerinti tagállam európai parlamenti [...] választásain, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai.”

4.6. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 39. cikke megerősíti, hogy valamennyi uniós polgárnak joga van ahhoz, hogy szavazzon az európai parlamenti választásokon. A Charta 21. cikkének (1) bekezdése hangsúlyozza továbbá, hogy „tilos minden megkülönböztetés, így különösen a [...] fogyatékossgal [...] alapján történő megkülönböztetés.” A 26. cikk kimondja, hogy „az Unió elismeri és tisztelgetben tartja a fogyatékkal élő személyek jogát [...] a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.”

⁽⁹⁾ Concluding Observations on the initial Report to the European Union [Záró észrevételek az Európai Uniónak címzett első jelentésről].

4.7. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 2011. november 16-án elfogadott ajánlása⁽¹⁰⁾ megerősíti, hogy valamennyi fogyatékossgal élő személynek joga van ahhoz, hogy másokkal egyenlő alapon részt vegyen a politikai és közéletben, és hogy „a szavazás időpontjában rendelkezésre kell állniuk akadálymentes szavazólapoknak és létesítményeknek.”

5. Szükséges intézkedések

5.1. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az Európai Unióról szóló szerződés (egységes szerkezetbe foglalt változat) 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban „Az Unió szintjén a polgárok közvetlen képviselője az Európai Parlamentben valósul meg.” A Szerződés 14. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy „Az Európai Parlament tagjait közvetlen és általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon [...] választják.” Ezek a rendelkezések nem szolgáltatnak alapot arra, hogy a fogyatékossgal élő személyek európai parlamenti választásokon történő szavazáshoz való jogának tekintetében az állampolgárságtól vagy a lakóhelyük szerinti országtól függően bármilyen megkülönböztetést alkalmazzanak.

5.2. Az EU-ban jelenleg számos példa létezik a fogyatékossgal élő személyek jogainak indokolatlan megkülönböztetésére, és ezáltal az ilyen személyek ellen irányuló diszkriminációra. Például:

- a két uniós tagállamban állampolgársággal rendelkező személyek, az általuk választott személyazonosító okmánytól függően, vagy teljesen önállóan szavaznak, vagy megfosztják őket szavazati joguktól értelmi fogyatékossguk miatt,
- az ágyhoz kötött és 24 órás ápolásra szoruló személyek nem szavazhatnak, mivel nem tudnak eljutni a szavazóhelyiségbe, és a lakóhelyük szerinti országban nincs más szavazási lehetőség. Azonban ha ugyanez a személy valamely más uniós tagállamban élne, postai úton, mobilurna segítségével, vagy az interneten keresztül szabadon szavazhatna,
- az egy adott tagállamban élő vak személy teljesen önállóan, bármilyen segítség igénybe vétele nélkül szavazhat, ha azonban valamely más országban élne, ez lehetetlenné válna: a szavazóhelyiségben csak egy másik személy segítségével szavazhatna,
- egy Parkinson-kóros személy önállóan szavazhatna egy olyan országban, ahol a szavazás egy egyszerű grafikai jel (pl.: „X”) beírásával, vagy a kapott kártyacsomagból az adott jelölt/párt nevét tartalmazó kártya kiválasztásával történik, egy olyan tagállamban azonban, ahol egy számot, illetve vezeté- és keresztnévet kell a szavazólapra írni, ugyanez a személy leküzdhetetlen akadállyal szembesülne,
- a súlyosan mozgáskorlátozott (például mankóra vagy kerekesszékre szoruló) személyek egyes országokban megválaszthatják a számukra megfelelő szavazóhelyiséget, míg más tagállamok nem teszik ezt lehetővé, amivel gyakran akadályozzák az ilyen személyek választásokon való részvételét.

Az EGSZB az ilyen helyzeteket elfogadhatatlannak, továbbá az EU alapvető értékeivel és az EUSZ rendelkezéseivel ellentétesnek ítéli.

5.3. Az európai parlamenti választások megszervezéséért és a választási szabályok meghatározásáért a tagállamok felelősek, mérlegelési jogkörüket azonban az uniós jog korlátozza. Az európai parlamenti választások jogalapját képező 1976-os választási okmány olyan követelményeket határoz meg, amelyek némely esetben eltérnek a helyi vagy országos választásokra vonatkozó tagállami szabályoktól⁽¹¹⁾. Az EGSZB úgy véli, hogy ennek az okmánynak azáltal történő módosítása, hogy előírják a tagállamok számára a fogyatékossgal élők tényleges szavazati jogát garantáló előírások végrehajtását, egy megfelelő és gyors módja az ilyen uniós polgárok elleni hátrányos megkülönböztetést megvalósító, meglévő gyakorlatok megszüntetésének.

5.3.1. Az EGSZB úgy véli, hogy az egyetemes szavazati jog elvét, amelyet a fent említett okmány 1. cikkének (3) bekezdése határoz meg, egyértelművé kell tenni annak előírásával, hogy egyetlen uniós állampolgárt sem lehet megfosztani az európai parlamenti választásokon történő szavazáshoz való jogától a nemzeti jogszabályok alapján fogyatékossga vagy egészségügyi állapotra való hivatkozással.

5.3.2. Az EGSZB véleménye szerint elengedhetetlen tisztázni a közvetlen és titkos választások elvét, amelyet az említett okmány 1. cikkének (3) bekezdése határoz meg, annak előírása révén, hogy a részletes szavazási szabályok meghatározásakor a tagállamoknak:

- lehetővé kell tenniük a közvetlen és önálló szavazást azok számára, akik fogyatékossgából adódóan nem tudnak szavazóhelyiségben szavazni,
- a szavazási szabályokkal kapcsolatos tájékoztatást a fogyatékossga bármely típusából adódó egyéni szükségletekhez igazodó formában kell biztosítaniuk,

⁽¹⁰⁾ A CM/Rec (2011) 14. számú ajánlás.

⁽¹¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/node/68473> – 4. rész.

- meg kell határozniuk egy bizonyos szavazási formát és meg kell tenniük a szükséges technikai intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jelentős segítségre szoruló, fogyatékossgal élő személyek – például a siketvakok, vakok, látássérültek, illetve a korlátozott képességűekkel rendelkező személyek – önállóan, mások segítségének igénybe vétele nélkül szavazhassanak,
- valamennyi fogyatékossgal élő számára garantálniuk kell a kijelölt szavazóhelyiség módosításának lehetőségét abban az esetben, ha valamely másik szavazóhelyiséget az igényeik szempontjából megfelelőbbnek tartják,
- minden fogyatékossgal élő szavazó számára biztosítaniuk kell a jogot arra, hogy szabadon választhassák meg a szavazás során őket segítő személyt (személyes segítő).

5.4. Az EGSZB úgy véli, hogy a javasolt megoldások gyors megvalósítása céljából ki lehetne használni a tagállamok által szerzett sok pozitív tapasztalatot, figyelembe véve az egyes országok egyedi jellemzőit és választási hagyományait.

5.4.1. 17 ország már rendelkezik olyan szabályokkal, amelyek a szavazók bizonyos csoportja számára lehetővé teszik a mozgóurnás szavazást. Nyolc országban a postai úton történő szavazás is lehetséges. Egy olyan tagállam van, amely lehetővé teszi az online szavazást. Egyes uniós országok zárt szavazóhelyiségeket alakítanak ki a 24 órás ápolási-gondozási intézményekben. Ezek a megoldások lehetővé teszik a szavazást azok számára, akik nem tudnak eljutni a kijelölt szavazóhelyiségükbe.

5.4.2. Kilenc tagállam valósított meg olyan megoldásokat, amelyek a vakok számára lehetővé teszik az önállóan történő szavazást. Ez például a szavazólaphoz biztosított speciális borító formájában valósul meg, amelyre szavazáskor egy egyszerű grafikai jelet raknak, vagy Braille-írással borított, elhelyezett szavazókártyák formájában, amelynek segítségével a szavazó könnyen ki tudja választani a megfelelő kártyát, amit az urnába kell helyezni. A speciális borítók a látássérültek, és a korlátozott képességű személyek számára is rendkívül hasznosak. Ebből a szakértelemből azok az országok profitálhatnak, amelyek a szavazóknak jelenleg előírják a jelölt sorszámanak vagy vezetéknevének feltüntetését a szavazólapon, ha úgy döntenek, hogy a rendszert kényelmesebbre változtatják.

5.4.3. 15 ország teszi lehetővé a szavazók számára más szavazóhelyiség választását, legalábbis abban az esetben, ha ezt fogyatékossgal indokolja. 10 országban lehetséges az előzetes szavazás bizonyos csoportok számára, leggyakrabban a különböző típusú fogyatékossgal élő személyek igényeinek megfelelően kialakított létesítményekben. Mivel nincs egyetlen olyan uniós tagállam sem, amelynek valamennyi szavazóhelyisége illeszkedik a különböző fogyatékossgal élő személyek igényeihez, a megfelelő szavazóhelyiség szabad kiválasztására vonatkozó jog garantálása az egyetlen megfelelő megoldás.

5.4.4. Számos országban a fogyatékossgal élő szavazó által kiválasztott bármely személy betöltheti a segítő szerepét a választások során. Azonban a tagállamok jelentős része korlátozza a segítő szabadon történő kiválasztásához való jogot. Ez kizárólag olyan helyzetben tekinthető indokolhatónak, amikor ennek személynek egyúttal más feladatokat is el kellene látnia (például a választási bizottság tagja vagy egy megfigyelő). Egyéb esetekben a korlátozások nem indokoltak, és a segítő kiválasztására egyes országokban alkalmazott eljárás sérti a fogyatékossgal élő szavazók méltóságát.

5.5. Ezen alapelvek érvényesítése semmiképpen sem korlátozza a tagállamok mérlegelési jogkörét, és garantálja, hogy állampolgárságtól, illetve lakóhely szerinti országtól függetlenül valamennyi fogyatékossgal élő uniós állampolgár tényleges joggal rendelkezzen az európai parlamenti képviselőik megválasztására. Az EGSZB véleménye szerint ezen alapelvek érvényesítése elengedhetetlen ahhoz, hogy a következő európai parlamenti választások valóban egyetemesnek minősüljenek.

5.5.1. Az EUMSZ 223. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „az Európai Parlament javaslatot dolgoz ki a tagjainak valamennyi tagállamban egységes eljárás szerint vagy valamennyi tagállamban közös elveknek megfelelően tartandó, közvetlen és általános választójog alapján történő megválasztásához szükséges intézkedésekre vonatkozóan. A Tanács az Európai Parlamentnek a tagjai többségével elfogadott egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében egyhangúlag megállapítja a szükséges rendelkezéseket. Ezek a rendelkezések azt követően lépnek hatályba, hogy azokat a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták.”

5.5.2. A fentiek fényében, és arra való tekintettel, hogy minden fogyatékossgal élő uniós állampolgár számára garantálni kell a 2024-es európai parlamenti választásokon történő szavazás jogát, az EGSZB kéri:

- az Európai Parlamentet, hogy sürgősen dolgozza ki az 1976-os választási okmány módosítástervezetét,

- az Európai Tanácsot, hogy a jelen véleményben meghatározott célkitűzéseknek megfelelően dolgozza ki a felülvizsgált szabályokat,
- a tagállamokat, hogy haladéktalanul hagyják jóvá a Tanács által hozott szabályokat.

5.5.2.1. Az EGSZB tisztában van azzal, hogy az elmúlt években az európai parlamenti választásokra vonatkozó szabályok módosítására irányuló számos, gyakran ellentmondásos javaslat megvitatására került sor. Mindazonáltal úgy véli, hogy a fogyatékossgal élő személyek szavazati jogára vonatkozó javaslatokat ki kell zárni ebből az általános vitából, és azokat egy különálló projekt formájában kell előterjeszteni, mivel kizárólag ez a megközelítés biztosítja a széles körű konszenzus elérésének és a javasolt módosítások gyors végrehajtásának lehetőségét. A fogyatékossgal élő személyek választójogának gyakorlására vonatkozó előírások bevezetése a jövőben jó alapot szolgáltat az Európai Parlament 2020. november 26-i állásfoglalásában ⁽¹²⁾ említett egyéb kérdésekkel kapcsolatos, hasonló kezdeményezésekhez.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament 2020. november 26-i állásfoglalása az európai választások értékeléséről, 23. pont (2020/2088(INI)); P9_TA(2020)0327.

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG 556. PLENÁRIS ÜLÉSE – INTERACTIO,
2020. 12. 2. – 2020. 12. 3.Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az
Unióban történő határokon átnyúló fizetésekről (kodifikált szöveg)

[COM(2020) 323 final – 2020/0145 (COD)]

(2021/C 56/05)

Előadó: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Felkérés:	Európai Parlament, 2020.7.23. az Európai Unió Tanácsa, 2020.10.15.
Jogalap:	az EUMSZ 114. cikkének (1) bekezdése
Illetékes szekció:	„Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.11.10.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.12.3.
Plenáris ülés száma:	556.
A szavazás eredménye:	242/2/5
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) üdvözli az Unión belüli, határokon átnyúló fizetésekről szóló európai bizottsági javaslatot, amelynek célja az euróban történő, határokon átnyúló fizetések költségeinek csökkentése és a valutaátváltási díjak átláthatóbbá tétele.

1.2. Az EGSZB támogatja, hogy az Európai Bizottság elemezze, egyrészt milyen további lehetőségek vannak arra, hogy minden uniós pénznemre kiterjesszék a díjak egyenlőségére vonatkozó elvet, illetve átláthatóbbá és még inkább összehasonlíthatóvá tegyék a valutaátváltási díjakat, másrészt pedig hogy ezeket a lehetőségeket hogy lehetne a gyakorlatban megvalósítani. Az, hogy minden uniós pénznemre kiterjeszteni a díjak egyenlőségére vonatkozó elvet, tovább erősítené a belső piac integrációját, és ezzel elkerülhető lenne az euróövezeten kívül élők hátrányos megkülönböztetése, akik így adott esetben határokon átnyúló ügyleteket kezdeményezhetnének eurótól eltérő pénznemben.

1.3. Az EGSZB egyetért azzal, hogy a rendeletjavaslat hatását értékelő jelentést legkésőbb 2022. április 19-ig be kell nyújtani, és hogy annak legalább a 2019. december 15. és 2021. október 19. közötti időszakra ki kell terjednie.

1.4. A kodifikáció szellemében és tekintettel arra, hogy az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság egy 1994. december 20-i intézményközi megállapodásban megállapodott arról, hogy a kodifikációs eszközök gyors elfogadására gyorsított eljárást lehet alkalmazni (mivel érdemben nem módosíthatják a kodifikáció által érintett eszközöket), az EGSZB teljes mértékben támogatja, hogy a jelenlegi rendelet hatálybalépésének időpontja 2021. április 20. legyen.

2. Az Európai Bizottság javaslata

2.1. A polgárok Európája mottó szellemében az Európai Bizottság prioritásként kezeli az uniós jog egyszerűsítését és egyértelműsítését, hogy az emberek jobban értsék és könnyebben tudják alkalmazni a jogszabályokat. Ez a cél nem érhető el mindaddig, amíg számos, sokszor jelentősen módosított rendelkezés részben az eredeti jogi aktusban, részben pedig a későbbi, módosító jogi aktusokban szétszórta található meg. A hatályos rendelkezések megállapításához így jelentős kutatómunka és számos jogi aktus összevetése szükséges. Ezen okból, valamint azért, hogy a joganyag egyértelmű és áttekinthető legyen, szükséges a többször módosított jogi aktusok kodifikációja ⁽¹⁾.

2.2. A szóban forgó európai bizottsági javaslat (COM(2020 323) célja a 924/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ kodifikációja. A 924/2009/EK rendeletet a 260/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾, majd ezt követően az (EU) 2019/518 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosította ⁽⁴⁾.

2.3. Az új rendelet a benne foglalt jogi aktusok helyébe lép. A szóban forgó javaslat teljes egészében megőrzi a kodifikált jogi aktusok tartalmát, és ennek megfelelően, kizárólag a kodifikáció elvégzéséhez szükséges alaki módosítások elvégzésével, azokat pusztán egybefoglalja ⁽⁵⁾.

3. Általános megjegyzések

3.1. A határokon átnyúló fizetések kulcsfontosságúak az uniós gazdaság integrációja szempontjából, és fontos szerepet játszanak annak biztosításában, hogy valamennyi uniós tagállam polgárai és vállalkozásai egyformán élvezzék az egységes piac által szavatolt jogokat ⁽⁶⁾. A fizetések valóban kulcsfontosságú elemet jelentenek az egységes piac szempontjából, amely magában foglalja az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgását. Amint az *Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 924/2009 as regards certain charges on cross-border payments in the Union and currency conversion charge* [Hatásvizsgálat, amely a következő dokumentumot kíséri: Javaslat a 924/2009/EK rendeletnek az Unión belüli, határokon átnyúló fizetések egyes díjai és a valutaátszámítási díjak tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre] című bizottsági szolgálati munkadokumentumban ⁽⁷⁾ is szerepel, a határokon átnyúló fizetésekkel kapcsolatos magas költségek akadályozzák az egységes piac működését – gyakorlati akadályt jelentenek a háztartások és a vállalkozások határokon átnyúló tevékenységei során (például amikor egy másik valutaövezetben vásárolnának árukat/szolgáltatásokat, illetve amikor külföldi beszállítókkal dolgoznának, vagy másik valutaövezetben élő ügyfeleket akarnak elérni). A határokon átnyúló fizetésekkel kapcsolatos magas költségek miatt a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők két kategóriája létezik: vannak, akik az euróövezetben élve nagyon alacsony költségek mellett tudnak fizetni az uniós polgárok és vállalkozások többségének, míg mások, az euróövezeten kívüli országokban, csak kevés személynek és vállalkozásnak tudnak alacsony költségek mellett fizetni. Ennek a két problémának a megoldásához az uniós szintű jogalkotási aktus jelenti a leghatékonyabb választ, amely megfelel a Szerződés célkitűzéseinek is.

3.2. Az euro bevezetése óta az EU számos kezdeményezést indított a határokon átnyúló ügyletek költségeinek csökkentése érdekében ⁽⁸⁾. Idővel fokozatosan javultak a határokon átnyúló fizetésekre vonatkozó jogszabályok, olyan intézkedéseknek köszönhetően, amelyek célja, hogy csökkenjenek a polgárok és a vállalkozások költségei az euróövezetben. Amint azonban a fent említett bizottsági szolgálati munkadokumentum ⁽⁹⁾ megállapítja, az euróövezeten kívüli országokból származó, határokon átnyúló és euróban teljesített kifizetések, illetve a határokon átnyúló, nem euróban teljesített kifizetések – a származási vagy rendeltetési országtól függetlenül – nem ugyanazt a tendenciát követik abból a szempontból, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevőinek milyen díjakat kell fizetniük.

⁽¹⁾ COM(2020) 323 final.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 924/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) a Közösségben történő határokon átnyúló fizetésekről és a 2560/2001/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 266., 2009.10.9., 11. o.)

⁽³⁾ HL L 94., 2012.3.30., 22. o.

⁽⁴⁾ HL L 91., 2019.3.29., 36. o.

⁽⁵⁾ COM(2020) 323 final.

⁽⁶⁾ Lásd az Európai Parlament tájékoztatóját: *Cross-border euro transfers and currency conversions – A step forward in favour of the single market* [Határokon átnyúló euróátutalások és valutaátváltások – előrelépés az egységes piac érdekében]. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI\(2018\)628291_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf).

⁽⁷⁾ Lásd: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

⁽⁸⁾ Lásd például a 260/2012/EU SEPA-rendeletet, amely több szabványt is bevezet az euróügyletekre vonatkozóan (SEPA-átutalások, SEPA-beszedések), illetve a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelveket, amelyek növelték a díjak átláthatóságát és lehetővé tették új szereplők piacra lépését.

⁽⁹⁾ Lásd: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

3.3. A jelenlegi európai bizottsági javaslat újabb lépést jelent a működési költségek csökkentése felé. Módosítja a 924/2009/EK rendeletet azzal a céllal, hogy:

- a) csökkentse a határokon átnyúló, euróban történő fizetések költségeit, azaz az EU-n belüli, határokon átnyúló euróügyletek díja nem térhet el az olyan belföldi átutalások díjától, amelyeket az egyes tagállamok pénznemében teljesítenek. Azok a tagállamok, amelyeknek nem az euro a nemzeti pénzneme, dönthetnek úgy, hogy továbbra is a jelenlegi rendeletet alkalmazzák saját nemzeti pénznemükre (opt-in), feltéve, hogy erről értesítik az Európai Bizottságot;
- b) átláthatóbbá tegye a valutaátváltási díjakat, így védve a fogyasztókat a pénzváltási szolgáltatások túlzottan magas díjaival szemben, illetve így biztosítva, hogy a fogyasztók megkapják a szükséges tájékoztatást ahhoz, hogy ki tudják választani a számukra legelőnyösebb pénzváltási lehetőséget⁽¹⁰⁾.

3.4. Az Európai Bizottság által javasolt mindkét intézkedés előrelépést jelentene abból a szempontból, hogy Európa-szerte egyenlő esélyeket biztosítsanak a kkv-k számára, amelyek így ki tudnák aknázni az egységes piacon rejlő lehetőségeket⁽¹¹⁾. Az euróövezetben működő kkv-k termékei/szolgáltatásai iránt potenciálisan nagyobb lenne a kereslet azoknak a fogyasztóknak és vállalkozásoknak a részéről, akik/amelyek euróövezeten kívüli tagállamokban élnek/működnek (ahol komoly akadályt jelentenek a határokon átnyúló fizetések magas költségei). Az euróövezeten kívüli tagállamokban működő kkv-k pedig kisebb költség mellett tudnának elérni 360 millió polgárt (potenciális ügyfélként) és 16 millió euróövezeti vállalkozást (ügyfélként és beszállítóként). Így jobban tudnának versenyezni az uniós piacon⁽¹²⁾. Egy másik várható hatás az lenne, hogy így az európai polgároknak még inkább egyenlő esélyük lehetne arra, hogy alacsony költségek mellett tudjanak határokon átnyúlóan fizetni.

4. Részletes megjegyzések

4.1. A határokon átnyúló fizetésekről szóló 924/2009/EK rendelet értelmében az egész EU-ban egyenlők lettek az Unión belüli, határokon átnyúló euróügyletek és a belföldi euróügyletek (azaz az ugyanazon tagállamon belüli átutalások) díjai. Az euróövezeten kívüli tagállamok dönthetnek úgy, hogy továbbra is a jelenlegi rendeletet alkalmazzák saját nemzeti pénznemükre, feltéve, hogy erről értesítik az Európai Bizottságot.

4.2. Bár a rendeletjavaslat fontos lépést jelent a belső piac elmélyítése felé, érdemes lenne megfontolni, hogy a díjak egyenlőségére vonatkozó elvet esetleg minden uniós pénznemre kiterjesszék, ahogy az a (12) preambulumbekzdésben is szerepel. Egyes esetekben euróövezeten kívüli tagállamokban működő bankok 15 és 30 euro közötti díjat számítanak fel egy 100 eurónak megfelelő összegű, határokon átnyúló ügyletért.

4.3. A díjak egyenlőségére vonatkozó elv valamennyi uniós pénznemre történő kiterjesztése előnyös lenne a pénzügyi szolgáltatásokat igénybe vevők számára, akik egyenlő bánásmódban részesülnének, függetlenül attól, hogy melyik tagállamban vagy milyen pénznemben bonyolítanak határokon átnyúló ügyletet. A díjak egyenlőségére vonatkozó elv valamennyi uniós pénznemre történő kiterjesztése még ambiciózusabb lépés lenne, mivel azt jelentené, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók az uniós pénznemtől függetlenül összehangolják az uniós országok közötti, határokon átnyúló ügyletek díjait a belföldi ügyletek díjaival, ideértve az olyan pénznemekben végrehajtott ügyleteket is, amelyek nem azonosak a küldő vagy a fogadó ország pénznemével. A pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők számára minden bizonnyal előnyös lenne ez a lehetőség, de mindez jelentős költségekkel járna a pénzforgalmi szolgáltatók számára – többek között az infrastruktúra szempontjából⁽¹³⁾.

4.4. Az Európai Bizottságnak mindenképpen tovább kell gondolnia ezt a lehetőséget, és elemeznie kell, hogy milyen előnyök és költségek merülnek fel az összes érdekelt fél számára.

⁽¹⁰⁾ Lásd: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI\(2018\)628291_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf).

⁽¹¹⁾ Lásd: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI\(2018\)628291_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628291/EPRS_BRI(2018)628291_EN.pdf).

⁽¹²⁾ Lásd: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

⁽¹³⁾ Lásd: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL%3AST_7844_2018_ADD_1&from=FR.

4.5. Az EGSZB úgy véli, hogy a rendelet jövőbeli felülvizsgálata során fontos lenne tisztázni a számlajövedelmek után fizetendő díjak helyzetét, tovább kellene gondolni, hogy a fizetési megbízás kezdeményezése előtt milyen információkat kell nyújtani az ügyfeleknek, és külön meg kellene említeni, hogy mikor és milyen gyakorisággal kell elektronikus értesítést küldeni.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 3-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

**Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának:
Az EU 2021–2025 közötti időszakra szóló kábítószer elleni programja és cselekvési terve**

[COM(2020) 606 final]

(2021/C 56/06)

Főelőadó: **TOPOLÁNSZKY Ákos**

Felkérés: Európai Bizottság, 2020.9.23.
Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció: „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elnökségi határozat: 2020.9.15.
Plenáris ülésen történő elfogadás: 2020.12.3.
kelte:
Plenáris ülés száma: 556.
A szavazás eredménye: 246/1/3
(mellette/ellene/tartózkodott)

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EU most lejáró drogstratégiája kiemelte és képviselte a kiegyensúlyozott (balanced) és bizonyítékokon alapuló drogpolitikai tervezés, valamint a monitorozás és értékelés szerepét és fontosságát.

1.2. Ugyanakkor az uniós drogstratégia külső értékeléséről készített jelentés következtetései szerint a stratégia kereslet- és kínálatcsökkentéssel kapcsolatos célkitűzéseit csupán részlegesen sikerült megvalósítani, míg a nemzetközi együttműködéssel és a monitorozás, értékelés és kutatás területén jelentős eredményeket sikerült elérni. A jelentés rámutatott a pénzügyi erőforrások felhasználásában lévő aránytalanságokra, elsősorban a keresletcsökkentési beavatkozások kárára.

1.3. Az Európai Bizottság civil tanácsadó testületének (CSFD) vizsgálata jelentős hiányosságokra mutatott rá a tagállami és helyi szintű egészségügyi és szociális beavatkozások megvalósítása terén. Számos bizonyítékalapú megelőző és ártalomcsökkentő beavatkozás teljesen hiányzik a tagállamok többségében, vagy pedig alacsony lefedettséggel működik.

1.4. Az Európai Bizottság 2020. július 24-én tette közzé a biztonsági unióra vonatkozó stratégiáját (2020–2025), amelynek részét képezi a drogprogram. A programot jelenlegi formájában az EGSZB jelentős visszalépésnek, a mindaddig pozitívan értékelt, kiegyensúlyozott és tényeken alapuló konszenzusos drogpolitikai megközelítés feladásának tekinti.

1.5. Az EGSZB üdvözli az Európai Tanács kábítószerrel foglalkozó horizontális munkacsoportja szeptember 28-i ülésének döntését, miszerint a német tanácsi elnökség decemberi határidővel átdolgozza az Európai Bizottság által készített dokumentumot. Az EGSZB határozott véleménye szerint az EU jubileumi, tizedik drogstratégiájának folytatni és tovább erősíteni szükséges azt a közpolitikai és szakmai megközelítést, amely a korábbi drogstratégia konszenzusos alapja volt.

1.6. Az EU-nak meg kell tartania és hatványozottan képviselnie kell az eddigi stratégiájában megfogalmazott alapértékeket, és azokkal kapcsolatban stratégiai dokumentumában el kell köteleződnie.

1.7. Az EGSZB azt javasolja, hogy az új európai drogstratégia és cselekvési terv(ek) mind a stratégiai beavatkozások számának, mind a források elosztásának tekintetében jelentősen javítsák a kereslet/ártalomcsökkentő beavatkozások egyensúlyát.

1.8. Olyan programra van szükség, mely a drogjelenségeket valóban kiegyensúlyozottan, integrált és multidiszciplináris megközelítésben kezeli az emberi jogok, a nemzetközi együttműködések, a közegészségügyi szempontok és a tudományos felismerések és folyamatos értékelés keretrendszerében. Az EU drogstratégiájának el kell ismernie a droghasználók alapvető jogait kezelésükre és ellátásukra vonatkozóan, ahogy ez minden más betegségsoporthoz tartozók esetében is történik.

1.9. Az EGSZB szükségesnek tartja, hogy a tagállamok jogalkalmazási gyakorlata a jogharmonizációs elvárások mentén hosszabb távon egységesebbé váljon ezen a területen is, hiszen jelenleg a tagországok gyakorlatában olyan mértékű eltérések jelentkeznek, melyek biztosan emberi jogokat sértenek.

1.10. A Covid19-pandémia nyilvánvalóvá tette, hogy a vulnerábilis droghasználó csoportok különösen is kitettek a járványügyi helyzet negatív következményeinek, melyek a droghasználat különösen is megnövekedett kockázataihoz vezethetnek.

1.11. A keresletcsökkentésben már alkalmazott modell alapján mihamarabb létre kell hozni a kínálatcsökkentő beavatkozások hatásait értékelni képes indikátorokat, valamint minőségi sztenderdeket.

2. Előzmények

2.1. Az Európai Unió első közös drogpolitikai akciótervét 1990-ben dolgozta ki a Mitterand francia elnök kezdeményezésére létrehozott Európai Drogellenes Bizottság (CELAD). 1995-től az Európai Bizottság vette át az európai drogstratégiák kialakításának feladatát. A legutóbbi uniós drogstratégiát 2012. december 7-én hagyta jóvá az Európai Tanács hét éves időtartamra (2013–2020) a „kiegyensúlyozott, integrált és bizonyítékalapú” megközelítés jegyében. Ezen periódus alatt a rövidtávú célok és felelősök meghatározása két cselekvési tervben (2013–2016, 2017–2020) történt meg.

2.2. Habár az EU drogstratégiája jogszabályi értelemben nem kötelező érvényű, de kifejezi az EU és tagországi közös szakpolitikai elköteleződését és törekvéseit. A stratégia meghatározza az európai intézmények és ügynökségek tevékenységét, hatással van a tagországok szakpolitikai megközelítésére, közös irányokat és súlypontokat határoz meg, és egységes fellépést biztosít nemzetközi állásfoglalások alkalmával. Ezt az EU határozottan képviselte is, például az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének rendkívüli ülészsaka (UNGASS) 2016. évi ülésén, vagy az ENSZ Kábítószerügyi Bizottsága 2019. évi ülészsakán ⁽¹⁾.

2.3. Az EU drogstratégiája kiemelte a kiegyensúlyozott (balanced) és bizonyítékok alapuló drogpolitikai tervezés, valamint a monitorozás és értékelés szerepét és fontosságát.

2.4. Az uniós drogstratégia külső értékeléséről készített jelentés ⁽²⁾ következtetései szerint a stratégia kereslet- és kínálatcsökkentéssel kapcsolatos célkitűzéseit csupán részlegesen sikerült megvalósítani, míg a nemzetközi együttműködéssel és a monitorozás, értékelés és kutatás területén jelentős eredményeket sikerült elérni. A jelentés rámutatott a pénzügyi erőforrások felhasználásában lévő aránytalanságokra, elsősorban a keresletcsökkentési beavatkozások kárára. Javaslati szerint a korlátozott erőforrások eredményesebb kihasználása érdekében szükség van a cselekvések prioritásának rangsorolására, ezenkívül a nyolcéves stratégiai periódus csökkentésére.

2.5. Az Európai Bizottság civil tanácsadó testülete (CSFD) 32 ország 169 civil szervezetének bevonásával vizsgálatot folytatott a cselekvési terv (2017–2020) célkitűzéseinek tagállami és helyi szintű megvalósításával kapcsolatban ⁽³⁾. A jelentés jelentős hiányosságokra mutatott rá a tagállami és helyi szintű egészségügyi és szociális beavatkozások megvalósítása terén. Számos bizonyítékalapú megelőző és ártalomcsökkentő beavatkozás teljesen hiányzik a tagállamok többségében, vagy pedig alacsony lefedettséggel működik. Ennek fő oka az elégtelen finanszírozásban, valamint a hiányzó politikai elfogadottságban keresendő.

2.6. A stratégia első alkalommal egy közös értelmezési keretet teremtett a keresletcsökkentési beavatkozások tekintetében, mely szerint „a kábítószer-kereslet csökkentése több egyenlően fontos és egymást kölcsönösen erősítő intézkedésből áll, többek között a (környezeti, egyetemes, szelektív és indikált) megelőzésre, a korai észlelésre és beavatkozásra, a kockázatcsökkentésre és az egészségkárosodás mérséklésére, a kezelésre, a rehabilitációra, a társadalmi visszailleszkedésre és a felépülésre vonatkozóan”.

⁽¹⁾ Az EU nyilatkozata a Kábítószer-bizottság 62. ülészsakának alkalmából, Bécs, 2019. március 14–22. „Az Európai Unió és tagállamai határozottan támogatják az UNGASS záródokumentumának konkrét végrehajtását, hogy nemzetközi szinten egy valóban kiegyensúlyozott kábítószer-politika jöjjön létre, megerősítve a megelőzési, közegészségügyi és emberi jogi dimenziót annak érdekében, hogy felgyorsítsuk a világ kábítószerhelyzetének hatékony javítására irányuló közös kötelezettségvállalásunk teljesítését. [...] foglalkozva a kábítószer-kereslet csökkentésével, a téma teljes spektrumát lefedve: megelőzés, kockázat- és ártalomcsökkentés, a kezelés, a rehabilitáció, a társadalomba történő visszailleszkedés.”

⁽²⁾ SWD(2020)150.

⁽³⁾ https://drogriporter.hu/wp-content/uploads/2018/12/2018_CSF-report_final.pdf

2.7. A stratégia cselekvési terve és annak végső értékelése kiemeli a kínálatcsökkentési beavatkozások tudományos megalapozottságú monitorozásának és a droghasználók alternatív szankcionálása alkalmazásának szükségességét, valamint a civil társadalom szerepét a stratégiák kialakításában, megvalósításában, monitorozásában és értékelésében európai és nemzeti szinten egyaránt.

3. Az Európai Bizottság közleménye

3.1. Az Európai Bizottság 2020. július 24-én tette közzé a biztonsági unióra vonatkozó stratégiáját (2020–2025), amely három elemből áll: a gyermekabúzus elleni stratégiából, a drogprogramból (a továbbiakban: Program) és a tiltott fegyverkereskedelem elleni stratégiából. A Program bevezetője kifejezetten hangsúlyozza, hogy paradigmaváltásra van szükség az európai drogpolitikában, melyet a kínálatcsökkentő beavatkozások nagyobb súlyában és erősítésében lát megvalósítandónak. Három pillére (fokozott biztonság/kínálatcsökkentés, megelőzés, ártalomcsökkentés) közül az első pillér a leghangsúlyosabb.

3.2. A Program melléklete tartalmazza a drogpolitikai cselekvési terv tervezetét. Ebben huszonhat cselekvés tartozik a kínálatcsökkentés pillérhez, míg csupán öt a megelőzéshez, tizenhárom pedig az ártalomcsökkentéshez. Ez utóbbi pillér alá soroltak azonban négy olyan cselekvést is, amelyek besorolása aggályos (40-41: bódult járművezetés, 42: kényszerintézkedések alternatívái, 43: bűnügyi szakértői adatok megosztása). Így összességében a cselekvési terv felosztásában súlyos aránytalanságok mutatkoznak a kínálatcsökkentő pillér javára.

3.3. A Programot az EGSZB jelentős visszalépésnek, a mindeddig pozitívan értékelt, kiegyensúlyozott és tényeken alapuló konszenzusos drogpolitikai megközelítés feladásának tekinti.

3.4. A Programot az Európai Tanács kábítószerrel foglalkozó horizontális munkacsoportjának szeptember 28-i ülésén a tagországok nagy része is erőteljesen kritizálta, nehezményezte a kialakítása körülményeit, annak irányultságát és tartalmát, és ezért úgy döntött, hogy a német tanácsi elnökség decemberi határidővel átdolgozza az Európai Bizottság által készített dokumentumot.

3.5. Az Európai Bizottság civil tanácsadó szerve (CSFD) a Programot számos pontján bírálta és nem tartotta elfogadhatónak:

- a) Az előkészítés folyamata során a külső értékelés eredményeit csak a Program megjelenése után ismerhették meg a civilek és a tagállamok, és nem volt lehetőségük a Program tervezetének előzetes véleményezésére sem.
- b) A Program nem tükrözte a civilek által javasolt prioritásokat, az eddig is aránytalanul a kínálatcsökkentést előtérbe helyező drogpolitikán belül tovább csökkentette az egészségügyi és szociális beavatkozások súlyát.
- c) A Program biztonságpolitikai keretrendszere és nyelvhasználata elavult és megkérdőjelező szemléletet erősít.
- d) Aggályos a cselekvési tervben tükröződő aránytalanság és annak várható hatása a források elosztására, illetve a mérhető indikátorok hiánya az elszámoltathatóság szempontjából.

3.6. A véleményformáló civil szakmai szervezetek egységesen kritizálták a tervezet általános szellemiségét, részleteit, és kérték annak alapvető átdolgozását.

4. Szakpolitikai megfontolások

4.1. Az EGSZB határozott véleménye szerint az EU jubileumi, tizedik drogstratégiájának folytatni és tovább erősíteni szükséges azt a közpolitikai és szakmai megközelítést, amely a korábbi drogstratégia konszenzusos alapja volt. Ezért az EGSZB üdvözlöi az Európai Tanács elkötelezettségét egy kiegyensúlyozott, integrált és bizonyítékalapú európai drogstratégia létrehozásában. Felhívja az EU Tanácsának elnöki tisztét betöltő Németország kormányát, hogy a következő szempontokat vegye figyelembe az új drogstratégia kialakítása során.

4.2. Az EGSZB azt javasolja, hogy meg kell tartani a Program nyelvezetét a szakmai és tudományosan megalapozott fogalomhasználat mellett, tartalmában tovább kell fejleszteni az eddigi szakpolitikai megközelítést, miközben alkalmassá kell tenni közigazgatási felhasználásra, valamint a megvalósítás folyamatos monitorozására és kritikai értékelésére.

4.3. Az EU-nak meg kell tartania és hatványozottan képviselnie kell az eddigi stratégiájában⁽⁴⁾ megfogalmazott alapértékeket⁽⁵⁾, és azokkal kapcsolatban stratégiai dokumentumában el kell köteleződnie.

4.4. Javasoljuk, hogy az elfogadásra kerülő dokumentum kifejezetten hivatkozzon és építsen azon nemzetközi egyezményekre és szakpolitikai ajánlásokra, melyek megalapozzák tartalmi és jogi érvényességét⁽⁶⁾. Az EGSZB arra buzdítja az EU döntéshozó szerveit, hogy az EU tartsa meg vezető helyét és példamutató elkötelezettségeit a nemzetközi drogpolitikai fórumokon.

4.5. Az EGSZB véleménye szerint a korábbi stratégia megerősített hangsúlyait kell képviselnie az új Programnak is, a tudományos felismerések mentén továbbfejlesztve a megelőzés, kezelés, ártalomcsökkentés, terápiás modalitások és felépülési folyamatok keretrendszerét.

4.6. Az előző drogstratégia és cselekvési terv értékelése során fény derült arra, hogy jelentős aránytalanságok mutatkoznak a drogpolitikákban a prioritások és a források elosztása terén a büntető-igazságszolgáltatáshoz köthető beavatkozások javára. Az egészségügyi és szociális beavatkozásokra mindössze a töredéke jut annak, amit a tagállamok kínálatcsökkentésre fordítanak. Ez számos országban a szolgáltatások megszűnéséhez vagy extrém alacsony lefedettségéhez vezetett, aminek esetenként súlyos, megnövekedett mortalitásban és morbiditásban mérhető következményei voltak. Az EGSZB azt javasolja, hogy az új európai drogstratégia és cselekvési terv(ek) mind a stratégiai beavatkozások számának, mind a források elosztásának tekintetében jelentősen javítsa a keresletcsökkentő beavatkozások egyensúlyát a drogpolitika keretrendszerén belül. Egyben elvárja, hogy az Európai Bizottság tegyen meg mindent, hogy a tagországok jelentős mértékben fejlesszék ezek lefedettségét és minőségét.

4.7. Meg kell erősíteni az EMCDDA mandátumát és eszközeit is, a tudományos felismeréseket pedig közvetlenül kell becsatornázni a döntéshozatali eljárásokba.

4.8. Olyan programra van szükség, mely a drogjelenségeket valóban kiegyensúlyozottan, integrált és multidiszciplináris megközelítésben kezeli az emberi jogok, a nemzetközi együttműködések, a közegészségügyi szempontok és a tudományos felismerések és folyamatos értékelés keretrendszerében.

4.9. Az EGSZB rámutat, hogy mivel a drogfogyasztás komplex, bio-pszichoszociális jelenség, azaz az esetleges hibás drogpolitikai intézkedések, így például a drogfogyasztók egyoldalú kriminalizációja súlyos egészségügyi és szociális ártalmakkal járnak, miközben nem megoldják, hanem súlyosbítják a társadalmi biztonságot. Ezért

a) az EGSZB javasolja, hogy korábbi megközelítését megőrizve az Európai Tanács vegye ki a biztonsági unióra vonatkozó stratégiai csomagból a drogpolitikai programot,

b) differenciáltan kezelje a spektrum különféle szakaszaiba tartozó jelenségeket;

c) multidiszciplináris megközelítést alkalmazzon az ezen jelenségekre adott válaszokban;

d) a büntetést és repressziót kizárólag csak végső eszközként alkalmazza, ha más beavatkozási eszközök bizonyíthatóan nem alkalmazhatóak eredményesen.

4.10. Az elmúlt évtizedekben jelentős javulás következett be a kereslet- és ártalomcsökkentő beavatkozások monitorozásának és evaluációjának kultúrájában. Az EGSZB a bizonyítékalapú drogpolitika jegyében javasolja, hogy az új drogstratégia és cselekvési terv:

⁽⁴⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/30727/drugs-strategy-2013_content.pdf

⁽⁵⁾ „E stratégia alapját mindenekelőtt az uniós jog alapelvei képezik, és a stratégia minden tekintetben képviseli az Unió alapértékeit: az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a szolidaritás, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartását. Célja a társadalom és az egyén jólétének védelme és növelése, a közegészségügy védelme, magas szintű biztonság nyújtása a lakosság számára, valamint a kábítószer-jelenség kiegyensúlyozott, integrált és tényeken alapuló megközelítése.”

⁽⁶⁾ <https://www.unodc.org/documents/postungass2016/outcome/V1603301-E.pdf>

https://www.unodc.org/documents/ungass2016/Contributions/IO/EU_COMMON_POSITION_ON_UNGASS.pdf

- a) fektessen nagy hangsúlyt a drogfogyasztókat célzó egészségügyi és szociális szolgáltatások lefedettségének és minőségének jelentős javítására, az előző cselekvési tervben már használt indikátorok felülvizsgálatával;
- b) az EMCDDA és a CSFD bevonásával ki kell dolgozni egy egységes rendszert arra, hogy az EU drogpolitikai cselekvési tervében előírányzott beavatkozások lefedettségének és minőségének változásait folyamatosan követni és értékelni lehessen az egyes tagállamokban;
- c) a keresletcsökkentésben már alkalmazott modell alapján mihamarabb létre kell hozni a kínálatcsökkentő beavatkozások hatásait értékelni képes indikátorokat, valamint minőségi sztenderdek is, elismervén, hogy ezen beavatkozások, miközben az érintettek élethelyzeteit és szabadságjogait közvetlenül és súlyos mértékben érinthetik, nagyon kevésbé értékelték tényalapúan;
- d) az EMCDDA mandátumát ki kell bővíteni a drogpolitika emberi jogi hatásainak vizsgálatával, így például fel kell mérni a kriminalizáció és az intézményes diszkrimináció negatív hatásait a sérülékeny csoporthoz tartozó drogfogyasztó közösségekre.

4.11. Az EGSZB szükségesnek tartja, hogy a tagállamok jogalkalmazási gyakorlata a jogharmonizációs elvárások mentén hosszabb távon egységesebbé váljon ezen a területen is, hiszen jelenleg a tagországok gyakorlatában olyan mértékű eltérések jelentkeznek, melyek biztosan emberi jogokat sértenek⁽⁷⁾.

4.12. Éppen ezért az EGSZB-nek meggyőződése, hogy az Európai Uniónak meg kell találnia és ki kell alakítania annak módját, hogy a tagországok jelentősen közelítsék egymáshoz drogpolitikai megközelítéseiket a jövőben, és ezt ne csak szakpolitikai ajánlásokkal kívánják elérni.

4.13. Az EGSZB ugyancsak fontosnak tarja, hogy a tudományosan megalapozott innovatív beavatkozásokat az EU és a tagországok szakpolitikai programjai elismerjék, biztosítsák és támogassák.

4.14. Tekintettel arra, hogy a társadalmi realitás szintjén a legális (alkohol, dohányzás, a legtöbb viselkedéses függőség stb.) és az illegális függőségek a családban és közösségekben egy személyközi rendszert alkotnak, az EGSZB azt javasolja, hogy ezen kockázatokat az Európai Unió és a tagországok a jövőben ne elkülönítetten, hanem egyre inkább egymásra vonatkoztatottan és egy rendszerben értékeljék és kezeljék, és egyre inkább közös beavatkozási politikákat javasoljanak.

4.15. A nil nocere elve alapján őszinte és elkötelezett értékelésre és szembesülésre van szükség annak érdekében, hogy a szakpolitikák és a szabályozói környezet negatív következményeit, a társadalmi stigmatizációs és az indokolatlan kriminalizációs hatásokat, a szociális kirekesztés és az ellátásokhoz való hozzáférés akadályait kezelni tudjuk. Az EGSZB javasolja, hogy az ENSZ 32 ügynöksége által 2019-ben elfogadott közös álláspont szakpolitikai értékelését is vegyék figyelembe⁽⁸⁾.

4.16. Az EU drogstratégiájának el kell ismernie a droghasználók alapvető jogait kezelésükre és ellátásukra vonatkozóan, ahogy ez minden más betegségsoporthoz tartozók esetében is történik.

4.17. Értékelni kell a tagországok költségvetési ráfordításait az elismert és javasolt ellátások rendelkezésre állása és kapacitása szempontjából.

4.18. A civil társadalom szakmai részvételének erősítése elengedhetetlenül szükséges az alapelvekben megfogalmazottak megvalósításához. Ezért meg kell erősíteni a drogokkal kapcsolatos európai civil társadalmi fórum EU-s mandátumát, ahogy a tagországokban is a civil szakmai részvételt. Ennek érdekében rendszeresen értékelni szükséges a tagországok nyitottságát és együttműködési készségét, a döntéshozás során a szakmai szervezetek bevonásának gyakorlatát.

⁽⁷⁾ Ugyanaz a magatartás egyes országokban a bűnüldözés és a jogalkalmazás szigorát, másokban az egészségügyi kezelési és a szociális támogató szolgáltatások biztosítását aktivizálja, csupán csak a drogokat használó állampolgársága vagy tartózkodása alapján. Ugyancsak egyes szolgáltatások alapvető jogok alapján biztosítandók, más országokban elutasítottak.

⁽⁸⁾ CEB/2018/2, 12–14. o.

4.19. A kínálatcsökkentési beavatkozásokat fontosnak tartjuk, de minden esetben a keresletcsökkentési beavatkozásokkal összehangolt módon. A hatékony bűnüldözés és az igazságszolgáltatás eszközei nélkülözhetetlenek az illegális drogpiacon visszaszorításában, ugyanakkor az egyoldalú kriminalizációs törekvéseknek az egyének és közösségek egészségére, valamint a droghasználók társadalmi integrációjára vonatkozó negatív hatásairól meggyőző érvek állnak rendelkezésre az elmúlt évtizedekből.

4.20. A Covid19-pandémia nyilvánvalóvá tette, hogy a vulnerábilis droghasználó csoportok különösen is kitettek a járványügyi helyzet negatív következményeinek, melyek a droghasználat különösen is megnövekedett kockázataihoz vezethetnek (ellátáshoz való hozzáférés csökkenése, kockázatosabbá váló beszerzés, a beszerzett drogok megnövekedett veszélyessége, felerősödő kriminalizációs és stigmatizációs hatások, negatív közegészségügyi következmények, alapvető megélhetési esélyek további csökkenése stb.). A járvány révén számos országban ugyanakkor éppen azon szolgáltatások kerülhetnek nehezebb helyzetbe, ezáltal kénytelenek csökkenteni kapacitásaikat, melyek ezeknek a csoportoknak egyetlen kapcsolódási pontjai a kezelési láncban.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 3-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Módosított javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az egységes európai égbolt végrehajtásáról (átdolgozás)

[COM(2020) 579]

és

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az (EU) 2018/1139 rendeletnek az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének az egységes európai égbolt teljesítmény-felülvizsgálati szerveként való működésre vonatkozó képessége tekintetében

[COM(2020) 577]

(2021/C 56/07)

Főelőadó: **Dumitru FORNEA**

Felkérés:	az Európai Unió Tanácsa, 2020.10.26–27. Európai Parlament, 2020.10.22.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 100. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke
Illetékes szekciók:	„Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció
Elnökségi határozat:	2020.10.28.
Plenáris ülésen történő elfogadás kelte:	2020.12.2.
Plenáris ülés száma:	556.
A szavazás eredménye:	198/21/34
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság nagyra értékeli az Európai Bizottság, az Európai Parlament és a szakosodott uniós intézmények arra irányuló erőfeszítéseit, hogy olyan új jogi és igazgatási megoldásokat találjanak, amelyek minden polgár, a légtérfelhasználók és a környezet javát szolgálva biztosítani tudják a légi közlekedési rendszer fenntartható fejlődését. Mindannyian egyetértünk abban, hogy garantálni kell a légi forgalom biztonságát, valamint javítani kell a légiforgalmi és légi navigációs szolgálatok (ATM/ANS) általános teljesítményét, méretezhetőségét és ellenálló képességét, és támogatjuk az egységes európai égbolt (SES) törekvését is, hogy egy koherens páneurópai keret és egy fokozatosan egyre jobban integrált és technológiailag korszerűsített ATM/ANS jöjjön létre.

1.2. Általában számos érdekelt fél üdvözölte az Európai Bizottságnak az egységes európai égboltra vonatkozó módosított átdolgozási javaslatát, amelyet szükségesnek tartottak az Európai Bizottság által meghatározott célok eléréséhez. Ezek a célok pedig a következők: a CO₂-kibocsátások csökkentése, kevesebb késés a földön (a repülőtereken) és az ATM-szolgáltatások nyújtásának költséghatékonyabbá tétele. Ezeket a célokat más jelentések is támogatják, például „a bölcsek” munkacsoportjának 2019. évi jelentése az egységes európai égbolt jövőjéről⁽¹⁾.

1.3. Az egységes európai égboltra vonatkozó módosított átdolgozási javaslat egy aktualizált szabályozási keretet mutat be, amely az eredeti SES céljait próbálja meg megvalósítani, azaz a CO₂-kibocsátások és a késések csökkentését, valamint az ATM-szolgáltatásnyújtás költséghatékonyágának javítását. Viszont, még ha az Európai Bizottság javaslata javulásnak is tekinthető a jelenlegi rendelethez képest, továbbra sem egyértelmű, hogy a tervezet elégséges-e a SES eredeti céljainak eléréséhez. Ezért azt javasoljuk, hogy kezdeményezzenek vitát az új SES-rendelet törekvéseinek tisztázása érdekében.

⁽¹⁾ <https://www.sesarju.eu/node/3330>.

1.4. Tisztázni kell a hálózatmenedzser feladatát. Pontosítani kell különösen az általános hatókörét, valamint az útvonalak tervezésére, a kapacitáskezelésre, a légtérkialakításra, a környezetre és az igények fontossági sorrendjének meghatározására gyakorolt hatását.

1.5. A légi közlekedés minden érdekelt felét be kell vonni a fontos döntések meghozatalába. Érvényesíteni kell az érdemi konzultáció elvét a keretjavaslatban.

1.6. Aggodalomra ad okot, hogy a javaslat túl átfogó célokra törekszik, és ezért a környezetvédelmi intézkedéseket a továbbiakban e javaslaton kívül kell átgondolni és kidolgozni. Egy ilyen jellegű kiegészítő szakpolitikai intézkedésnek fontolóra kell vennie minden fenntarthatósági intézkedést a légi közlekedésben, beleértve a fenntartható repülőgép-üzemanyagok (SAF) bevezetését és integrálását is. Ezekben a vitákban értékelni kell, hogy mennyire hatékony a légítársaságok környezettudatos magatartását ösztönző díjak modulációja.

1.7. Ugyan az ATM-szektor hozzájárulhat a CO₂-kibocsátások általános csökkentéséhez, a technológia fenntartható és hatékony használata is mérsékelheti a CO₂-kibocsátásokat a légi közlekedésben. Ezt a megközelítést olyan eszköznek kell tekinteni, amellyel tovább csökkenthető a légi közlekedési ágazat lábnyoma. Elismert tény, hogy az olyan technológiák, mint a fenntartható légijármű-üzemanyagok (SAF), jelentősen csökkenteni tudják a CO₂-kibocsátásokat, jóval nagyobb mértékben, mint ami ezzel a javaslattal érhető el.

1.8. A javaslat nem veszi figyelembe a Covid19-világjárvány által az ágazatra kifejtett drámai hatást. Konkrétabban megfogalmazva, azzal, hogy a javaslat strukturális változtatásokat szorgalmaz, még töredezettebbé és bonyolultabbá teheti az ágazatot egy olyan időszakban, amikor annak helyreállításához stabilitásra van szükség. Ezért további vizsgálatokra és gondolkodásra van szükség, hogy megfelelően figyelembe tudjuk venni a Covid19-világjárvány által mind a munkavállalókra, mind pedig a szolgáltatás felhasználóira gyakorolt szociális és gazdasági hatást. Ráadásul a javaslatnak az ATM-ágazat kapacitásának javítására irányuló célja veszített jelentőségéből, mivel a légi forgalom a Covid19-világjárvány kezdete óta drámai mértékben visszaesett. Az Eurocontrol jelenlegi becslései szerint a 2019-es forgalomhoz várhatóan 2024-re fogunk visszatérni⁽²⁾.

1.9. A teljesítményrendszerrel kapcsolatban az EASA felülről építkező teljesítmény-felülvizsgálati megközelítésének racionálisan figyelembe kellene vennie a helyi feltételeket. A teljesítményről folyó strukturált szociális párbeszédnek figyelembe kell vennie a helyi feltételeket és tényezőket.

1.10. Biztosítani kell az új gazdasági szabályozó szerv függetlenségét, és a továbbiakban is világosan külön kell választani a szolgáltatások szabályozását és alkalmazását. Ezért a következő módosításokat kell bevezetni a teljesítményrendszerben:

- A biztonságra vonatkozó fő teljesítményterületet ugyanolyan szinten kell kidolgozni, mint más fő teljesítményterületeket, és mérhető célokat és mutatókat kell bevezetni.
- Kötelező konzultációs mechanizmust kell bevezetni helyi szinten annak biztosítása érdekében, hogy az alkalmazottak képviselőit megfelelően bevonják a helyi teljesítménytervek elfogadásába.
- El kell ismerni és megfelelően mérsékelni kell a különböző fő teljesítményterületek egymásra utaltságát.

1.11. Biztosítani kell, hogy a nemzeti felügyeleti hatóságok és a nemzeti illetékes hatóságok strukturális különválasztásával elkerüljük az olyan jelentős összeférhetetlenségeket, amelyek befolyásolhatják az iparág hatékonyságát és költséghatékonyságát, a munkavállalók életét és az ágazat biztonságát. A nemzeti felügyeleti hatóságoknak és a nemzeti illetékes hatóságoknak függetlennek kell lenniük minden ágazati, gazdasági, társadalmi vagy politikai nyomásgyakorlással szemben, és ezért a tagállami normákkal összhangban a közszféra hatáskörében kell maradniuk. A nemzeti felügyeleti hatóságok és a nemzeti illetékes hatóságok személyzetének kiválasztási eljárásai nem lehetnek ellentmondásban a tagállamok köztisztviselőinek szokásos kiválasztási eljárásaival.

1.12. A funkcionális légtérblokkok – amelyeket e javaslat meg kíván szüntetni – elősegítették egy közös kultúra megteremtését a szociális partnerek körében, és előmozdították a teljesítmény javítását.

⁽²⁾ Eurocontrol, Market Update [Aktuális piaci helyzetkép] [2020. november 10.]. Eamonn Brennan előadása: <https://www.youtube.com/watch?v=VSQe97wDmc>.

1.13. A támogató szolgáltatások nyújtásával (CNS, AIS, MET) összefüggésben aggodalomra adhat okot, hogy a javaslat a korábbi SES1 és SES2 javaslatokhoz szándékozik csatlakozni, amelyek az ágazat privatizálására és széttagolására irányultak, bár mindkét törekvést tagadták az Európai Bizottság eredeti javaslata és a különböző szövegek elfogadása között. Bár a SES2 javaslat elfogadása során kompromisszum született, ez a jelenlegi megközelítés nem kiegyensúlyozott, és a támogató szolgáltatások különválasztását és a piaci elvek alkalmazását részesíti előnyben. A javaslatnak kiegyensúlyozott szemléletre kellene törekednie, amely figyelembe veszi az ilyen jellegű megközelítés negatív társadalmi-gazdasági következményeit, a hatékony és eredményes szolgáltatások létrehozásának célkitűzését, valamint a politikai akarat hiányát, aminek a korábbi SES-javaslatokban is hangot adtak.

1.14. A jogalkotási eljárás során ajánlott kellő figyelmet fordítani a javaslat bizonyos szempontjaira, különös tekintettel a szolgáltatások szétválasztására vagy liberalizálására irányuló javaslatokra. Elismert tény, hogy ezek a tényezők káros hatást gyakorolhatnak a munkavállalókra, ezért a szociális partnereket be kellene vonni a folyamatba.

2. Háttér és általános megjegyzések

2.1. Az Európai Bizottság kimondott célja a jogalkotási csomag elfogadása során

Az Európai Bizottság célja, hogy légiforgalmi szolgáltató monopóliumának megreformálásával javítsa az európai légtér szervezésének és az azzal való gazdálkodásnak az általános hatékonyságát. Az intézkedéscsomag már régóta esedékes, és az SES-jogszabályokat már több mint 10 éve nem frissítették. Figyelembe vették a légiforgalmi szolgáltatás fejlődésében bekövetkezett változásokat, az európai ATM-hálózatot pedig úgy kell megreformálni, hogy kezelni tudja az elmúlt évtizedben tartósan megnövekedett légi forgalmat és az előre nem látható jelentős forgalmi változásokat, mint amilyen például a jelenlegi Covid19-világjárvány váltott ki. Ehhez olyan változásokra van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a műveleteket a legbiztonságosabb, ugyanakkor a költségek és a repülés szempontjából a leginkább hatékony és leginkább környezetbarát módon hajtsák végre; továbbá olyan intézkedéseket kell bevezetni, amelyek az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel összhangban hozzájárulnak a légi közlekedés kibocsátásának csökkentéséhez. Ez azt jelenti, hogy folytatni kell az európai légtér széttagoltságának felszámolását, csökkenteni kell a késéseket, szigorítani kell a biztonsági normákat, és a légi közlekedés környezeti lábnyomának csökkentése érdekében növelni kell a repülés hatékonyságát, továbbá szabályozni kell a monopoljellegű szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó díjakat.

A repülési útvonalak hatékonysága új digitális technológiai megoldások bevezetésével növelhető. Ez az Európai Unió tagállamai és az ágazati érdekelt felek közötti együttműködés és bizalomépítés révén valósítható meg.

2.2. Társadalmi felhatalmazás a működéshez és a szervezett civil társadalomhoz fűződő viszony

2.2.1. Ez a SES2 + javaslat részben egy korábbi SES2 + javaslat átdolgozása, amelynek vitája két tagállam kétoldalú nézeteltérése miatt megszakadt. Mivel a javaslat tartalmilag hasonló a korábbi sikertelen SES-javaslatokhoz, továbbra is fennáll annak a lehetősége, hogy nem sikerül politikai konszenzust elérni. A tagállamok általában politikai és szuverenitással kapcsolatos aggályokat vetettek fel, társadalmi-gazdasági tényezőkkel kapcsolatos aggodalmakat fogalmaztak meg, valamint kifogásolták a nemzeti légtér liberalizálását és a kényszerű privatizációt. A jogalkotási eljárás során ajánlott kellő figyelmet fordítani ezekre az aggályokra.

2.2.2. Az Európai Bizottság szerint a szociális kérdéseket figyelembe vették az eredeti SES2 + javaslat 2013-as hatásvizsgálatában. Most tanulmányozzák a légiforgalmi irányítók (ATCO) és a légi forgalom biztonságával kapcsolatos elektronikát kezelő személyzet (ATSEP) munkakörülményeit, aminek eredményeit figyelembe fogják venni a másodlagos jogszabály kidolgozása során, miután elfogadták a SES-javaslatot. Azóta viszont nagymértékben megváltoztak a szociális viszonyok. A légiforgalmi irányítók és az elektronikát kezelő személyzet munkakörülményeinek vizsgálata főként a jelenlegi helyzetre összpontosít, a szociális partnerek jövőbeli foratókönyvekkel kapcsolatos visszajelzései pedig nem voltak pozitívak.

2.2.3. Több olyan problémát sem vettek figyelembe, amelyeket az érdekelt felek a korábbi megbeszélések során adott visszajelzéseiben vetettek fel. Ezek közé tartoztak azok a kerekasztal-megbeszélések, amelyek eredményeként elfogadták a digitális európai égboltról szóló nyilatkozatot, valamint a meglévő konzultációs eszközök, mint például az ATM ágazati szociális párbeszéd, a „bölcsék” csoportja és az emberi dimenzióval foglalkozó SES szakértői csoport. Mindezek fényében számos rendezetlen társadalmi-gazdasági szempont maradt, beleértve az új technológiák bevezetését, valamint az ATM szociális partnereinek kezdeményezését, hogy egy szociális és emberi dimenzióval foglalkozó ütemtervet dolgozzanak ki a SES számára.

2.2.4. A légi közlekedés főbb érdekelt felei támogatják a tagállamok, a légi navigációs szolgáltatók és a hálózatmenedzser közötti folyamatos együttműködést. Az egységes európai égbolt kezdeményezés keretében végzett munka elősegíti az ilyen határokon átnyúló szerepvállalást, és emellett tovább kellene fejlesztenie azokat az eszközöket, amelyek révén javítható az üzemeltetési biztonság, a hatékonyság és a költséghatékonyság, többek között a személyzet számára biztosított képzési programok révén, amelyektől az „egységes európai égbolt” megvalósítása függ.

2.2.5. A tagállamok katonai légiforgalmi hatóságainak szorosabb munkamegbeszélései, valamint a polgári és katonai légiforgalmi hatóságok közötti folyamatos párbeszéd hatékonyabb légi útvonalakat eredményezhetnek mind gazdasági, mind pedig különösen ökológiai szempontból, valamint előnyökkel járhatnak az utasok/fogyasztók számára.

2.2.6. A környezeti teljesítmény meghatározását inkább konkrét paramétereknek kell vezérelniük, mint magának a költségnek. Reformra van szükség a repülőjáratok környezetbarátabbá tétele és ezáltal a légi navigációs szolgáltatók és a hálózatmenedzserek által kínált szolgáltatások fontosságának növelése, valamint a hálózat légtérfelhasználók általi legjobb kihasználása érdekében.

2.3. A Covid19-világjárvány figyelembevétele

2.3.1. A légi közlekedési ágazat szenvedte meg a legjobban a Covid19-válságot követő gazdasági összeomlást. A nemzetközi becslések szerint a 2019-es forgalmi szinthez legkorábban 2024-re fogunk visszatérni, feltéve, hogy 2021 első felében sikeresen bevezetik a Covid19 elleni vakcinát. Mivel az iparágra egyre nagyobb nyomás nehezedik, hogy valamilyen formában állítsa helyre a rendes működést, teljes mértékben meg kell érteni ennek a javaslatnak a hatását, figyelembe véve az európai ATM-ágazat tekintetében javasolt jelentős strukturális változtatásokat is. A javaslat nem gátolhatja az ATM-t vagy a légi közlekedés más szektorait abban, hogy újraindítsák a rendes működést.

2.3.2. Jól látható, hogy a javaslat nem igazodik a Covid19-válság nyomán bekövetkező változásokhoz, ami még hangsúlyosabbá teszi azt az aggodalmat, hogy a javaslat nem számol a Covid19 utáni világban a légi közlekedés ágazatát érintő tényezőkkel. Úgy tűnik, hogy a javaslat összes hatásvizsgálatát a Covid19-válság előtt végezték el, így azok már nem relevánsak.

2.3.3. A Covid19-válság drámai hatást fejtett ki a légi közlekedésben dolgozókra, ahol Európa-szerte már több tízezer munkavállaló veszítette el állását. Az ATM-iparág „támogató funkciói”, például a CNS, AIS és MET újabb negatív szociális következményekhez vezethetnek, mivel e javaslat igyekszik szétválasztani a szolgáltatásokat. Ezt el kell ismerni, a javaslatnak pedig tudatában kell lennie a világjárvány által ezekre a munkavállalókra gyakorolt társadalmi-gazdasági hatásoknak, valamint a szektor jelenlegi környezetben jellemző volatilitásának.

2.3.4. Mivel az iparág jövője továbbra is bizonytalan, nehéz olyan jogszabályt készíteni, amely hatékonyan orvosolja a javaslat céljában megfogalmazott aggályokat. Ráadásul a válság társadalmi és gazdasági hatása még teljesen bizonytalan, és a jelenlegi előrejelzések alapján – amelyek a világjárvány alakulásától függően gyorsan változnak – még korai lenne megállapításokat tenni vagy következtetéseket levonni.

2.4. A piaci elvek alkalmazása

2.4.1. Az Európai Bizottság pénzügyi stabilitást szorgalmaz, azonban a légi navigációs szolgáltatók meglehetősen bürokratikusnak érzékelhetik az új javasolt intézményi felépítést, amely olyan új költségeket vezet be, amelyek nem függenek össze szükségszerűen az operatív munkával. Kérdéseket vethet fel a fellebbviteli szerv is, amely a jelenlegi formájában nem feltétlenül független a teljesítmény-felülvizsgálati szervtől, még akkor sem, ha az Európai Bizottság szándéka ebben a tekintetben eléggé világos: egy olyan szervezet kíván létrehozni, amely peren kívüli eljárásban tudja rendezni az ügyeket, nem csak az Európai Bíróságon.

2.4.2. Az iparág más szektoraival ellentétben az ATM-sektornak a kereskedelmi légi forgalom igényeitől függetlenül fenn kell tartania magas szintű működési kapacitását. A szektor és az ott dolgozó munkaerő a világjárványtól függetlenül folytatta a munkát, és biztosította a szükséges szolgáltatásokat a létfontosságú légi forgalom, például a légi árufuvarozás és az orvosi és katonai járatok számára.

2.4.3. Társadalmi-gazdasági szempontból aggodalomra ad okot, hogy ha a piaci elveket alkalmazzák a repülőterek légiforgalmi szolgáltatásaira, az instabilitást okozhat a munkaerőben, és csökkentheti a munkavégzés színvonalát a szektorban, ami kárt okoz a munkaerőnek és a közösség egészének is. Akadályozná a működési hatékonyság növelésére irányuló célkitűzés elérését, és így aligha csökkentené a szolgáltatások költségét. A légiforgalmi szolgáltatást nyújtó repülőterek számát is csökkentené, és közvetlenül befolyásolná ezeknek a repülőtereknek a biztonságát.

2.4.4. Az ATM-ágazatban hagyományosan nagy feszültséget keltettek az iparági szereplők körében a szektor liberalizációjára tett korábbi kísérletek. Az elégedetlenség nagy része kifejezetten a korábbi SES-javaslatokra összpontosult. Lehetséges, hogy ez a javaslat a jelenlegi formájában további szociális elégedetlenséghez és munkaügyi vitákhoz fog vezetni, hiszen az ágazat nagyobb fokú liberalizációjára törekszik, és teret kíván engedni az ATM-ágazat további privatizációjának és széttagolódásának, különösen az úgynevezett „támogató funkciókban”.

2.5. A felügyeleti hatóság és a szolgáltatásnyújtás különválasztása

A SES1-rendeletet követően – legalább funkcionális szinten – kötelező szétválasztani a felügyeleti és szolgáltatásnyújtási szerepeket. Ezt a módosítást fontolóra kellene venni az SES2+ rendeletben is, mivel a funkcionális szétválasztási folyamatok során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a teljesítmény ugyanolyan szintem tartható, mint egy strukturálisan szétválasztott ágazatban. Hasonlóképpen üdvözlendő lenne, ha e tekintetben tovább pontosítanák a javaslat általános alkalmazási körét.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

MELLÉKLET

A véleménytervezet alábbi szövegrészei a közgyűlés által elfogadott módosító indítványok szerint módosultak, ugyanakkor a leadott szavazatok több mint egynegyedét megkapták (eljárási szabályzat 54. cikk (4) bekezdés):

a) **1.14. pont**

1.14. A jogalkotási eljárás során ajánlott kellő figyelmet fordítani a javaslat bizonyos szempontjaira ~~szempontjait társadalmi hatásvizsgálatnak kellene alávetni~~, különös tekintettel a szolgáltatások szétválasztására vagy liberalizálására irányuló javaslatokra. Elismert tény, hogy ezek a tényezők káros hatást gyakorolhatnak a munkavállalókra, ezért a szociális partnereket be kellene vonni a folyamatba.

A módosító indítványról tartott szavazás eredménye:

Mellette: 119

Ellene: 104

Tartózkodott: 26

b) **2.2.1. pont**

2.2.1. Ez a SES2 + javaslat részben egy korábbi SES2 + javaslat átdolgozása, amelynek vitája két tagállam kétoldali nézeteltérése miatt megszakadt. Mivel e javaslat tartalmilag hasonló a korábbi sikertelen SES-javaslatokhoz, továbbra is fennáll annak a lehetősége, hogy nem sikerül politikai konszenzust elérni. A tagállamok általában politikai és szuverenitással kapcsolatos aggályokat vetettek fel, társadalmi-gazdasági tényezőkkel kapcsolatos aggodalmakat fogalmaztak meg, valamint kifogásolták a nemzeti légtér liberalizálását és a kényszerű privatizációt. ~~Az alapos hatásvizsgálatok segítenének ezeknek az aggodalmaknak az azonosításában és mérséklésében.~~ A jogalkotási eljárás során ajánlott kellő figyelmet fordítani ezekre az aggályokra.

A módosító indítványról tartott szavazás eredménye:

Mellette: 113

Ellene: 113

Tartózkodott: 23

Az eljárási szabályzat 61. cikke szerint, mivel szavazategyenlőség volt (az „igen” és a „nem” szavazatok száma egyenlő volt), az elnök szavazata döntött, aki támogatta a módosító indítványt.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Amerikaközi Trópusitonhal-bizottság létrehozásáról szóló egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állománygazdálkodási, -védelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról, valamint az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról

[COM(2020) 308 final – 2020/0139 (COD)]

(2021/C 56/08)

Önálló előadó: **Javier GARAT PÉREZ**

Felkérés: Európai Parlament, 2020.7.23.
Tanács, 2020.7.20.

Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke

Illetékes szekció: „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció

Elfogadás a szekcióülésen: 2020.11.12.

Elfogadás a plenáris ülésen: 2020.12.2.

Plenáris ülés száma: 556.

A szavazás eredménye: 227/0/9
(mellette/ellene/tartózkodott)

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB szükségesnek tartja az Amerikaközi Trópusitonhal-bizottság (IATTC) által elfogadott ellenőrzési, valamint állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések uniós jogba való átültetését, hogy azokat az Unió területén ténylegesen és egységesen alkalmazzák. Ennek az átültetésnek hűen kell követnie az IATTC-ben elfogadottakat, anélkül hogy új kötelezettségeket róna az európai hajókra. Az EGSZB ezért támogatja a rendeletre irányuló javaslatot.

1.2. Azt ajánlja azonban, hogy vegyék figyelembe az Északnyugat-atlanti Halászati Szervezet (NAFO) szabályozási területén alkalmazandó védelmi és ellenőrzési intézkedésekről szóló véleményében kifejtett megfontolásokat ⁽¹⁾.

1.3. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy a javaslat nem határoz meg hatékony mechanizmust az IATTC-előírások átültetésére, és nem veszi figyelembe, hogy azokat évente aktualizálni kell.

1.4. Az EGSZB egy hatékonyabb és egyszerűbb mechanizmust szorgalmaz, ezért olyan rendelet elfogadását javasolja, melynek egyetlen cikke kötelezővé teszi az uniós flotta számára az IATTC által elfogadott intézkedések alkalmazását.

1.5. Figyelmeztet továbbá a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok rendszerének bevezetésében rejlő kockázatra, mivel így az Európai Bizottság a rendes eljárások lefolytatása nélkül jogszabályt alkothat.

2. Az Európai Bizottság javaslatának összefoglalása

2.1. A vizsgált javaslat célja ⁽²⁾, hogy az Amerikaközi Trópusitonhal-bizottság (IATTC) – amelynek az Európai Unió (EU) 2006 óta szerződő fele – által elfogadott ellenőrzési, állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedéseket átültesse az uniós jogba.

⁽¹⁾ Az EGSZB véleménye: *Védelmi és végrehajtási intézkedések* – NAFO (HL C 429., 2020.12.11., 279. o.).

⁽²⁾ Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Amerikaközi Trópusitonhal-bizottság létrehozásáról szóló egyezmény hatálya alá tartozó területen alkalmazandó állománygazdálkodási, -védelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról, valamint az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról [COM(2020) 308 final]: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0308&qid=1603701098515>.

2.2. Az IATTC-egyezmény kimondja, hogy az IATTC által elfogadott határozatok kötelező erejűek, és hogy a szerződő felek kötelesek megtenni az egyezmény, illetve az egyezmény alapján elfogadott bármely állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedés végrehajtásához és betartásához szükséges intézkedéseket.

2.3. Az Európai Unió feladata tehát, hogy biztosítsa az IATTC által jóváhagyott valamennyi intézkedésnek való megfelelést, gondoskodva arról, hogy a jelen javaslatban szereplő intézkedések megfeleljenek az IATTC által 2008 óta elfogadottaknak. A javaslat tartalmaz továbbá egy olyan mechanizmust, amely a jövőben megkönnyíti az IATTC-intézkedések végrehajtását.

2.4. A vizsgált javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően felhatalmazást ad az Európai Bizottságnak ahhoz, hogy végrehajthassa ezen intézkedéseknek az IATTC éves ülésein jóváhagyott módosításait, és egyenlő versenyfeltételeket biztosítson az európai halászhajók és az IATTC más szerződő feleinek hajói között.

2.5. A javaslatban előírányzott intézkedések a cápaahalászatra szolgáló zsinórokra vonatkozó technikai előírásokra és általában egyes cápafajok védelmére, a tilalmi időszakokra, a halcsoportosulást előidéző eszközök (FAD-ok) tervezésére és alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre, az adatrögzítésre, a tengeri madarak védelmére, a tudományos megfigyelőkkel való lefedettségre, a regionális hajórajstromra, az adatokra és a statisztikai programokra, valamint a teknősök mortalitásának csökkentését célzó iránymutatásokra vonatkoznak.

3. Általános megjegyzések

3.1. Az EGSZB szükségesnek tartja az Amerikaközi Trópusi tonhal-bizottság (IATTC) által elfogadott ellenőrzési, valamint állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések uniós jogba való átültetését, hogy azokat az Unió területén ténylegesen és egységesen alkalmazzák. Ennek az átültetésnek hűen kell követnie az IATTC-ben elfogadottakat, anélkül hogy új kötelezettségeket róna az európai hajókra.

3.2. Mivel azonban az IATTC az éves ülésein gyakran módosítja állományvédelmi és ellenőrzési intézkedéseit, az EGSZB úgy véli, hogy a javaslat nem határoz meg hatékony mechanizmust sem az IATTC által elfogadott intézkedések átültetésére, sem azok aktualizálásaira.

3.3. Az EGSZB szerint az IATTC-szabályok rendszeres aktualizálását a leghatékonyabban egy egyszerű rendelet megfogalmazásával lehetne követni, amely az intézkedések közül legalább az uniós hatáskörökhöz kapcsolódók rendszeres aktualizálásának szükségességéből kiindulva egyetlen cikkben kimondaná, hogy az Európai Unió kötelezettséget vállal arra, hogy flottájára mindig az IATTC által évente elfogadott szabályokat alkalmazza.

3.4. Az EGSZB figyelmeztet arra, hogy ellenkező esetben állandó veszélyt jelentene az IATTC által elfogadott szabályok és az Unió által közzétett jogszabályok közötti időbeli elcsúszás, ami jelentős jogbizonytalanságot okozhat.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi irányelvre a 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a Covid19-oltóanyagokra és in vitro diagnosztikai orvostechikai eszközökre alkalmazandó hozzáadottérték-adóval kapcsolatos, a Covid19-világjárványra adott válaszként hozott átmeneti intézkedésekre vonatkozó módosításáról

[COM(2020) 688 final – 2020/0311 (CNS)]

(2021/C 56/09)

Felkérés: az Európai Unió Tanácsa, 2020.11.6.
Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 113. cikke
Illetékes szekció: „Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció
Plenáris ülésen történő elfogadás 2020.12.2.
kelte:
Plenáris ülés száma: 556.
A szavazás eredménye: 195/0/3
(mellette/ellene/tartózkodott)

Mivel az EGSZB a Javaslat tanácsi irányelvre a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területén az információk benyújtására és cseréjére vonatkozó egyes határidőknek a Covid19-világjárvány miatti sürgősen szükséges halasztása kezelése érdekében történő módosításáról (COM(2020) 197 final – 2020/0081 (CNS)); Javaslat tanácsi határozatra az (EU) 2017/2455 és az (EU) 2019/1995 irányelvnek az átvitelési határidő és az alkalmazás kezdőnapja tekintetében a Covid19-válság kitörése miatt történő módosításáról (COM(2020) 198 final – 2020/0082 (CNS)); Javaslat tanácsi rendeletre az (EU) 2017/2454 rendeletnek az alkalmazás kezdőnapja tekintetében a Covid19-válság kitörése miatt történő módosításáról (COM(2020) 201 final – 2020/0084 (CNS)) tárgyban kidolgozott, 2020. június 10-én elfogadott véleményében ⁽¹⁾ kifejezte, hogy támogatja a Covid19-válsághoz kapcsolódó adózási szabályokat, és a 2006/112/EK irányelv módosítása nem tartalmaz olyan további elemeket, amelyekhez észrevételeket fűzne, a 2020. december 2–3-án tartott, 556. plenáris ülésén (a 2020. december 2-i ülésnapon) 195 szavazattal, 3 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a javasolt szöveggel kapcsolatban támogató véleményt bocsát ki, amelyben az említett dokumentumban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽¹⁾ HL C 311., 2020.9.18., 76. o.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a Bizottságnak az Európai Beruházási Alap tőkeemelése melletti szavazásra való felhatalmazásáról

[COM(2020) 774 final – 2020/0343 (COD)]

(2021/C 56/10)

Felkérés: Európai Parlament, 2020.11.26.
az Európai Unió Tanácsa, 2020.11.30.

Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 173. cikkének (3) bekezdése és 304. cikke

Illetékes szekció: „Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció

Plenáris ülésen történő elfogadás 2020.12.2.
kelte:

Plenáris ülés száma: 556.

A szavazás eredménye: 207/1/8
(mellette/ellene/tartózkodott)

Mivel az EGSZB megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és az InvestEU program létrehozásáról szóló rendeletről írt, 2018. október 17-én elfogadott véleményében ⁽¹⁾, illetve a program felülvizsgálatáról szóló, 2020. július 15-én elfogadott véleményében ⁽²⁾ már kifejtette nézeteit, a 2020. december 2–3-án tartott, 556. plenáris ülésén (a december 2-i ülésnapon) 207 szavazattal 1 ellenében, 8 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a javasolt szöveggel kapcsolatban támogató véleményt bocsát ki, amelyben az említett dokumentumokban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽¹⁾ HL C 62., 2019.2.15., 131. o.

⁽²⁾ HL C 364., 2020.10.28., 139. o.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról

[COM(2020) 0571 – 2020/0262 (COD)]

(2021/C 56/11)

Felkérés: az Európai Unió Tanácsa, 2020.10.21.
Európai Parlament, 2020.10.5.

Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 153. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke

Illetékes szekció: „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció

Elfogadás a plenáris ülésen: 2020.12.2.

Plenáris ülés száma: 556.

A szavazás eredménye: 224/0/6
(mellette/ellene/tartózkodott)

Mivel az EGSZB teljes mértékben megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és korábbi véleményeiben – mégpedig a SOC/545 jelű, 2016. szeptember 21-én elfogadott, *A rákkeltő anyagokkal szembeni védelem* című; a SOC/559 jelű, 2017. május 31-én elfogadott, *A munkavállalók rákkeltő anyagoktól és mutagénektől való védelme* című; a SOC/591 jelű, 2018. szeptember 19-én elfogadott, *A munkavállalók rákkeltő anyagoktól és mutagénektől való védelme munkájuk során* című; valamint a CCMI/130 jelű, 2015. február 18-án elfogadott, *Az EU azbesztmentesítése* című véleményében ⁽¹⁾ – már kifejtette nézeteit a témával kapcsolatban, a 2020. december 2-án és 3-án tartott, 556. plenáris ülésén 224 szavazattal 6 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a javasolt szöveggel kapcsolatban támogató véleményt bocsát ki, amelyben az említett dokumentumban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽¹⁾ HL C 487., 2016.12.28., 113. o.; HL C 288., 2017.8.31., 56. o.; HL C 440., 2018.12.6., 145. o.; HL C 251., 2015.7.31., 13. o.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Uniót és az Egyesült Királyságot a Csatorna-alagúton áthaladó állandó összeköttetésen keresztül összekapcsoló, határokon átnyúló infrastruktúra tekintében a vasútbiztonság és a vasúti összeköttetés egyes szempontjairól

[COM(2020) 782 final – 2020/0347 (COD)]

(2021/C 56/12)

Felkérés: az Európai Unió Tanácsa, 2020.12.2.
Európai Parlament, 2020.12.14.

Jogalap: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 91. cikkének (1) bekezdése és 304. cikke

Illetékes szekció: „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció

Plenáris ülésen történő elfogadás 2020.12.2.
kelte:

Plenáris ülés száma: 556.

A szavazás eredménye: 210/1/4
(mellette/ellene/tartózkodott)

Mivel az EGSZB teljes mértékben megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és részéről további megjegyzést nem kíván hozzáfűzni, a 2020. december 2–3-án tartott, 556. plenáris ülésén (a 2020. december 2-i ülésnapon) 210 szavazattal 1 ellenében, 4 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a javaslattal kapcsolatban támogató véleményt bocsát ki.

Kelt Brüsszelben, 2020. december 2-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU